

Briuselis, 2021 12 15
COM(2021) 802 final

2021/0426 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl pastatų energinio naudingumo (nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2021) 430 final} - {SWD(2021) 453 final} - {SWD(2021) 454 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Pastatų energinio naudingumo direktyvos peržiūra yra numatyta 2021 m. metinės darbo programos pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinyje ir papildo kitas 2021 m. liepos mėn. pasiūlyto rinkinio sudedamąsias dalis¹, nustatant siekį, kad iki 2050 m. pastatų ūkis taptų visai netaršus. Kaip jau nurodyta Klimato politikos veiksmų plane², ši peržiūrėta direktyva yra viena svarbiausių teisėkūros priemonių, kuria padedama vykdyti 2030 ir 2050 m. priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslus. Joje plėtojamos pagrindinės trijų prioritetinių sričių³, numatytų strategijoje „Renovacijos banga“⁴, sudedamosios dalys, įskaitant ketinimą pasiūlyti privalomus minimaliuosius energinio naudingumo standartus, atlikus poveikio vertinimą, kurio tikslas – išnagrinėti tokių reikalavimų taikymo aprėptį, terminus, laipsniško įgyvendinimo etapus ir gretutines paramos politikos priemones. Atsižvelgiant į poreikį atlikti tinkamas konsultacijas ir poveikio vertinimą, peržiūros pasiūlymas galėjo būti pateiktas tik šiek tiek vėliau nei 2021 m. liepos mėn., kai buvo priimtos pirmosios pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio iniciatyvos.

Pasiūlymas ypač svarbus, nes pastatuose suvartojama 40 proc. visos suvartojamos energijos ir išmetama 36 proc. su energija susijusio tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio. Europos Sąjungoje šildymui, vėsinimui ir buitiniam karštam vandeniui ruošti sunaudojama 80 proc. namų ūkiuose suvartojamos energijos. Kad Europa taptų atsparesnė, raginama renovuoti ES pastatus, taip didinant jų energijos vartojimo efektyvumą ir mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro. Renovacija labai padės sumažinti pastatų suvartojamos energijos kiekį, taršą ir sąskaitas už energiją. Be to, renovacija skatina vietos lygmens darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą. Atsižvelgiant į ilgą pasirengimo laikotarpį, kurio reikia pokyčiams statybų sektoriuje paskatinti, būtina savalaikė direktyvos peržiūra, kad būtų lengviau pasiekti pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio tikslus.

1.1. Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio ir ypač naujosios ATLPS sąveika

Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį sudaro keli tarpusavyje susiję pasiūlymai, grindžiami poveikio vertinimo analize, kurioje atsižvelgta į šią sąveiką. Analizė⁵ parodė, kad pernelyg pasikliaujant griežtesne reglamentuojamąja politika atsirastų nepagrįstai didelė ekonominė našta, o vien anglies dioksido apmokestinimas nepadėtų pašalinti nuolatinio rinkos nepakankamumo ir ne ekonominių kliūčių. Todėl pasirinktas politikos priemonių derinys užtikrina tinkamą apmokestinimo, tikslų, normų ir paramos priemonių pusiausvyrą. Siūloma Pastatų energinio naudingumo direktyvos peržiūra atitinka tas pačias nuostatas. Todėl, pasikeitus bendro derinio pusiausvyrai, reikėtų koreguoti įvairias politikos dalis. Susilpninus apmokestinimo ir tikslų įgyvendinimo priemones, kuriomis skatinamas pastatų sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, peržiūrėtoje Pastatų energinio

¹ https://ec.europa.eu/clima/news-your-voice/news/delivering-european-green-deal-2021-07-14_en.

² Klimato politikos tikslo įgyvendinimo planas „Platesnis Europos 2030 m. klimato srities užmojis. Investavimas į neutralaus poveikio klimatui ateitį žmonių labui“, COM(2020) 562 *final*.

³ Kova su energijos nepritekliais ir prasciausio energinio naudingumo pastatų problemų sprendimas; viešieji pastatai ir socialinė infrastruktūra – kelrodžiai pavyzdžiai; šildymo ir vėsinimo sistemų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas.

⁴ Renovacijos banga Europoje: pastatų ekologizavimas, darbo vietų kūrimas ir gyvenimo gerinimas.

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0550&from=LT>.

naudingumo direktyvoje prireiktų atitinkamai griežtesnių reguliavimo priemonių, visų pirma susijusių su laipsnišku iškastinio kuro atsisakymu ir privalomais minimaliaisiais energinio naudingumo standartais.

Komisijai atlikus atitinkamus poveikio vertinimus nustatyta, kad tikslų įgyvendinimas būtų mažiau užtikrintas ir kainuotų brangiau nenustačius anglies dioksido kainos signalo šildymo kurui, pavyzdžiui, taikant siūlomą naująją pastatams ir kelių transportui taikomą apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ATLPS). Ji geriausiai veikia su ES reguliavimo priemonėmis ir papildomomis nacionalinėmis priemonėmis, kurios skatinamos pasiūlytu platesniu užmoju, numatytu Pastangų pasidalijimo reglamente, Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje ir Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje.

Naująją ATLPS sukuriamos ekonominės paskatos mažinti pastatų priklausomybę nuo iškastinio kuro ir gaunamos viešajai paramai reikalingos pajamos, visų pirma skirtos pažeidžiamiesiems namų ūkiams remti. Peržiūrėtoje Pastatų energinio naudingumo direktyvoje aptariamos neekonominės renovacijos kliūtys⁶. Taip sukuriamą galimybių atverianti sistema renovacijai remti finansinėmis priemonėmis, tiesiogiai nesutelkiant reikiamo finansavimo. Peržiūrėta Pastatų energinio naudingumo direktyva galėtų labai prisidėti prie 2030 m. tikslų įgyvendinimo. Pastatų energinio naudingumo direktyvos poveikio vertinimas⁷ rodo, kad be direktyvos bendras išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo rezultatas bus maždaug perpus mažesnis, nei būtina gyvenamųjų namų ir paslaugų sektoriuje, kad būtų pasiektas 2030 m. tikslas.

Neįgyvendinus šių pakeitimų, atsiradusiam atotrūkiui panaikinti prireiktų daugiau priemonių valstybių narių lygmeniu, tačiau nesant tikrumo dėl tokių priemonių rezultatyvumo, savalaikiškumo ir suderinamumo su 2050 m. priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslu, kuris įtvirtintas Europos klimato teisės akte⁸, nebūtų paskatos sparčiai didinti pastatų renovacijos mastą. Nepritaikius griežtesnių ES ar nacionalinių reguliavimo priemonių, kuriomis didinamas pastatų renovacijos mastas, anglies dioksido kaina turės būti didesnė⁹ ir galiausiai nebus pašalintos neekonominės renovacijos kliūtys.

Derybų metu bus svarbu išlaikyti nuoseklumą visose su pastatais susijusiose priemonių rinkinio nuostatose, kad būtų susitarta dėl nuoseklios ir patikimos pastatams taikomos sistemos, kuri padėtų pasiekti ES 2030 ir 2050 m. tikslus.

1.2. Su pažeidžiamumu, įperkamumu ir energijos nepriteklumi susiję klausimai

Pagrindinė peržiūros naujovė – minimalieji energinio naudingumo standartai, kuriais siekiama paskatinti reikiamą sektoriaus pertvarką. Pastatų renovacija turi dvejopą visuotinai pripažintą teigiamą ekonominį poveikį: 1) mažėja išlaidos energijai, sumažinamas energijos nepriteklus ir 2) dėl geresnių pastato energinio naudingumo rodiklių didėja pastatų vertė. Kiti pranašumai – geresnė gyvenimo kokybė ir trumpesnis vidutinis neužimtų patalpų laikotarpis.

⁶ Renovacijos pastangos nukreipiamos į pastatus, kurių potencialas yra didžiausias ir kuriems būdingos didžiausios struktūrinės kliūtys, susijusios su nenoru rizikuoti, skirtingomis paskatomis ir bendros nuosavybės struktūromis, ir skatinama išsamesnė, esminė renovacija.

⁷ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas. Poveikio vertinimas, pridedamas prie Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl pastatų energinio naudingumo (nauja redakcija), SWD (2021) 453.

⁸ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas), <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-27-2021-INIT/lt/pdf>.

⁹ Žr. MIX-CP scenarijų, kuriuo grindžiamas ATLPS poveikio vertinimas: https://ec.europa.eu/energy/data-analysis/energy-modelling/policy-scenarios-delivering-european-green-deal_en.

Mažesnių sąskaitų už energiją nauda yra dar svarbesnė esant aukštomis energijos kainoms. Žmonės, gyvenantys prasčiausio energinio naudingumo pastatuose, ir tie, kurie patiria energijos nepriteklių, gautų naudos iš renovuotų bei geresnių pastatų ir sumažėjusių išlaidų energijai, taip pat jie būtų apsaugoti nuo tolesnio rinkos kainų augimo ir svyravimų.

Tačiau nuomotojai gali būti linkę perkelti renovacijos išlaidas nuomininkams, kad padengtų savo pradines investicijas. Be to, labiau sutelkus dėmesį į esamų prasčiausio energinio naudingumo pastatų trūkumų šalinimą, galėtų dar labiau kristi jų kainos sudarant rinkos sandorius, nors jau ir dabar esama tam tikro ryšio tarp pastatų energinio naudingumo klasių ir jų vertės.

Visoje ES galiojantys minimalieji energinio naudingumo standartai buvo kruopščiai parengti siekiant sušvelninti galimą neigiamą socialinį poveikį ir kuo labiau padidinti jų socialinę naudą, visų pirma pagerinti gyvenimo sąlygas prasčiausio energinio naudingumo pastatuose ir sumažinti energijos nepriteklių ar net užkirsti jam kelią. Valstybės narės privalės remti minimaliųjų energinio naudingumo standartų laikymąsi, taikydamos tinkamą paramos sistemą, apimančią finansinę paramą, techninę pagalbą, kliūčių šalinimą ir socialinio poveikio, ypač pažeidžiamiausiems asmenims, stebėseną.

Nacionaliniuose pastatų renovacijos planuose dėmesys bus skiriamas stebėjimui, ar mažėja žmonių, patiriančių energijos nepriteklių, ir gyventojų, gyvenančių netinkamuose būstuose (pvz., pastatuose nesandariomis sienomis ar stogais) arba turinčių netinkamas šiluminio komforto sąlygas. Planuose bus apžvelgta nacionalinė politika ir priemonės, kuriomis pažeidžiamiesiems namų ūkiams suteikiama daugiau teisių ir užtikrinama jų apsauga, mažinamas energijos nepriteklius ir užtikrinamas būsto įperkamumas.

Šiame pasiūlyme pateiktos priemonės atitinka politiką ir priemones, taikomas visoje ES, kuriomis remiama socialiai teisinga pertvarka. Tarp jų – ataskaitos dėl pažangos, padarytos siekiant nacionalinių orientacinių tikslų sumažinti energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičių pagal nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, ir planuojamų investicijų, kuriomis siekiama sušvelninti pajamų pasiskirstymo poveikį ir skatinti struktūrinius sprendimus, visų pirma pastatų renovaciją, įskaitant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones arba energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimą ir pastatų šildymo ir vėsinimo sistemų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, siekiant sumažinti pasiklovimą iškastinio kuro naudojimu pagal siūlomus socialinius klimato planus ir Energijos nepritekliaus konsultacijų centro, kuris remia valstybių narių pastangas mažinti energijos nepriteklių ir vykdyti jo stebėseną, rekomendacijas.

1.3. Galimybė gauti finansavimą, ES fondai ir nacionalinės paramos priemonės

Pasiūlymas yra tinkamai suderintas su kitomis atitinkamomis priemonėmis, visų pirma su ES ir nacionalinių fondų priemonėmis. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone (EGADP) skatinamos didelės investicijos į pastatų renovaciją, nes nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose numatytos svarbios pavyzdinės iniciatyvos „Renovuoti“. Priemonė bus įgyvendinama nuo dabar iki 2025–2026 m., taip pasirengiant Pastatų energinio naudingumo direktyvoje numatytiems patobulinimams.

Pagal dabartinę daugiametę finansinę programą (DFP) ES lėšos skiriamos įvairioms programoms, kuriose pastatų sektorius yra prioritetinė sritis; šiuo požiūriu svarbiausi yra regioniniai fondai pagal sanglaudos politiką, Teisingos pertvarkos fondas ir programa „Invest EU“. Juos papildo Europos Komisijos teikiama speciali techninė parama ir pagalba nacionalinėms viešojo administravimo institucijoms, siekiant palengvinti būtinas reformas ir pasirengimą veiksmingoms investicijoms.

Siūlomu naujuoju ATLPS socialiniu klimato fondu būtų panaikintas atotrūkis tarp EGADP ir užtikrintas perėjimas nuo dabartinės DFP prie laikotarpio po 2027 m., o 2025–2032 m. laikotarpiu būtų sutelkta 72,2 mlrd. EUR namų ūkiams, ypač esantiems prasčiausio energinio naudingumo pastatuose. Šio fondo lėšomis būtų padengtos pradinės išlaidos ir palengvinta mažas pajamas gaunančių namų ūkių atitiktis Pastatų energinio naudingumo direktyvoje pasiūlytiems minimaliesiems energinio naudingumo standartams. Investicijos pagal nacionalinius socialinius klimato planus bus neatsiejama nacionalinių pastatų renovacijos planų finansavimo priemonių, numatytų Pastatų energinio naudingumo direktyvoje, dalis.

Kad pastatų renovacija būtų pripažinta tvaria ekonomine veikla pagal Deleguotąjį aktą dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus, atlikus renovaciją turi būti sutaupyta 30 proc. energijos, pasiekta atitiktis minimaliesiems energinio naudingumo reikalavimams, taikomiems kapitalinei renovacijai, arba renovaciją turi sudaryti konkrečios atskiros priemonės, kurios pripažįstamos tvariomis. Renovacija, kuria siekiama atitikti siūlomus visoje Sąjungoje taikomus minimaliuosius energinio naudingumo standartus, paprastai atitinka ES taksonomijos kriterijus, susijusius su pastatų renovacijos veikla.

Be to, Komisija šiuo metu peržiūri atitinkamą valstybės pagalbos sistemą ir siekia, kad ji labiau atitiktų Pastatų energinio naudingumo direktyvos peržiūros, ypač ES lygmens minimaliųjų energinio naudingumo standartų, poreikius. Po peržiūros atsirasiančios valstybės pagalbos nuostatos būtų svarbios siekiant paskatinti kuo greičiau pradėti laikytis ES lygmeniu nustatytų minimaliųjų energinio naudingumo standartų, kad būtų pagerinta prasčiausio energinio naudingumo pastatų būklė.

1.4. Pasiūlymo tikslai

Pagrindiniai šios peržiūros tikslai – iki 2030 m. sumažinti pastatuose išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį bei galutinės energijos suvartojimą ir nustatyti ilgalaikę pastatų viziją, kad iki 2050 m. ES mastu būtų neutralizuotas poveikis klimatui. Siekiant įgyvendinti šiuos tikslus, iniciatyva grindžiama keliais konkrečiais uždaviniais: didinti pastatų renovacijos mastą ir lygį, gerinti informaciją apie pastatų energinį naudingumą bei tvarumą ir užtikrinti, kad visi pastatai atitiktų 2050 m. poveikio klimatui neutralumo reikalavimus. Šiems uždaviniams įgyvendinti būtina stiprinti ir modernizuoti finansinę paramą ir integruoti sistemas.

• Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Kaip pirmiau paaiškinta, siūloma peržiūrėta direktyva siekiama skatinti stūmos ir traukos veiksnius, kuriais palaikomas pastatų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas kartu su Pastangų pasidalijimo reglamente nustatytais paskatomis imtis nacionalinių veiksmų ir naujosios pastatams ir kelių transportui taikomos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos poveikiu, susijusiu su anglies dioksido apmokestinimu¹⁰. Pasiūlyme peržiūrima dabartinė teisėkūros priemonė. Todėl jis negali pakeisti tikslo, pavyzdžiui, nustatyto pagal Pastangų pasidalijimo reglamentą, tačiau padeda jį pasiekti. Pasiūlymas dera su siūloma naująja ATLPS: viena priemone skatinamas šildymo kuro ir technologijų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, kita mažinamas energijos suvartojimas.

¹⁰ Kaip matyti iš atitinkamo poveikio vertinimo, naujosios pastatams ir kelių transportui taikomos ATLPS parametrai buvo nustatyti nuosekliai atsižvelgiant į Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos peržiūros pasiūlyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo tikslą ir numatomą pastatų renovacijos masto padidėjimą, kuris turėjo būti pasiektas dėl tuo metu rengiamo Pastatų energinio naudingumo direktyvos peržiūros pasiūlymo.

Pastatų energinio naudingumo direktyvoje bus nustatyta bendra naujų ir esamų pastatų vizija, taikoma visoms su pastatais susijusioms kitų pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio iniciatyvų nuostatomis¹¹. Intensyvinant energijos suvartojimo mažinimo veiksmus pastatų sektoriuje, Pastatų energinio naudingumo direktyva taip pat prisidės prie bendrų Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje nustatytų energijos vartojimo efektyvumo tikslų įgyvendinimo. Pastatų energinio naudingumo direktyvos pasiūlymu paskatinus atlikti daugiau renovacijų ir taikant reikalavimą naujuose pastatuose įrengti šildymo sistemas, kurių tiesioginis išmetamas ŠESD kiekis būtų lygus nuliui, ir integruoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, kad pastatai būtų visai netaršūs, bus galima pasiekti orientacinį 2030 m. pastatų galutinės energijos suvartojimo dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, tikslą pagal Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą. Pasiūlymu bus remiamas neefektyvių iškastinio kuro katilų pakeitimas sistemomis, kurios tiesiogiai neišskiria ŠESD, pavyzdžiui, šilumos siurbliais ir kitomis technologijomis, kuriose naudojami atsinaujinantieji energijos ištekliai.

Pasiūlymu patobulinama privati įkrovimo infrastruktūra pastatų automobilių stovėjimo aikštelėse, papildant atnaujintą Alternatyviųjų degalų infrastruktūros reglamentą, kuriuo nustatomi didesni bendri tikslai, įskaitant viešai prieinamą elektra varomų transporto priemonių įkrovimo infrastruktūrą. Pagal Europos žaliąjį [kursą] naujoje ES judumo mieste sistemoje taip pat numatyta gerinti dviračių stovėjimo aikštelių infrastruktūrą.

Pasiūlymu taip pat papildomi produktų teisės aktai, pavyzdžiui, Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reglamentas, kuriuo vartotojai skatinami pirkti geriausius su energija susijusius produktus ir prietaisus, naudojamus pastatuose. Pastatų energinio naudingumo direktyva veikia kartu su Ekologinio projektavimo direktyva, kuria nustatomi energinio naudingumo ir kiti aplinkosauginio veiksmingumo reikalavimai su energija susijusiems produktams, visų pirma techninėms pastatų sistemoms (pvz., katilams, šilumos siurbliams ar šviesos šaltiniams) ir pastatuose naudojamai įrangai (pvz., buitiniams prietaisams). Statybos produktų eksploatacinės savybės reglamentuojamos Statybos produktų reglamente, o šiuo pasiūlymu taip pat prisidedama prie nuolatinės pažangos prisitaikant prie klimato kaitos, nes jame pateikiamos nuostatos, susijusios su pastatų atsparumo klimato kaitai didinimu.

Kartu geresnės informavimo priemonės, numatytos Pastatų energinio naudingumo direktyvoje, įskaitant anglies dioksido rodiklį, padės finansiniams investuotojams pinigine verte išreikšti pastatų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo naudą, o namų ūkių ir prekybos subjektams – lengviau apskaičiuoti ekonominę pastatų renovacijos naudą ir įvertinti jos finansavimo grąžinimo planus. Šie aspektai taip pat suderinti su ES tvarios veiklos taksonomijos¹² elementais, susijusiais su pastatais.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 194 straipsnio 2 dalimi, kuri yra su energetika susijusios Sąjungos politikos teisinis pagrindas. Siūlomomis priemonėmis siekiama „skatinti energijos vartojimo efektyvumą bei taupymą ir naujų bei atsinaujinančių energijos formų plėtojimą“ (SESV 194 straipsnio 1 dalies c punktas).

¹¹ Pasiūlymų sąrašas: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/delivering-european-green-deal_lt.

¹² https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eu-taxonomy-sustainable-activities_en.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

2.1. ES veiksmų poreikis

Energetikos politika yra ES ir valstybių narių pasidalijamoji kompetencija ir nusistovėjusi ES politikos sritis. Siūlomi Pastatų energinio naudingumo direktyvos pakeitimai didele dalimi atspindi poreikį ją atnaujinti, kad ji atspindėtų platesnius ES klimato srities ir energetikos tikslų užmojus. Be to, 2020 m. rugsėjo mėn. Komisijos paskelbtame nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų poveikio ES mastu vertinime¹³ kalbama apie energijos vartojimo efektyvumo srityje išliekantį užmojų atotrūkį: ES pirminės energijos suvartojimo atveju jis sudaro 2,8 procentinio punkto, o galutinės energijos suvartojimo atveju – 3,1 procentinio punkto, palyginti su šiuo metu galiojančiais 2030 m. tikslais. Todėl peržiūrėtoje Pastatų energinio naudingumo direktyvoje reikia tolesnių ES lygmeniu suplanuotų priemonių, derančių su tuo, kas numatyta Energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo reglamente¹⁴.

Pastatai priskiriami vietos infrastruktūrai, tačiau nepakankamas renovacijos mastas ir lygis yra bendra problema, su kuria susiduria visos ES valstybės narės. Pagrindinės jos priežastys dažniausiai yra neekonominės ir aktualios visose valstybėse narėse. Todėl, nustačius bendrą ES pastatų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo perspektyvos ir susijusių reikalavimų sistemą, kartu leidžiant pakeitimus pritaikyti pagal nacionalines aplinkybes, visiems pastatų renovacijos ir statybos tiekimo grandinės dalyviams būtų užtikrintas labai reikalingas tikrumas, o visoms suinteresuotosioms šalims – nuo pramonės sektorių iki vietos ir nacionalinės darbo jėgos, privačių investuotojų ir finansų įstaigų – būtų užtikrintas nuspėjamumas ir pasirengimas. Ankstesnė patirtis, įgyta įgyvendinant ilgalaikės renovacijos strategijas, rodo, kad svarbu geriau užtikrinti tinkamą lankstumo ir suderintų reikalavimų derinį, kad visose valstybėse narėse būtų dedama pakankamai pastangų siekiant ES lygmeniu nustatytą tikslą.

2.2. ES pridėtinė vertė

Taikant patobulintą bendrą ES sistemą, valstybės narės, užsibrėžusios skirtingus užmojus, būtų skatinamos suderintai ir reikiamu mastu paspartinti energetikos pertvarką pereinant prie didesnio pastatų energijos vartojimo efektyvumo ir energinio naudingumo.

Pakankamai griežtos reguliavimo priemonės, taikomos esamiems ir naujiems pastatams, paskatins investicijas į pastatų renovaciją, padės sukurti darbo vietų, skatins inovacijas, padidins vidaus rinkos naudą statybos produktams ir prietaisams ir turės teigiamą poveikį statybos ekosistemos ir susijusių sektorių konkurencingumui. Kartu pasitelkiant bendrai vartojamą standartų kalbą ir prieigą prie informacijos taip pat bus užtikrinta, kad pastatų sektoriuje išmetamų ŠESD kiekis būtų mažinamas ekonomiškai efektyviausiu būdu, pvz., taikant masto ekonomiją.

Pastatai neperkeliami už valstybių sienų, tačiau su pastatais susijęs finansavimas ir juose įdiegtos technologijos bei sprendimai – nuo izoliacijos iki šilumos siurblių, efektyvių stiklų ar fotovoltinių plokščių – gali būti perkelti iš vienos valstybės į kitą. ES veiksmai padeda modernizuoti nacionalines statybų sektoriaus taisykles, kad būtų pasiekti priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslai, atveriant platesnes rinkas inovatyviems produktams visame pasaulyje, mažinant kaštus, kai to labiausiai reikia, ir skatinant pramonės augimą.

¹³ https://ec.europa.eu/info/news/commission-publishes-assessment-national-energy-climate-plans-2020-sep-17_en.

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1999&from=LT>.

Galiausiai, ES veiksmai pagal peržiūrėtą Pastatų energinio naudingumo direktyvą duoda įvairios naudos – nuo geresnės piliečių sveikatos ir gerovės, vietos lygmens darbo vietų kūrimo remiant ekonomikos atsigavimą, energijos nepritekliaus mažinimo, socialinės įtraukties, gyvenimo sąlygų gerinimo, šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimo, atsparumo klimato kaitai iki energijos suvartojimo ir išlaidų energijai mažinimo. Peržiūrėta direktyva taip pat atitinka Naujojo europinio bauhauzo iniciatyvą¹⁵, kuria skatinama derinti pastatų ir apstatytos aplinkos tvarumą su gyvenimo kokybe ir socialine įtrauktimi.

- **Proporcingumo principas**

Į pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto įtrauktos priemonės laikomos proporcingomis ir maksimaliai grindžiamos pirminės 2002 m. direktyvos ir 2010 bei 2018 m. peržiūrėtos direktyvos struktūra. Kaip išsamiai išdėstyta 3 skirsnyje, Reglamentavimo patikros valdybai pareiškus abejonių dėl pridėdamame poveikio vertinime nurodytos pasirinktos galimybės proporcingumo principo ir ES suderinimo lygio, į neigiamą nuomonę buvo atsižvelgta ir pasiūlymas buvo pakeistas, kad būtų užtikrintas subsidarumo ir proporcingumo principų laikymasis.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pasiūlymu iš esmės keičiama Pastatų energinio naudingumo direktyva, kuri jau buvo iš dalies pakeista 2018 m.¹⁶ Todėl šis esamos direktyvos naujos redakcijos pasiūlymas yra tinkama priemonė, kuri dera su Komisijos išipareigojimu pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 46 pastraipą¹⁷. Naujuoju teisės aktu bus pakeista ir panaikinta ankstesnė direktyva 2010/31/ES.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų ex post vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Pastatų energinio naudingumo direktyva buvo įvertinta 2016 m.¹⁸ Priemonės, nustatytos po paskutinės Pastatų energinio naudingumo direktyvos peržiūros (2018 m.), į nacionalinę teisę buvo perkeltos neseniai (2020 m.), todėl nebuvo surinkta pakankamai duomenų apie jų poveikį, kad būtų galima atlikti naują vertinimą.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Buvo naudojami vienas kitą papildantys metodai, kad būtų galima surengti išsamias konsultacijas, kuriose visos suinteresuotosios šalys galėtų pareikšti savo nuomonę.

- Pradinis poveikio vertinimas (veiksmų gairės) Europos Komisijos [portale „Išsakykite savo nuomonę“](#) paskelbtas 2021 m. vasario 22 d. 4 savaites buvo galima teikti atsiliepimus ir sulaukta 243 atsakymų.
- Viešos konsultacijos, grindžiamos struktūruotu internetiniu klausimynu, išplatintu naudojantis ES apklausų priemone, ir atitinkančios Komisijos geresnio reglamentavimo taisyklės [portale „Išsakykite savo nuomonę“](#) buvo skelbiamos 12 savaičių nuo 2021 m. kovo 30 d. Jose buvo aptarta galimų politikos priemonių

¹⁵ https://europa.eu/new-european-bauhaus/system/files/2021-09/COM%282021%29_573_EN_ACT.pdf

¹⁶ 2018 m., Direktyva (ES) 2018/844.

¹⁷ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

¹⁸ COM(2016) 765 final, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/swd-2016-408-final_en_0.pdf.

taikymo sritis, rūšis ir struktūra, remiantis klausimais su keliais atsakymų variantais ir atvirais klausimais. Kaip ir veiksmų gairės, šios konsultacijos buvo atviros visiems. Gauti 535 atsakymai. Dauguma dalyvių buvo verslo asociacijos ir įmonės (52 proc.), ES piliečiai (15 proc.), nevyriausybinės organizacijos (12 proc.) ir vietos bei nacionalinės valdžios institucijos (7 proc.).

- Nuo 2021 m. kovo 31 d. iki birželio 3 d. buvo surengti 5 tiksliniai praktiniai seminarai. Siekiant aptarti konkrečias galimų politikos priemonių sritis, šie renginiai buvo organizuoti pagal temas: „Pastatų vizijos nustatymas siekiant pastatų ūkio nepriklausomybės nuo iškastinio kuro“, „Minimalieji esamų pastatų energinio naudingumo standartai“, „Informavimo apie pastatus priemonių tobulinimas (daugiausia dėmesio skiriant energinio naudingumo sertifikatams)“, „Žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų skatinimas“ ir „Prieinamas ir įperkamas finansavimas. Energijos nepriteklis“. Kiekviename praktiniame seminare dalyvavo vidutiniškai daugiau nei 200 dalyvių.
- Su suinteresuotosiomis šalimis papildomai bendradarbiauta *ad hoc* pagrindu.

Komisija taip pat informavo nacionalines delegacijas bei administracijas ir rinko jų nuomones Energetikos darbo grupės posėdžiuose, Pastatų energinio naudingumo komiteto posėdžiuose ir suderintų veiksmų plenariniuose posėdžiuose.

3.1. *Suinteresuotųjų šalių nuomonių santrauka*

Dauguma viešose konsultacijose dalyvavusių respondentų (75 proc.) pritarė minimaliesiems energinio naudingumo standartams. 61 proc. dalyvių išreiškė nuomonę, kad Pastatų energinio naudingumo direktyvos nuostatos dėl ilgalaikių renovacijos strategijų turėtų būti pakeistos, o 89 proc. respondentų pritarė galimybei sustiprinti valstybių narių ilgalaikių renovacijos strategijų tikslų stebėseną. 84 proc. dalyvių pritarė pasiūlymui Pastatų energinio naudingumo direktyvoje apibrėžti visai netaršius pastatus. 73 proc. respondentų laikėsi nuomonės, kad Pastatų energinio naudingumo direktyva galėtų padėti užtikrinti prieigą prie įvairesnių su pastatų energiniu naudingumu susijusių duomenų ir jų naudojimą. Aiški dauguma (65 proc.) respondentų teigė, kad reikia atnaujinti energinio naudingumo sertifikatus ir pagerinti jų kokybę, o dar daugiau respondentų (76 proc.) pritarė energinio naudingumo sertifikatų suderinimui.

Daugiau nei du trečdaliai respondentų (68 proc.) pasisakė už tai, kad į Pastatų energinio naudingumo direktyvą būtų įtrauktos priemonės, pagal kurias būtų galima teikti per visą gyvavimo ciklą (gamyba ir statyba, naudojimas ir gyvavimo ciklo pabaiga) išmetamo anglies dioksido kiekio ataskaitas. Pasisakydami apie elektromobilumą, respondentai iš esmės pritarė griežtesniems reikalavimams. Daugiau nei trys ketvirtadaliai (77 proc.) respondentų pasisakė už tai, kad renovacijos finansavimo parama būtų susieta su renovacijos lygiu, o 68 proc. respondentų manė, kad būtų naudinga pateikti teisinę sąvokos „esminė renovacija“ apibrėžtį. Galiausiai, kalbant apie finansavimą, viešose konsultacijose ir praktiniuose seminaruose buvo išsakyta bendra nuomonė, kad jis turėtų būti prieinamesnis, derinant tiesiogines dotacijas, mokesčių lengvatas, energijos vartojimo efektyvumo hipotekas ir kitų rūšių skatinimo mechanizmus, ir kad jis turėtų būti derinamas su nuostatomis dėl galimybės naudotis vieno langelio principu. Tikslinė finansinė parama mažesnes ir vidutines pajamas gaunantiems namų ūkiams buvo įvardyta kaip svarbiausia politikos priemonė, skirta energijos nepritekliaus problemai spręsti.

Praktiniuose seminaruose politikos klausimais buvo pritarta per viešas konsultacijas išsakytoms nuomonėms dėl bendros krypties ir pateikta naudingų papildomų įžvalgų.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Šis pasiūlymas grindžiamas 2016 m. atliktu vertinimu ir Pastatų energinio naudingumo direktyvos įgyvendinimo duomenimis bei patirtimi. Jungtinis tyrimų centras teikė paramą analizuojant ir vertinant atitiktį ir nacionalinę praktiką. Pagal Pastatų energinio naudingumo direktyvos suderintų veiksmų iniciatyvą buvo parengta Pastatų energinio naudingumo direktyvos įgyvendinimo nacionalinės patirties analizė. Be to, Komisija remiasi didėjančiu tarpusavio vertintojų įvertintų empirinių tyrimų duomenų rinkiniu ir naudoja kelias vykdomas ar neseniai įvykdytas paramos sutartis.

Kiekybinis ir kokybinis poveikio ir administracinių išlaidų vertinimas bei suinteresuotųjų šalių indėlio analizė buvo atliekami pagal specialią techninės paramos sutartį¹⁹. Analizė pagal šią sutartį buvo atlikta naudojant modeliavimo priemones, skirtas pastatų ūkiui ir platesniam makroekonominiam bei socialiniam poveikiui atvaizduoti. Pagrindiniai naudoti statistiniai ir įvestiniai duomenys, kurie taip pat buvo pasitelkti sudarant duomenų rinkinį, kuriuo grindžiami pasirinkti modeliai, yra Pastatų ūkio stebėsenos centro ir Eurostato rodikliai. Taip pat buvo įvertinti ir į analizę įtraukti kelių pagal programą „Horizontas 2020“ finansuojamų mokslinių tyrimų ir inovacijų projektų rezultatai.

Šiame pasiūlyme taip pat remiamasi įrodymais, surinktais atliekant 2030 m. klimato kaitos plano poveikio vertinimą, ir atitinkamais įrodymais, surinktais įgyvendinant kitas Europos žaliojo kurso iniciatyvas. Kaip ir kitų pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio pasiūlymų atveju, vertinimo pagrindas pagrįstas atnaujintu ES atskaitos scenarijumi, kuriame prognozuojama ES ir nacionalinių energetikos sistemų ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio raida pagal galiojančią politikos sistemą, kurioje atsižvelgiama ir į COVID-19 poveikį.

- **Poveikio vertinimas**

Poveikio vertinime atlikta analizė patvirtino, kad Pastatų energinio naudingumo direktyvos sistemos nepakanka 2030 m. klimato srities tikslams pasiekti. Visų pirma, nėra konkrečios priemonės, skirtos neekonominėms kliūtims, ribojančioms energinę pastatų renovaciją, šalinti.

Poveikio vertinimo projektas Komisijos Reglamentavimo patikros valdybai pateiktas du kartus. Po pirmosios neigiamos nuomonės Komisijos Reglamentavimo patikros valdyba pateikė galutinę antrąją neigiamą nuomonę²⁰, kurioje pabrėžė, kad reikalingos politinės gairės, ar galima toliau tęsti pasiūlymo dėl Pastatų energinio naudingumo direktyvos peržiūros svarstymą ir kokiomis sąlygomis jis turėtų būti tęsiamas. Reglamentavimo patikros valdyba paaiškino, kad ji ir toliau laikosi neigiamos nuomonės, nes poveikio vertinimo projekte 1) aiškiai nenustatytas papildomas atotrūkis, kuris turėtų būti panaikintas peržiūrėta direktyva, atsižvelgiant į kitus pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio pasiūlymus; 2) įtikinamai neparodyta, kad, atsižvelgiant į valstybių narių pastatų sektoriaus nevienalytiškumą, reikia suderintų priemonių ES lygmeniu, ir 3) nepakankamai paaiškinta įvairių atskirų pageidaujamo politikos galimybių rinkinio sudedamųjų dalių pasirinkimo priežastis.

Pagal Europos Komisijos darbo metodus už tarpinstitucinius santykius ir prognozavimą atsakingas pirmininkės pavaduotojas gali patvirtinti iniciatyvos, dėl kurios Reglamentavimo patikros valdyba pateikė antrą neigiamą nuomonę, tęstinumą.

¹⁹ Techninė pagalba rengiant ir įgyvendinant pastatų ir renovacijos politiką. Parama *ex ante* poveikio vertinimui ir Direktyvos 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo peržiūrai. Paslaugų prašymas 2020/28 – ENER/CV/FV2020-608/07; Klimato politikos GD, CLIMA.A4/FRA/2019/0011.

²⁰ <https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/>.

Dėl šios iniciatyvos politinės svarbos, jos vaidmens 2021 m. liepos mėn. pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinyje, būtinybės skubiai imtis veiksmų pastatų renovacijos srityje ir atsižvelgiant į tai, kad Reglamentavimo patikros valdybos nurodytas politikos gairių poreikis galėtų būti pakankamai patenkintas pritaikytu teisiniu pasiūlymu, Komisija, taip pat atsižvelgdama į už tarpinstitucinius santykius ir prognozavimą atsakingo pirmininkės pavaduotojo pritarimą, nusprendė, kad tikslinga tęsti Pastatų energinio naudingumo direktyvos peržiūrą.

Komisija mano, kad Reglamentavimo patikros valdybos išvada dėl nepakankamai aiškaus Pastatų energinio naudingumo direktyvos vaidmens pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinyje atspindi jos atliktą poveikio vertinimo projekto kokybės vertinimą, o ne esminį susirūpinimą dėl viso pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio derinio. Taip pat svarbu pažymėti, kad Reglamentavimo patikros valdybos nuomonėse vertinama poveikio vertinimo projekto kokybė, o ne susiję pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamo akto. Reguliavimo priemonių, kainų nustatymo mechanizmų ir tikslų sąveika buvo paaiškinta ankstesniuose šio aiškinamojo memorandumo skirsniuose. Jame siūloma Pastatų energinio naudingumo direktyvos peržiūra formuluojama taip pat, kaip ir visi kiti pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio pasiūlymai, kurie buvo pagrįsti individualiais poveikio vertinimais, kuriuos Reglamentavimo patikros valdyba įvertino teigiamai.

Komisija atidžiai išnagrinėjo Reglamentavimo patikros valdybos nuomonę, kad poveikio vertinimo projekte nepateikta pakankamai tvirtų įrodymų, pagrindžiančių pageidaujamą politikos priemonių rinkinį, visų pirma dėl jame siūlomo suderinimo ES lygmeniu laipsnio. Atsižvelgdama į šias pastabas, Komisija nukrypo nuo poveikio vertinimo projekte nurodytos galimybės laipsniškai ir ilgainiui nustatyti griežtesnius ES lygmens minimaliuosius energinio naudingumo standartus tam tikro tipo pastatams ir įpareigoti valstybes narės nustatyti nacionalinius minimalius energinio naudingumo standartus visiems kitiems pastatams. Dabar siūloma, kad nacionaliniai minimalieji energinio naudingumo standartai būtų savanoriški, o į nacionalinių pastatų ūkio skirtumus būtų geriau atsižvelgta suteikiant valstybėms narėms daugiau lankstumo rengiant planus siekiant tikslo, kad iki 2050 m. pastatų ūkis taptų visai netaršus.

Tačiau ES lygmens minimalieji energinio naudingumo standartai, taikomi prasčiausio energinio naudingumo pastatams, buvo išlaikyti, kad būtų užtikrintos pakankamos pradinės visuotinės pastangos renovuojant tuos pastatus, kuriuose galima pasiekti didžiausio energijos vartojimo efektyvumo, labiausiai sumažinti išmetamų ŠESD kiekį ir gauti papildomos naudos visuomenei. Valstybėms narėms paliekama teisė pačioms nustatyti konkrečius terminus, per kuriuos šie pastatai iki 2040 ir 2050 m. turėtų pasiekti aukštesnes energinio naudingumo klases. Kai valstybės narės nustato nacionalinius minimaliuosius energinio naudingumo standartus, jie turėtų būti parengti atsižvelgiant į nacionalines veiksmų gaires ir nacionalinius 2030, 2040 ir 2050 m. tikslus, kuriuos valstybės narės nustatys pagal savo nacionalinius pastatų renovacijos planus, kad iki 2050 m. pasiektų bendrą priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslą.

Svarbu pažymėti, kad prasčiausio energinio naudingumo pastatai, kuriems taikomi ES lygmens minimalieji energinio naudingumo standartai, taip pat yra tie pastatai, kuriuos reikia renovuoti nuodugniau ir kuriems greičiausiai nepakaks anglies dioksido kainomis teikiamų paskatų, atsižvelgiant į plačiai paplitusius rinkos trūkumus, darančius poveikį šiam subsektoriui visose valstybėse narėse. Kadangi šių pastatų gyvenamajame segmente taip pat yra pažeidžiamiausi namų ūkiai, siūloma priemonė (ir jos rėmimo finansinė programa) laikoma itin svarbia siekiant su klimato kaita susijusios pertvarkos nė vieno nepaliekant nuošalyje. Be to, pasiūlyme gyvenamiesiems pastatams, palyginti su viešosioms įstaigoms priklausančiais pastatais ir kitais negyvenamaisiais pastatais, numatyti ilgesni terminai, per

kuriuos jiems palaipsniui pradedami taikyti ES lygmens minimalieji energinio naudingumo standartai, kuriuos jie turės atitikti.

Taip pat pasiūlymas buvo pakeistas numatant, kad nemažai energinio naudingumo sertifikatų elementų yra neprivalomi. Palyginti su poveikio vertinimo projekte pasirinkta galimybe, pagal kurią dauguma priemonių buvo privalomos, šiuo pasiūlymu valstybėms narėms suteikiama daugiau lankstumo. Be to, pirmenybė teikiama esamiems mechanizms, o ne naujų reikalavimų kūrimui, visų pirma sumažinant nacionalinių pastatų renovacijos planų reikalavimus ir visiškai integruojant juos į nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus.

Pateiktame pasiūlyme valstybėms narėms paliekama didelė veiksmų laisvė pritaikyti savo pastatų reguliavimo ir finansavimo politiką prie nacionalinių ir vietos aplinkybių, kad būtų pasiektas bendras užmojis. Pastatų energinio naudingumo direktyvos peržiūros indėlis į bendrą pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį nesumažėjo, tačiau pagrindinė atsakomybė už įgyvendinimą tenka valstybėms narėms didesniu mastu, nei buvo numatyta iš pradžių, laikantis subsidiarumo principo. Valstybės narės raginamos parengti ir įgyvendinti atitinkamo užmojo nacionalinius pastatų renovacijos planus, tinkamai atsižvelgdamos į savo tikslus pagal Pastangų pasidalijimo reglamentą ir siūlomą išmetamųjų teršalų, susidarančių naudojant šildymo kurą pastatų sektoriuje, ribą. Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Komisija įvertins nacionalinius pastatų renovacijos planus.

Peržiūros sąlygoje aiškiai nurodoma, kad Komisija įvertina, ar su pastatų statyba susijusios ES priemonės, įskaitant anglies dioksido apmokestinimą, leis pasiekti pakankamų patobulinimų, kad iki 2050 m. pastatų ūkis būtų visiškai nepriklausomas nuo iškastinio kuro ir visai netaršus, ar vis dėlto ne vėliau kaip iki 2027 m. pabaigos reikia imtis papildomų privalomų Sąjungos lygmens priemonių, pavyzdžiui, griežtesnių ES lygmens minimaliųjų energinio naudingumo standartų.

Daugiau konkrečių pastabų apie Reglamentavimo patikros valdybos išvadas galima rasti prie šio pasiūlymo pridedamo poveikio vertinimo I priede. Poveikio vertinime pateikiama problemos analizė ir nustatomos galimos priemonės, kuriomis būtų galima padidinti renovacijos mastą ir lygį, sudaryti sąlygas mažinti naujų ir esamų pastatų išmetamo anglies dioksido kiekį, taip pat didinti pastatų modernizavimą pasitelkiant skaitmenizaciją. Jame pateiktos keturios pagrindinės galimybės, pagal kurias laipsniškai didinamas užmojo lygis: mažas, vidutinis, platus ir platesnis užmojis. 3 galimybė įvardijama kaip priimtiniausia. Atsižvelgus į Reglamentavimo patikros valdybos išvadas dėl pastarosios galimybės, Pastatų energinio naudingumo direktyvos pasiūlymas buvo peržiūrėtas ir dabar jis grindžiamas 2 galimybe (vidutinio užmojo) dėl esamų pastatų ir 3 galimybe (plataus užmojo) dėl informavimo priemonių ir naujų pastatų.

• **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Pagrindinis 2018 m. atliktos Pastatų energinio naudingumo direktyvos peržiūros tikslas buvo sumažinti administracinę naštą. Apskaičiuota, kad taikant visas pageidaujamos politikos galimybės priemonės administracinė našta sumažėtų beveik 100 mln. EUR per metus²¹.

Kartu su kitais pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio pasiūlymais su pastatais susijusiais klausimais, pagrindinis šios peržiūros tikslas yra suderinti pastatų sektorių su didesniais Sąjungos klimato kaitos siekiais. Norint užtikrinti veiksmingumą, reikia naujų ir

²¹ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:4908dc52-b7e5-11e6-9e3c-01aa75ed71a1.0023.02/DOC_1&format=PDF.

atnaujintų reikalavimų. Šie reikalavimai daugiausia turės įtakos valstybių narių nacionalinio ir vietos lygmens administracinėms institucijoms ir, mažesniu mastu, pastatų savininkams bei daugiausia bus grindžiami esamomis procedūromis ir struktūromis. Šių reikalavimų užmojo lygis tinkamas – viena vertus, pasiekti Europos žaliojo kurso tikslus, kita vertus, suteikti verslui ir galutiniams vartotojams laiko prisitaikyti.

Kaip nurodyta poveikio vertinime, dėl energinio naudingumo sertifikatų skaitmeninimo ir naujų keitimosi duomenimis ir duomenų bazių nuostatų vis dėlto sumažės administracinės ir atitikties užtikrinimo išlaidos ir palengvės administracinės procedūros, susijusios su pastatų renovacija.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos²² 37 straipsnį, kuriame reikalaujama, kad aukštas aplinkosaugos lygis ir aplinkos kokybės gerinimas būtų integruoti į Sąjungos politiką ir užtikrinti pagal tvaraus vystymosi principus.

Jis parengtas atsižvelgiant į Chartijos 17 straipsnyje nustatytą teisę į nuosavybę ir grindžiama Chartijos 34 straipsniu, kuriame pripažįstama ir gerbiama teisė „į [...] pagalbą aprūpinant būstu, kad pagal Sąjungos teisės ir nacionalinių teisės aktų nustatytas taisykles bei praktiką būtų užtikrintos tinkamos gyvenimo sąlygos visiems neturintiems pakankamai lėšų“.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šis pasiūlymas neturi jokio poveikio ES biudžetui. Juo iš dalies keičiama galiojanti direktyva ir daugiausia remiamasi jau veikiančiomis struktūromis ir taisyklėmis.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Teisės aktų leidėjams priėmus šią naujos redakcijos direktyvą, Komisija ims toliau nurodytų veiksmų, kad palengvintų jos perkėlimą į nacionalinę teisę:

- parengs atitikties lentelę, kuri bus naudojama kaip perkėlimo kontrolinis sąrašas tiek valstybėms narėms, tiek Komisijai;
- organizuos susitikimus su valstybių narių ekspertais, atsakingais už skirtingų direktyvos dalių perkėlimą (naudodamasi Pastatų energinio naudingumo direktyvos suderintų veiksmų platforma (angl. CA-EPBD) arba komitetuose), siekdama aptarti, kaip jas perkelti ir pašalinti abejones;
- bus pasirengusi dalyvauti dvišaliuose susitikimuose ir pokalbiuose su valstybėmis narėmis, iškilus konkrečioms klausimams dėl direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę;
- pasibaigus perkėlimo terminui, Komisija atliks išsamų vertinimą, ar valstybės narės visiškai ir teisingai perkėlė direktyvą į nacionalinę teisę.

Pasiūlymu papildomas Valdymo reglamentas²³, kuriuo užtikrinama skaidri ir patikima planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistema, grindžiama nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais ir supaprastintomis valstybių narių pažangos ataskaitomis. Nuo 2023 m. valstybės narės privalo kartą per dvejus metus pranešti apie pažangą, padarytą

²² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT>.

²³ Reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo.

įgyvendinant planus ir, be to, iki 2023 m. birželio 30 d. privalo pranešti Komisijai apie savo planų atnaujinimo projektus, o galutinai atnaujintus planus pateikti iki 2024 m. birželio 30 d. Pastatų renovacijos planai bus teikiami pagal nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų (NEKSVP) ciklus, išskyrus pirmąjį pastatų renovacijos planą.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

32 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad valstybės narės praneša apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemones kartu pateikdamos atitikties lentelę. Tai atitinka Europos Sąjungos Teisingumo Teismui sprendimą (byla C-543/17), pagal kurį valstybės narės kartu su savo pranešimais apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemones turi pateikti pakankamai aiškią ir tikslią informaciją, nurodydamos, kokiomis nacionalinės teisės aktų nuostatomis perkeliamos konkrečios direktyvos nuostatos. Tokia informacija turi būti susijusi su kiekvienu įpareigojimu, o ne pateikta tik straipsnio lygmeniu. Jei valstybės narės laikytųsi šio įpareigojimo, joms iš esmės nereikėtų siųsti Komisijai aiškinamųjų dokumentų apie perkėlimą į nacionalinę teisę.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Direktyva 2010/31/ES iš dalies keičiama taip, kad nuostatos dėl naujų bei esamų pastatų ir informacinių priemonių būtų suderintos su Europos žaliojo kurso nuostatomis, turinys atnaujintas atsižvelgiant į technikos pažangą, struktūra supaprastinta ir užtikrinti patikimesni finansų ir vykdymo užtikrinimo mechanizmai.

- Dalykas iš dalies keičiamas siekiant pabrėžti, kad pasiūlyme dėl naujos Pastatų energinio naudingumo direktyvos redakcijos nustatoma vizija siekti, kad iki 2050 m. pastatų ūkis taptų visai netaršus, ir atspindėti naują papildomą anglies dioksido kiekio rodiklį, kad būtų galima rinktis sprendimus, kuriais mažinama priklausomybė nuo iškastinio kuro. Nors pasiūlyme daugiausia dėmesio skiriama eksploatavimo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimui, imamasi pirmųjų veiksmų siekiant spręsti per visą pastato gyvavimo ciklą išmetamo anglies dioksido kiekio problemą.
- 2 straipsnyje pateikiama nauja visai netaršaus pastato apibrėžtis: pastatas, kurio energinis naudingumas yra labai aukštas pagal principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir kuriam reikalinga energija, kurios suvartojama labai mažai, yra tik atsinaujinančiųjų išteklių energija pastato, rajono ar bendrijos lygmeniu, jei tai techniškai įmanoma (visų pirma vietoje pagaminta energija, gaunama iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos ar iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, arba centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemos atliekinė šiluma). Visai netaršūs pastatai – tai naujasis naujų pastatų standartas, tikslas, kurį reikia pasiekti atliekant esminę renovaciją po 2030 m., ir 2050 m. pastatų ūkio vizija. 2 straipsnyje taip pat tikslinama sąvokos „energijos beveik nevartojantis pastatas“ apibrėžtis – tai ir toliau yra naujų pastatų standartas, kol bus pradėtas taikyti visai netaršių pastatų standartas, ir tampa tikslu, kurį reikia pasiekti atliekant esminę renovaciją iki 2030 m. Šiame straipsnyje naujai apibrėžiama „esminė renovacija“ kaip auksinis pastatų renovacijos standartas ir „keliais etapais vykdoma esminė renovacija“, siekiant palengvinti jos įgyvendinimą. 2 straipsnyje pateikiama sąvokos „hipotekos portfelio standartai“ apibrėžtis – šie standartai apibrėžiami kaip mechanizmas, kuriuo hipotekiniai skolininkai skatinami gerinti savo pastatų portfelio energinį naudingumą, o potencialūs klientai skatinami didinti savo nekilnojamojo turto energinį naudingumą.

- 3 straipsnis, kuriame kalbama apie **nacionalinius pastatų renovacijos planus** (anksčiau – ilgalaikės renovacijos strategijos), tapo veiksmingesnis. Stebėsenos sistema sustiprinta įvedus Komisijos atliekamą nacionalinių pastatų renovacijos planų projektų vertinimą ir rekomendacijų teikimą kaip nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų proceso dalį. Siekiant palengvinti informacijos pateikimą bei jos vertinimą Komisijoje ir pagerinti nacionalinių planų palyginamumą, II priede pateikiamas bendras šablonas, kuriame nurodyti privalomi ir pasirinktiniai elementai. Privalomi elementai, apie kuriuos reikia pranešti, apima rajonais ar apylinkėmis grindžiamą požiūrį, įskaitant atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrųjų ir piliečių energetikos bendruomenių vaidmenį. Pastatų renovacijos planai pateikiami kaip nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų ir jų naujinimų dalis; išimties tvarka pirmas plano projektas turi būti pateiktas iki 2024 m. birželio 30 d., kad būtų atsižvelgta į peržiūrėtos Pastatų energinio naudingumo direktyvos priėmimo ir įsigaliojimo laiką. Apie pažangą siekiant nacionalinių tikslų ir pastatų renovacijos planų indėlį į nacionalinių ir Sąjungos tikslų įgyvendinimą bus pranešama teikiant ataskaitas kas dvejus metus pagal Valdymo reglamentą.
- 4 straipsnis (ankstesnis 3 straipsnis) dėl pastatų energinio naudingumo apskaičiavimo metodikos kartu su I priedu atnaujinamas siekiant paaiškinti galimybę pagal skaitikliu išmatuotą suvartotos energijos kiekį apskaičiuoti energinį naudingumą ir patikrinti apskaičiuoto suvartoto energijos kiekio teisingumą. Šiame straipsnyje nurodoma, kaip apskaityti vietoje, pavyzdžiui, įkrovimo prieigose, suvartojamą atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir energiją, tiekiamą iš energetinių bendruomenių.
- 5 straipsnis (ankstesnis 4 straipsnis), kuriame kalbama apie minimaliųjų energinio naudingumo reikalavimų nustatymą, iš dalies keičiamas siekiant anksčiau galimą visišką saugomų pastatų išimtį pritaikyti prie technikos pažangos ir taip pagerinti tokių pastatų energinį naudingumą nekeičiant jų techninio pobūdžio ir išvaizdos.
- 6 straipsnis (ankstesnis 5 straipsnis), kuriame kalbama apie kaštų atžvilgiu optimalių lygių apskaičiavimą, suderintas su Europos žaliuoju kursu, nurodant, kad nustatant mažiausias sąnaudas reikia atsižvelgti į šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų sąnaudas, taip pat į energijos vartojimo išorinį poveikį aplinkai ir sveikatai. Iki 2026 m. birželio 30 d. Komisija peržiūrės kaštų atžvilgiu optimalią metodiką.
- 7 straipsnyje sujungiamos visos **naujų pastatų** nuostatos:
 - (a) jame nurodoma, kad nuo 2030 m. nauji pastatai turi būti visai netaršūs pastatai; nuo 2027 m. visai netaršūs turi būti nauji viešieji pastatai. Konkretūs reikalavimai visai netaršiams pastatams nustatyti III priede;
 - (b) naujų pastatų visuotinio atšilimo potencialas (GWP) per gyvavimo ciklą nuo 2030 m. turės būti apskaičiuojamas pagal ES tvarių pastatų (lygių) sistemą, taip suteikiant informacijos apie per visą naujų pastatų gyvavimo ciklą išmetamų teršalų kiekį. Per visą gyvavimo ciklą išmetamų teršalų kiekis ypač svarbus dideliems pastatams, todėl nuo 2027 m. prievolė jį apskaičiuoti jau taikoma dideliems pastatams (kurių naudingasis grindų plotas didesnis nei 2 000 kvadratinų metrų);
 - (c) naujiems pastatams valstybės narės taiko svarbius aspektus, kurių apimtis yra platesnė nei pastato energinis naudingumas, t. y. sveikas patalpų mikroklimato sąlygas, prisitaikymą prie klimato kaitos, priešgaisrinę saugą, intensyvaus

seisminio aktyvumo riziką ir prieinamumą neįgaliesiems. Taip pat atsižvelgiama į anglies dioksido absorbuojamumą, susijusį su anglies dioksido saugojimu pastatuose arba ant jų.

- 8–10 ir 15 straipsniai, kuriuose kalbama apie esamus pastatus ir finansinę paramą:
- (a) dabartinės nuostatos dėl **kapitalinės renovacijos**, kuriomis suteikiama galimybė vietoje taikyti minimaliuosius energinio naudingumo reikalavimus (kad būtų užtikrintas minimalus renovacijos lygis), taip pat spręsti struktūrinių tobulinimų, prisitaikymo prie klimato kaitos, pavojingų cheminių medžiagų, įskaitant asbestą, šalinimo ir prieinamumo neįgaliesiems klausimus, **papildomos naujais ES lygmens minimaliaisiais energinio naudingumo standartais** (dėl kurių didėja renovacijos mastas), taikomais viešiesiems pastatams (t. y. viešosioms įstaigoms priklausantiems pastatams ir pastatų vienetams) ir negyvenamiesiems prastiausio energinio naudingumo pastatams. Pagal šiuos standartus reikalaujama, kad pastatai, kurių energinio naudingumo sertifikatuose nurodyta G klasė, ne vėliau kaip iki 2027 m. būtų renovuoti, jų energinio naudingumo klasę pagerinant bent iki F klasės, o ne vėliau kaip iki 2030 m. – bent iki E klasės; prastiausio energinio naudingumo gyvenamųjų pastatų energinio naudingumo klasė turi būti pagerinta bent iki F klasės ne vėliau kaip 2030 m. ir bent iki E klasės ne vėliau kaip 2033 m. Orientuojantis į žemiausių energinio naudingumo klasių pastatus užtikrinama, kad pastangos būtų sutelktos į pastatus, kurių priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, energijos nepritekliaus mažinimo ir didesnės socialinės bei ekonominės naudos potencialas yra didžiausias. Be to, valstybės narės nacionaliniuose pastatų renovacijos planuose nustato konkrečius terminus, kaip iki 2040 ir 2050 m. pasiekti aukštesnes energinio naudingumo klases (pastatams, patenkantiems į 9 straipsnio 1 dalies taikymo sritį), atsižvelgdamos į pasirinktą scenarijų, pagal kurį jų nacionalinis pastatų ūkis bus pertvarkytas į visai netaisius pastatus. Be minimaliųjų energinio naudingumo standartų pagal 9 straipsnio 1 dalį, valstybės narės turi galimybę nacionaliniuose pastatų renovacijos planuose nustatyti minimaliuosius nacionalinius energinio naudingumo standartus. Valstybės narės turi remti minimaliųjų energinio naudingumo standartų laikymąsi taikydamos palankias sąlygas, įskaitant finansinę paramą, visų pirma skirtą pažeidžiamiesiems namų ūkiams ir žmonėms, patiriantiems energijos nepriteklį arba gyvenantiems socialiniuose būstuose, techninę pagalbą ir stebėsenos mechanizmus. Siūlomomis nuostatomis valstybėms narėms leidžiama netaikyti prievolės laikytis minimaliųjų energinio naudingumo standartų kelių kategorijų pastatams;
 - (b) pradedami naudoti savanoriškos renovacijos pasai, skatinant pastatų savininkus, planuojančius pastatų etapinę renovaciją. Valstybės narės turės iki 2024 m. pabaigos įdiegti renovacijos pasų schemą, pagrįstą bendra sistema, kurią turi parengti Komisija, kad jų piliečiai galėtų naudotis šia priemone;
 - (c) griežtesnės nuostatos dėl renovacijos kliūčių ir barjerų šalinimo ir finansinių paskatų sutelkimo, taikant vieno langelio principą, kuriuo galėtų naudotis visos pastatų ekosistemos suinteresuotosios šalys, kad būtų pašalintos visos pastatų renovacijos kliūtys (ne tik išlaidų klausimas), o valstybės narės skatintų tinkamą mokymą. Didesnės finansinės paskatos ir techninės paramos priemonės skirtos esminės renovacijos projektams ir didelio masto projektams, kai renovuojama daug pastatų, kuriuos įgyvendinus sutaupoma daug energijos. Atsižvelgiant į tą patį tikslą ir turint omenyje, kad, remiantis standartine

eksploatavimo trukme, 2050 m. vis dar gali būti naudojamas katilas, įsigytas XX a. viduryje, nuo 2027 m. valstybėms narėms neturėtų būti leidžiama subsidijuoti iškastinį kurą naudojančių katilų;

- (d) siekiant paskatinti sparčiai diegti šildymo sistemas, kurios veikia tiesiogiai neišmesdamos teršalų, ir išvengti padėties, kai investicijos į naujos kartos iškastinį kurą naudojančius katilus taps pertekliniu turtu, visai netaršiuose pastatuose neturėtų būti išmetamo anglies dioksido, o valstybės narės gali nuspręsti naudoti elektros energijai taikomą pirminės energijos koeficientą, suderintą su ES vidurkiu²⁴;
- (e) galiausiai, valstybės narės privalo savo finansinę paramą nukreipti į energijos nepritekliaus mažinimą, remti socialinį būstą ir apsaugoti nuomininkus nuo neproporcingai didelių nuomos mokesčių po renovacijos.

Atsižvelgiant į Reglamentavimo patikros valdybos nuomonę, pasirinkta minimaliųjų energijos naudingumo standartų galimybė tiesiogiai neatitinka nė vienos iš keturių Valdybai pateiktame poveikio vertinimo projekte analizuotų galimybių. Pasiūlymas buvo kruopščiai iš dalies pakeistas atsižvelgiant į subsidiarumo ir proporcingumo principus, į pastatų ūkio skirtumus įvairiose valstybėse narėse ir suteikiant valstybėms narėms lankstumo spręsti konkrečias aplinkybes ir siekti būtinų nacionalinių pastatų ūkio patobulinimų. ES mastu daugiausia dėmesio skiriama 15 proc. atitinkamų nacionalinio pastatų ūkio prasčiausio energinio naudingumo pastatų, kad būtų kuo labiau taupoma energija, didinamas ekonominis efektyvumas ir mažinamas energijos nepriteklis, taip pat siekiama visapusiškos socialinės ir ekonominės papildomos naudos, susijusios su ES klimato srities ir energetikos tikslų įgyvendinimu.

- Ankstesnis 8 straipsnis pertvarkomas. 11 straipsnyje daugiausia dėmesio skiriama tik **techninėms pastatų sistemoms** ir nustatomas aiškus teisinis pagrindas uždrausti iškastinį kurą naudojančius katilus nacionaliniu lygmeniu, suteikiant valstybėms narėms galimybę nustatyti reikalavimus šilumos generatoriams atsižvelgiant į išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį arba naudojamo kuro rūšį. Kelios valstybės narės mano, kad tokios priemonės yra labai svarbios siekiant sumažinti pastatų ūkio priklausomybę nuo iškastinio kuro ir pagerinti oro kokybę bei sveikatą. Šia nuostata sprendžiamas dabartinis teisinis netikrumas dėl to, ar tokie draudimai leidžiami pagal Ekologinio projektavimo direktyvos 6 straipsnio 1 dalį ir Sutartyse nustatytas laisvosios rinkos taisyklės. Pripažįstant geros patalpų oro kokybės svarbą siekiant užtikrinti, kad pastatai būtų nekenksmingi sveikatai, reikalaujama, kad naujuose pastatuose ir, jei įmanoma, esamuose pastatuose, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, būtų įrengti matavimo ir reguliavimo įtaisai, skirti patalpų oro kokybei stebėti ir reguliuoti.
- 12 straipsnis dėl **tvaraus judumo infrastruktūros** yra suderintas su didesniais klimato srities užmojais, sugriežtinant dabartinius reikalavimus. Visuose naujuose pastatuose ir pastatuose, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, tampa įprasta iš anksto nutiesti kabelius, o naujuose ir renovuojamuose biurų pastatuose ypač skatinamas įkrovimo prieigų įrengimas. Įkrovimo prieigose turi būti išmaniojo įkrovimo galimybė, o valstybės narės turi pašalinti kliūtis, trukdančias įrengti įkrovimo prieigas gyvenamuosiuose pastatuose, užtikrindamos „teisę prisijungti“ pagal atitinkamas Alternatyviųjų degalų infrastruktūros reglamento pasiūlymo nuostatas. Be to, siekiant pašalinti kliūtis naudotis dviračiais, kurie yra pagrindinis

²⁴ Pagal Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą.

darnaus ir visai netaršaus judumo elementas, naujuose pastatuose ir pastatuose, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, privaloma įrengti dviračių stovėjimo aikštes.

- 13 straipsnyje įtvirtinamas **pažangiojo parengtumo rodiklis**, taikomas dideliems negyvenamiesiems pastatams nuo 2026 m. Siekiant palengvinti naujų su pastatais susijusių paslaugų plėtrą, nauju 14 straipsniu, skirtu **pastatų duomenims**, užtikrinama, kad pastato savininkas, nuomininkas ir valdytojas arba trečiosios šalys galėtų naudotis pastato sistemų duomenimis. Naujas duomenų sąveikumo ir prieigos prie duomenų taisyklės Komisija turi nustatyti įgyvendinimo aktu.
- 16–19 straipsniuose patobulinamos jau galiojančios nuostatos dėl **energinio naudingumo sertifikatų**, jų išdavimo, matomumo visuomenei ir duomenų bazių:
 - (a) siekiant užtikrinti palyginamumą visoje Sąjungoje, iki 2025 m. visi energinio naudingumo sertifikatai turi būti grindžiami suderinta energinio naudingumo klasių skale ir atitikti V priede pateiktą šabloną;
 - (b) energinio naudingumo klasės bus perskaiciuotos atsižvelgiant į bendrą viziją, pagal kurią iki 2050 m. pastatų ūkis turėtų būti visai netaršus, tačiau kartu bus atsižvelgta į nacionalinius pastatų ūkių skirtumus: aukščiausia A klasė reiškia visai netaršų pastatą, o žemiausia G klasė apima 15 proc. nacionalinio pastatų ūkio prasčiausio energinio naudingumo pastatų. Tokiu perskirstymu bus užtikrinta, kad visos valstybės narės dėtų panašias pastangas, kad būtų laikomasi visoje Sąjungoje taikomų minimaliųjų energinio naudingumo standartų pagal 9 straipsnį. Rodiklis, kurio pagrindu turi būti vertinami pastatai (pirminės energijos suvartojimas, matuojamas kWh/(m² per metus)), išlieka nepakitęs ir jį papildo eksploataavimo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos rodiklis. Kitus rodiklius valstybės narės ir toliau gali rinktis savanoriškai, todėl siūlomas priemonių rinkinio metodas, kurį galima pritaikyti prie nacionalinių sąlygų;
 - (c) žemesniųjų D–G klasių energinio naudingumo sertifikatų galiojimas sutrumpinamas iki penkerių metų, siekiant užtikrinti, kad juose būtų pateikiama naujausia informacija, padedanti piliečiams sumažinti energijos suvartojimą. Tam tikrais paprastais atvejais energinio naudingumo sertifikatams atnaujinti turi būti taikomos supaprastintos procedūros, o energinio naudingumo sertifikatai turi būti išduodami skaitmeniniu formatu. Nustatytos priemonės išduotų sertifikatų patikimumui didinti (patikrinimas vietoje ir kokybės kontrolė);
 - (d) geresnė pastatų ūkio energinio naudingumo sertifikatų aprėptis yra būtina sąlyga jam patobulinti, tačiau kartu valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tokie sertifikatai būtų įperkami. Energinio naudingumo sertifikatas privalomas ir pastatams, kurių atliekama kapitalinė renovacija arba kurių atnaujinama nuomos sutartis, taip pat visiems viešiesiems pastatams. Energinio naudingumo sertifikatas turi būti privalomas parduodamiems ar nuomojamiems pastatams arba pastato vienetams, nurodant energinio naudingumo klasę ir rodiklį visuose skelbimuose, kad būtų pabrėžiama energinio naudingumo svarba pardavimo ir nuomos rinkoje. Visuose valdžios institucijų užimamuose pastatuose, kuriuose dažnai lankosi piliečiai, nepriklausomai nuo jų dydžio, turi būti pakabintas energinio naudingumo sertifikatas;

- (e) valstybės narės sukuria nacionalines pastatų energinio naudingumo sertifikatų duomenų bazines, kuriose taip pat galima kaupti duomenis, susijusius su pastatų renovacijos pasais ir pažangiojo parengtumo rodikliais. Informacija iš nacionalinių duomenų bazių perduodama į pastatų ūkio stebėsenos centrą naudojant Komisijos parengtą šabloną.
- Dabartinės patikrinimų nuostatos sugrupuotos ir paaiškintos, kad jas būtų lengviau įgyvendinti, kartu įtraukiant vėdinimo sistemas į Pastatų energinio naudingumo direktyvos priemones, skirtas patalpų oro kokybei gerinti. Siekiant užtikrinti renovacijos ar naujų statybos darbų kokybę ir patikimumą, numatoma sukurti nacionalines patikrinimo sistemas arba alternatyvias priemones, kuriomis būtų galima patikrinti, ar atlikti statybos ir renovacijos darbai atitinka suprojektuotą energinį naudingumą, ir padidinti piliečių pasitenkinimą bei pasitikėjimą. Taip pat integruotų renovacijos darbų teikėjai turi turėti galimybę naudotis sertifikavimo arba kvalifikacijos sistemomis, kad būtų užtikrinta patikima šių darbų kokybė. Nuo 2030 m. negyvenamuosiuose pastatuose turėtų būti sumažinta privalomo pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemų įrengimo riba, o naujuose gyvenamuosiuose pastatuose ir gyvenamuosiuose pastatuose, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, turi būti įrengtos tam tikros stebėsenos ir kontrolės funkcijos, kad būtų pagerintas ir optimizuotas pastatų valdymas ir eksploatavimas.
- **Pastatų politikos įgyvendinimas** yra labai svarbus siekiant užtikrinti realią pažangą vietoje. Dabartinės nepriklausomos kontrolės sistemos išplečiamos įtraukiant renovacijos pasus ir pažangiojo parengtumo rodiklius. Stebėseną ir vykdymo užtikrinimą, įskaitant baudų taikymą, visų pirma bus sutelktas į minimaliuosius energinio naudingumo standartus ir esamo pastatų ūkio tobulinimą.

Baigiamosios nuostatos ir peržiūros sąlyga: siekiant 2021 m. peržiūrėti Pastatų energinio naudingumo direktyvą įgyvendinant Europos žaliąjį kursą, kitos peržiūros data pagal 25 straipsnį nustatoma ne vėliau kaip iki 2027 m. pabaigos. Peržiūros nuostatoje aiškiai nurodoma, kad Komisija įvertina, ar su pastatų statyba susijusios ES teisės aktų priemonės, įskaitant anglies dioksido apmokestinimą, leis pasiekti pakankamų patobulinimų, kad iki 2050 m. pastatų ūkis būtų visiškai nepriklausomas nuo iškastinio kuro ir visai netaršus, ar vis dėlto reikia imtis papildomų privalomų Sąjungos lygmens priemonių, pavyzdžiui, griežtesnių minimaliųjų energinio naudingumo standartų. 32 straipsnyje dėl perkėlimo į nacionalinę teisę paaiškinama, kad valstybės narės kartu su perkėlimo į nacionalinę teisę priemonėmis pateikia atitikties lentelę.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl pastatų energinio naudingumo (nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²⁵,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²⁶,

~~sprendami pagal įprastą teisėkūros procedūrą~~ ☒ laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ☒,

kadangi:

↓ 2010/31/ES 1 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (1) 2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva ~~2002/91/EB~~ ☒ 2010/31/ES²⁷ ☒ ~~dėl pastatų energinio naudingumo~~²⁸ buvo iš dalies pakeista ☒ keletą kartų iš esmės keičiama ☒²⁹. Kadangi šią direktyvą reikia keisti iš esmės, ~~siekiant aiškumo~~ ☒ Kadangi tą direktyvą reikia keisti dar kartą, dėl aiškumo ☒ ji turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;

↓ naujas

- (2) pagal Paryžiaus susitarimą, priimtą 2015 m. gruodžio mėn. pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC), jo šalys susitarė užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros padidėjimas, palyginti su ikipramoninės eros lygiu, būtų gerokai mažesnis nei 2°C, ir toliau dėti pastangas, kad temperatūra, palyginti su

²⁵ OL C [...], [...], p. [...].

²⁶ OL C [...], [...], p. [...].

²⁷ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

²⁸ OL L 1, 2003 1 4, p. 65.

²⁹ Žr. VIII priedo A dalį.

minėtu lygiu, nepakiltų daugiau nei 1,5°C. Paryžiaus susitarimo tikslų įgyvendinimas yra 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikato „Europos žaliasis kursas“³⁰ esmė. Sąjunga 2020 m. gruodžio 17 d. UNFCCC sekretariatui pateikė atnaujintą nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų planą, kuriuo ji įsipareigojo iki 2030 m. visos savo ekonomikos išmetamą grynąjį šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti bent 55 proc., palyginti su 1990 m. lygiu;

- (3) kaip paskelbta Žaliojo kurso komunikate, 2020 m. spalio 14 d. Komisija pristatė strategiją „Renovacijos banga“³¹. Joje pateikiamas veiksmų planas, apimantis konkrečias reguliavimo, finansavimo ir sąlygų sudarymo priemones, kurio tikslas iki 2030 m. bent padvigubinti metinę energinės pastatų renovacijos normą ir skatinti esmines renovacijas. Direktyvos dėl pastatų energinio naudingumo peržiūra yra vienas iš strategijos „Renovacijos banga“ įgyvendinimo veiksmų, todėl ją atlikti būtina. Ji taip pat padės įgyvendinti iniciatyvą „Naujasis europinis bauhausas“ ir Europos neutralaus poveikio klimatui ir pažangiųjų miestų misiją;
- (4) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1119 (Europos klimato teisės aktu)³² teisės aktuose įtvirtinamas tikslas iki 2050 m. neutralizuoti visos ekonomikos poveikį klimatui ir nustatomas privalomas Sąjungos įsipareigojimas iki 2030 m. grynąjį jos viduje išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį (kiekį, iš kurio išskaitytas absorbuojamas kiekis) sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m. lygiu;
- (5) įgyvendinti šiuos tikslus siekiama pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą teisės aktų rinkiniu, apie kurį paskelbta Europos Komisijos 2021 m. darbo programoje. Jis apima įvairių sričių, įskaitant energijos vartojimo efektyvumą, atsinaujinančiųjų išteklių energiją, žemės naudojimą, žemės naudojimo keitimą ir miškininkystę, energijos mokesčius, pastangų pasidalijimą, apyvartinių taršos leidimų prekybą ir alternatyviųjų degalų infrastruktūrą, politiką. Direktyvos 2010/31/ES peržiūra yra neatsiejama to teisės aktų rinkinio dalis;

↓ 2010/31/ES 2 konstatuojamoji dalis

~~Efektyvus, apdairus, racionalus ir tvarus energijos naudojimas priskiriamas, inter alia, naftos produktams, gamtinėms dujoms ir kietajam kurui, kurie yra ne tik pagrindiniai energijos šaltiniai, bet ir pagrindiniai anglies dvideginio emisijos šaltiniai.~~

↓ 2010/31/ES 3 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (6) ~~pastatuose suvartojama~~ Pastatams tenka 40 % galutinės visos Sąjungos suvartojamos energijos ir 36 % joje išmetamo su energija susijusio šiltnamio efekto sukeliančių dujų kiekio. Šis sektorius plečiasi, dėl ko padidės jo energijos vartojimas. Todėl energijos vartojimo mažinimas, remiantis [peržiūrėtos Energijos

³⁰ Europos žaliasis kursas, COM(2019) 640 final.

³¹ „Renovacijos banga Europoje: pastatų ekologizavimas, darbo vietų kūrimas ir gyvenimo gerinimas“, COM(2020) 662 final.

³² 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

vartojimo efektyvumo direktyvos (EVED)] 3 straipsnyje nustatytu ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999³³ 2 straipsnio 18 punkte apibrėžtu principu „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, $\Leftarrow$ ir atsinaujinančių $\boxtimes$ atsinaujinančiųjų $\boxtimes$ išteklių energijos naudojimas pastatų sektoriuje yra svarbios priemonės, būtinos $\boxtimes$ siekiant $\boxtimes$ sumažinti Sąjungos ~~energinę priklausomybę ir~~ $\boxtimes$ išmetamą $\boxtimes$ šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją $\boxtimes$ kiekį $\boxtimes$. ~~Daugiau vartojant atsinaujinančių išteklių energijos ir kartu imantis priemonių siekiant sumažinti energijos vartojimą Sąjungoje, būtų sudarytos sąlygos Sąjungoje įgyvendinti Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolą (UNFCCC), ir kartu įvykdyti ilgalaikį įsipareigojimą – užtikrinti, kad pasaulio temperatūra kiltų iki 2 °C, bei įsipareigojimą iki 2020 m. sumažinti bendrą šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją bent 20 %, palyginti su 1990 m. lygiu, ir 30 %, jei būtų sudarytas tarptautinis susitarimas.~~ Vartojant mažiau energijos ir ~~vartojant~~ $\boxtimes$ naudojant $\boxtimes$ daugiau ~~atsinaujinančių~~ $\boxtimes$ atsinaujinančiųjų $\boxtimes$ išteklių energijos taip pat galima labai prisidėti prie $\Rightarrow$ Sąjungos energetinės priklausomybės mažinimo, $\Leftarrow$ energijos tiekimo saugumo didinimo, technologijų plėtros skatinimo ir ~~galimybių užimtumui bei regioninei plėtrai~~ $\boxtimes$ užimtumo ir regioninės plėtros galimybių $\boxtimes$ sukūrimo, ypač $\Rightarrow$ salose ir $\Leftarrow$ kaimo vietovėse;

$\Downarrow$ naujas

- (7) pastatams tenkantį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sudaro prieš jų eksploatavimo laikotarpį, per jį ir po jo išmestas kiekis. 2050 m. pastatų ūkio priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo vizija apima ne tik eksploatavimo metu išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą, kuriam šiuo metu skiriamas pagrindinis dėmesys. Todėl reikėtų palaipsniui aprėpti per visą gyvavimo ciklą pastatų išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, pradedant nuo naujų pastatų. Pastatai yra svarbi medžiagų saugykla, kurioje daugelį dešimtmečių saugomi ištekliai, todėl tiek naujų, tiek renovuojamų pastatų konstrukcijos pasirinkimas turi didelę įtaką per visą jų gyvavimo laikotarpį išmetamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui. Į pastatų energinį naudingumą per visą jų gyvavimo ciklą turėtų būti atsižvelgiama ne tik statant naujus pastatus, bet ir vykdant renovaciją – šiuo tikslu valstybių narių pastatų renovacijos planuose turėtų būti atsižvelgiama į per visą gyvavimo ciklą išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo politiką;
- (8) norint kuo labiau sumažinti per visą pastatų gyvavimo ciklą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, reikia efektyviai naudoti išteklius ir užtikrinti žiedžiškumą. Tai taip pat gali būti derinama su pastatų ūkio dalių pavertimu laikinu anglies dioksido absorbenčiu;
- (9) pastato viso gyvavimo ciklo visuotinio atšilimo potencialas rodo bendrą pastato indėlį į bendrą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų, dėl kurių kinta klimatas, kiekį. Jis apima būdingąjį statybos produktų išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir naudojimo etapu tiesiogiai bei netiesiogiai išmetamą šių dujų kiekį. Todėl

³³

2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

reikalavimas apskaičiuoti naujų pastatų visuotinio atšilimo potencialą per gyvavimo ciklą yra pirmas žingsnis siekiant labiau atsižvelgti į pastatų naudingumą per visą gyvavimo ciklą ir prisidėti prie žiedinės ekonomikos;

- (10) pastatams tenka apie pusę ES išmetamo pirminių smulkių kietųjų dalelių (KD_{2,5}), kurios sukelia priešlaikinę mirtį ir ligas, kiekio. Didinant pastatų energinį naudingumą tuo pačiu metu gali ir turėtų būti mažinamas išmetamas teršalų kiekis, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/2284³⁴;

↓ 2010/31/ES 4 konstatuojamoji dalis

~~Energijos poreikio valdymas yra svarbi priemonė, leidžianti Sąjungai daryti poveikį pasaulio energijos rinkai, taip užtikrinanti energijos tiekimą žvelgiant iš vidutinės trukmės ir ilgalaikės perspektyvų.~~

↓ 2010/31/ES 5 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~2007 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba pabrėžė poreikį didinti energijos vartojimo efektyvumą Sąjungoje, kad būtų pasiektas tikslas iki 2020 m. 20 % sumažinti Sąjungoje suvartojamos energijos kiekį, ir paragino visapusiškai bei greitai įgyvendinti Komisijos komunikate „Efektyvaus energijos vartojimo veiksmų planas: išnaudoti potencialą“ nustatytus prioritetus. Tame veiksmų plane buvo nurodyta, kad pastatų sektoriuje yra daug galimybių ekonomiškai efektyviai taupyti energiją. 2008 m. sausio 31 d. rezoliucijoje Europos Parlamentas paragino sugriežtinti Direktyvos 2002/91/EB nuostatas ir keletą kartų ragino (paskutinį kartą 2009 m. vasario 3 d. rezoliucijoje dėl antrosios strateginės energetikos apžvalgos nustatyti, kad tikslas iki 2020 m. padidinti energijos vartojimo efektyvumą 20 % taptų privalomas. Be to, 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas³⁵, nustatomi nacionaliniai privalomi CO₂ kiekio mažinimo tikslai, kurių siekiant itin svarbus bus energijos vartojimo efektyvumas pastatų sektoriuje, o 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją³⁶ energijos vartojimo efektyvumas skatinamas nustatant privalomą tikslą, kad atsinaujinančių išteklių energija iki 2020 m. sudarytų 20 % bendro Sąjungoje suvartojamos energijos kiekio.~~

↓ 2010/31/ES 6 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~2007 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtino Sąjungos įsipareigojimą visos Sąjungos mastu plėtoti atsinaujinančių išteklių energijos gamybą ir patvirtino privalomą~~

³⁴ 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (OL L 344, 2016 12 17, p. 1).

³⁵ OL L 140, 2009 6 5, p. 136.

³⁶ OL L 140, 2009 6 5, p. 16.

~~tikslą, kad iki 2020 m. atsinaujinančių išteklių energijos dalis turi sudaryti 20 %. Direktyvoje 2009/28/EB nustatoma bendra skatinimo vartoti atsinaujinančių išteklių energiją sistema.~~

↓ 2010/31/ES 7 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~Būtina nustatyti konkretesnius veiksmus siekiant panaudoti neišnaudotą didelį pastatų energijos taupymo potencialą ir sumažinti didelį skirtumą tarp valstybių narių pasiekimų šiame sektoriuje.~~

↓ 2010/31/ES 8 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (11) tolesnio pastatų energinio naudingumo gerinimo priemonėse turėtų būti atsižvelgiama į klimato ☒ sąlygas, ☒ ⇒ įskaitant prisitaikymą prie klimato kaitos, ☒ ~~ir~~ vietos sąlygas, taip pat į pastatų ~~vidaus~~ ☒ patalpų ☒ mikroklimatą ir ekonominį efektyvumą. ~~Sios~~ ☒ Tos ☒ priemonės neturėtų daryti poveikio kitiems pastatams keliamiems reikalavimams, kaip antai pastato prieinamumui, ⇒ priešgaisrinei ir seisminei ☒ saugai ir ☒ numatomi ☒ paskirčiai;

↓ 2010/31/ES 9 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (12) pastatų energinis naudingumas turėtų būti apskaičiuojamas taikant metodiką, kurią būtų galima diferencijuoti nacionaliniu ir regioniniu ~~lygiais~~ ☒ lygmenimis ☒. Toje metodikoje, be šiluminių savybių, ☒ turėtų būti ☒ numatomi kiti faktoriai, įgaunantys vis daugiau svarbos, kaip antai šildymo ir oro kondicionavimo įranga, ~~atsinaujinančių~~ ☒ atsinaujinančiųjų ☒ energijos išteklių panaudojimas, ⇒ pastato automatizavimo ir kontrolės sistemos, išmanieji sprendimai, ☒ ~~pasyvaus~~ ☒ pasyviojo ☒ šildymo ir vėsinimo elementai, apsauga nuo saulės, patalpų oro kokybė, ~~tinkama natūrali šviesa~~ ☒ tinkamas natūralus apšvietimas ☒ ir pastatų projektavimas. Energinio naudingumo apskaičiavimo metodika turėtų būti pagrįsta ne tik tuo laikotarpiu, kai reikalingas šildymas ⇒ arba oro kondicionavimas ☒, bet turėtų apimti metinį pastato energinį naudingumą. Rengiant tą metodiką reikėtų atsižvelgti į galiojančius Europos standartus. ⇒ Metodika turėtų būti užtikrinama, kad bus atsižvelgta į faktines eksploataavimo sąlygas, ir suteikiama galimybė naudoti skaitikliais išmatuotus energijos duomenis rezultatų tikslumui patikrinti ir palyginamumui užtikrinti, taip pat ji turėtų būti grindžiama valandos ar trumpesniais laiko intervalais. Siekdamas skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą vietoje, be suderintųjų bendrųjų principų, valstybės narės turėtų imtis reikiamų priemonių, kad skaičiavimo metodikoje būtų pripažįstama kuo didesnio atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo vietoje, be kita ko, kitoms reikmėms, kaip antai elektrinių transporto priemonių įkrovimo prieigoms, nauda ir į ją toje metodikoje būtų atsižvelgta; ☒

↓ 2010/31/ES 10 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

(13) ⇒ valstybės narės turėtų nustatyti ~~minimalius~~ minimaliuosius pastatams ir pastatų dalims taikomus energinio naudingumo reikalavimus ~~gali nustatyti tik valstybės narės~~, ~~Tie reikalavimai turėtų būti nustatyti taip, kad būtų pasiekta sąnaudų~~ kaštų atžvilgiu optimali susijusių investicijų ir sutaupytų energijos išlaidų pusiausvyra per visą pastato gyvavimo ciklą, nedarant poveikio valstybių narių teisei nustatyti minimalius minimaliuosius reikalavimus, kuriais užtikrinamas energijos vartojimo efektyvumas būtų didesnis nei tas, kurį užtikrintų sąnaudų kaštų atžvilgiu optimalūs energinio naudingumo energijos vartojimo efektyvumo lygiai. Turėtų būti numatyta nuostata, pagal kurią valstybės narės galėtų periodiškai peržiūrėti savo minimaliuosius pastatų energinio naudingumo reikalavimus, atsižvelgdamos į technikos pažangą;

↓ 2010/31/ES 11 konstatuojamoji dalis

~~Tam tikromis aplinkybėmis, pavyzdžiui, dėl klimato sąlygų skirtumų, dėl ekonomiškai naudingų ar sąnaudų atžvilgiu optimalių energinio naudingumo lygių tikslo pateisinama tai, kad valstybės narės pastato dalims nustatytų ekonomiškai efektyvius ar sąnaudų atžvilgiu optimalius reikalavimus, kurie praktiškai apribotų Sąjungos teisės aktuose nustatytus reikalavimus atitinkusių statybinių medžiagų naudojimą, su sąlyga, kad tie reikalavimai nesudaro nepagrįstų rinkos kliūčių.~~

↓ naujas

(14) du trečdaliai pastatams šildyti ir vėsinti naudojamos energijos vis dar gaunama iš iškastinio kuro. Siekiant sumažinti pastatų sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro, ypač svarbu laipsniškai atsisakyti iškastinio kuro naudojimo pastatams šildyti ir vėsinti. Todėl valstybės narės savo pastatų renovacijos planuose turėtų nurodyti savo nacionalinę politiką ir priemones, kuriomis siekiama laipsniškai atsisakyti iškastinio kuro naudojimo pastatams šildyti ir vėsinti, o pagal kitą nuo 2027 m. galiosiančią daugiametę finansinę programą neturėtų būti teikiama jokių finansinių paskatų iškastinio kuro katilams įrengti, išskyrus atvejus, atrinktus investicijoms iki 2027 m. pagal Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo programas. Nacionalinė laipsniško atsisakymo politika ir priemonės turėtų būti pagrįstos aiškiu teisiniu pagrindu, pagal kurį šilumos generatoriai uždraudžiami pagal jų išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį arba naudojamo kuro rūšį;

↓ 2010/31/ES 12 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

(15) ⇒ techninių pastato sistemų energinio naudingumo reikalavimai turėtų būti taikomi visoms pastatuose įrengtoms sistemoms, o ne atskirų sudedamųjų dalių, kurioms pagal Direktyvą 2009/125/EB taikomos konkretiems gaminiams skirtos taisyklės, naudingumui. Nustatydamos energinio naudingumo reikalavimus techninėms

pastato sistemoms valstybės narės turėtų naudoti suderintas priemones, jei jos egzistuoja ir yra tinkamos, visų pirma testavimo ir skaičiavimo metodus bei energijos vartojimo efektyvumo klases, parengtas pagal ~~2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/125/EB, nustatančios ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą~~³⁷ ir ~~2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/30/ES dėl su energija susijusių gaminių suvartojamos energijos ir kitų išteklių nurodymo ženklinant gaminius ir apie jį pateikiant standartinę informaciją~~³⁸ Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/1369³⁹ įgyvendinimo priemones, kad būtų užtikrintas jų suderinamumas su susijusiomis iniciatyvomis ir, kiek įmanoma, sumažinta galima rinkos segmentacija ☒ sumažintas galimas rinkos susiskaidymas ☒;

↓ 2010/31/ES 13 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (16) ši direktyva nedaro poveikio Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 107 ir 108 straipsniams. Todėl šioje direktyvoje vartojamas terminas „~~paskatos~~“ ☒ paskata ☒ neturėtų būti aiškinamas kaip valstybės pagalba;

↓ 2010/31/ES 14 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (17) Komisija turėtų nustatyti lyginamosios metodikos principus, skirtus ~~apskaičiuoti sąnaudų atžvilgiu optimalius minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygius~~ ☒ skirtus kaštų atžvilgiu optimaliems minimaliesiems energinio naudingumo reikalavimams apskaičiuoti ☒. ⇒ Šių principų peržiūra turėtų būti suteikiama galimybė apskaičiuoti tiek energinį naudingumą, tiek išmetamą teršalų kiekį ir atsižvelgiama į išorinį poveikį aplinkai bei sveikatai, taip pat apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ATLPS) išplėtimą ir anglies dioksido kainas. ⇐ Šios ☒ Tuos ☒ principus valstybės narės turėtų naudoti siekdamos palyginti rezultatus su savo nustatytais ~~minimaliais~~ ☒ minimaliaisiais ☒ energinio naudingumo reikalavimais. Didelių ☒, ☒ t. y. viršijančių 15 %, apskaičiuotų ~~sąnaudų~~ ☒ kaštų ☒ atžvilgiu optimalių ~~minimalių~~ ☒ minimaliųjų ☒ energinio naudingumo reikalavimų lygių ir galiojančių ~~minimalių~~ ☒ minimaliųjų ☒ energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų neatitikimų atveju, valstybės narės turėtų šį skirtumą ~~pateisinti~~ ☒ pagrįsti ☒ arba planuoti tinkamus veiksmus ☒ neatitikimui ☒ sumažinti ~~neatitikimą. Tikėtina~~ ☒ Numatomą ☒ pastato ar pastato dalies ekonominio gyvavimo ciklą turėtų nustatyti valstybės narės, atsižvelgdamos į dabartinę standartinių ekonominio gyvavimo ciklą nustatymo praktiką ir patirtį. Šio ☒ To ☒ palyginimo rezultatai ir ~~šioms~~ ☒ tiems ☒ rezultatams gauti naudoti duomenys turėtų būti periodiškai pranešami Komisijai. Šios ☒ Tos ☒ ataskaitos

³⁷ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą (OL L 285, 2009 10 31, p. 10).

³⁸ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 4

³⁹ 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES (OL L 198, 2017 7 28, p. 1).

turėtų suteikti Komisijai galimybę įvertinti valstybių narių pažangą siekiant užtikrinti ~~sąnaudų~~ ☒ kaštų ☒ atžvilgiu optimalius ~~minimalių~~ ☒ minimaliųjų ☒ energinio naudingumo reikalavimų lygius ir rengti tos pažangos ataskaitas;

↓ 2010/31/ES 15 konstatuojamoji dalis

~~Pastatai daro poveikį ilgalaikiam energijos vartojimui. Kadangi esamų pastatų renovavimo ciklas yra ilgas, nauji pastatai ir esami kapitališkai renovuojami pastatai turėtų atitikti minimalius energinio naudingumo reikalavimus, pritaikytus atsižvelgiant į vietos klimato sąlygas. Atsižvelgiant į tai, kad alternatyvių aprūpinimo energija sistemų taikymo galimybės dažniausiai nėra visiškai išnaudojamos, naujų pastatų, neatsižvelgiant į jų dydį, atveju reikėtų nagrinėti alternatyvių aprūpinimo energija sistemų galimybę, vadovaujantis principu, kad visų pirma būtų užtikrinamas energijos poreikių šildymui ir vėsinimui sumažinimas iki sąnaudų atžvilgiu optimalių lygių.~~

↓ 2010/31/ES 16 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (18) kapitalinė esamų pastatų, neatsižvelgiant į jų dydį, renovacija suteikia progą imtis ekonomiškai efektyvių priemonių didinant energinį naudingumą. Siekiant ekonominio efektyvumo, turėtų būti galima ~~minimalius~~ ☒ minimaliuosius ☒ energinio naudingumo reikalavimus taikyti tik ☒ toms ☒ renovuotoms pastato dalims, kurios daro didžiausią poveikį pastato energiniam naudingumui. Terminą „~~kapitalinis renovavimas~~“ ☒ „kapitalinė renovacija“ ☒ valstybės narės turėtų galėti pasirinktinai apibrėžti arba pastato ~~atitvarą~~ ☒ apvalkalo ☒ ploto procentinės dalies požiūriu, arba pastato vertės požiūriu. Valstybei narei nusprendus ~~kapitalinį renovavimą~~ ☒ kapitalinę renovaciją ☒ apibrėžti pastato vertės požiūriu, ji galėtų naudoti, pavyzdžiui, aktuarinę vertę arba dabartinę vertę, grindžiamą rekonstrukcijos išlaidomis, išskyrus žemės, kurioje yra pastatas, vertę;

↓ 2010/31/ES 17 konstatuojamoji dalis

~~Būtina imtis priemonių, kad kuo daugiau pastatų ne tik atitiktų galiojančius minimalius energinio naudingumo reikalavimus, bet ir efektyviau naudotų energiją, taip sumažinant tiek energijos vartojimą, tiek išmetamą anglies dvideginio kiekį. Siekdamos šio tikslo valstybės narės turėtų parengti nacionalinius planus, kuriais siekiama, kad būtų kuo daugiau beveik nulinės energijos pastatų ir periodiškai teikti tokius planus Komisijai.~~

↓ naujas

- (19) didesniems Sąjungos užmojams klimato ir energetikos srityje įgyvendinti reikia naujos pastatų vizijos – visai netaršių pastatų, kurių energijos poreikis labai mažas ir, kai techniškai įmanoma, visiškai patenkinamas naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Visi nauji pastatai turėtų būti visai netaršūs, o visi esami pastatai turėtų būti pertvarkyti į visai netaršius iki 2050 m.
- (20) Efektyvaus pastato energijos reikmes patenkinti naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją galima įvairiais būdais: tokią energiją galima gaminti vietoje, pvz., naudojant

šiluminės ar fotovoltinės saulės energijos technologijas, šilumos siurblius arba iš biomasės, ją gali tiekti atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos ar piliečių energetikos bendrijos arba gali būti naudojamosi centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo sistema, grindžiama atsinaujinančiųjų išteklių energija arba atliekine šiluma;

- (21) siekiant užtikrinti būtiną Sąjungos pastatų ūkio priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, reikia didelio masto energinės renovacijos: pagal dabartinius pastatų standartus beveik 75 % šio pastatų ūkio yra neefektyvus, o 2050 m. 85–95 % esamų pastatų dar tebestovės. Deja, svertinis metinis energinės renovacijos mastas išlieka žemas – apie 1 %. Dabartiniu tempu pastatų sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas užtruks šimtmečius. Todėl pagrindinis šios direktyvos tikslas – paskatinti ir remti pastatų renovaciją, įskaitant perėjimą prie netaršių šildymo sistemų;
- (22) minimalieji energinio naudingumo standartai yra esminė reguliavimo priemonė siekiant paskatinti didelio masto esamų pastatų renovaciją, nes jais šalinamos pagrindinės renovacijos kliūtys, pavyzdžiui, skirtingos paskatos ir bendros nuosavybės struktūros, kurių negalima įveikti ekonominėmis paskatomis. Nustačius minimaliuosius energinio naudingumo standartus turėtų būti laipsniškai pašalinti prasčiausio energinio naudingumo pastatai ir nuolat gerinamas nacionalinis pastatų ūkis, taip prisidedant prie ilgalaikio tikslo iki 2050 m. sukurti nuo iškastinio kuro nepriklausomą pastatų ūkį;
- (23) Sąjungos lygmeniu nustatant minimaliuosius energinio naudingumo standartus daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama pastatų, turinčių didžiausią potencialą priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, energijos nepritekliaus mažinimo ir didesnės socialinės bei ekonominės naudos požiūriu, renovacijai, visų pirma paties prasčiausio energinio naudingumo pastatams, kuriuos reikia renovuoti pirmiausia;
- (24) dėl likusios nacionalinio pastatų ūkio dalies valstybės narės gali pačios nuspręsti, ar jos nori nustatyti minimaliuosius energinio naudingumo standartus, parengtus nacionaliniu lygmeniu ir pritaikytus prie nacionalinių sąlygų. Peržiūredama šią direktyvą Komisija turėtų įvertinti, ar siekiant, kad iki 2050 m. pastatų ūkis taptų nepriklausomas nuo iškastinio kuro, reikia nustatyti daugiau privalomų minimaliųjų energinio naudingumo standartų;
- (25) įvedant minimaliuosius energinio naudingumo standartus turėtų būti nustatyta ir galimybių atverianti sistema, įskaitant techninę pagalbą ir finansines priemones. Nacionaliniu lygmeniu nustatyti minimalieji energinio naudingumo standartai neprilygsta Sąjungos standartams, apibrėžtiems valstybės pagalbos taisyklėse, o Sąjungos masto minimalieji energinio naudingumo standartai gali būti laikomi tokiais Sąjungos standartais. Pagal peržiūrėtas valstybės pagalbos taisykles, kol Sąjungos masto energinio naudingumo standartai taps privalomi, valstybės narės gali teikti valstybės pagalbą pastatams renovuoti, kad pastatai atitiktų tuos Sąjungos masto standartus, t. y. kad pasiektų tam tikrą energinio naudingumo klasę. Kai standartai taps privalomi, valstybės narės galės toliau teikti valstybės pagalbą pastatams ir pastato vienetams, kuriems taikomi Sąjungos masto energinio naudingumo standartai, renovuoti, jei pastatų renovacija bus siekiama aukštesnio standarto nei nustatyta žemiausia energinio naudingumo klasė;
- (26) ES taksonomijoje nustatyta aplinkos atžvilgiu tvarios ekonominės veiklos visoje ekonomikoje, įskaitant pastatų sektorių, klasifikacija. Pagal Deleguotąjį aktą dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus, pastatų renovacija laikoma tvaria veikla, kai ją vykdant sutaupoma bent 30 % energijos, ji atitinka minimaliuosius energinio naudingumo reikalavimus, taikomus kapitalinei esamų pastatų renovacijai, arba ją

sudaro atskiros su pastatų energiniu naudingumu susijusios priemonės, pavyzdžiui, efektyvaus energijos vartojimo įrangos arba pastatų energinio naudingumo matavimo, reguliavimo ir kontrolės įrangos bei prietaisų įrengimas, techninė priežiūra ar remontas, kai tokios atskiros priemonės atitinka nustatytus kriterijus. Pastatų renovacija, kuria siekiama, kad pastatai atitiktų Sąjungos masto minimaliuosius energinio naudingumo standartus, paprastai atitinka ES taksonomijos kriterijus, susijusius su pastatų renovacijos veikla;

- (27) Sąjungos masto minimalieji energinio naudingumo standartai turėtų būti grindžiami suderintomis energinio naudingumo klasėmis. Suderintų energinio naudingumo klasių sistemoje nustatant, kad žemiausią energinio naudingumo klasę G sudaro 15 % kiekvienos valstybės narės pastatų ūkio prasčiausio energinio naudingumo pastatų, užtikrinamos panašaus lygio visų valstybių narių pastangos, o A klasę apibrėžiant kaip didžiausio energinio naudingumo klasę užtikrinama, kad suderintų energinio naudingumo klasių skalė atitiktų bendrąją visai netaršių pastatų viziją;
- (28) minimalieji esamų pastatų ir pastato dalių energinio naudingumo reikalavimai jau buvo nustatyti prieš šią direktyvą galiojusiuose teisės aktuose ir turėtų būti toliau taikomi. Naujai įvestais minimaliaisiais energinio naudingumo standartais nustatoma esamų pastatų minimalaus energinio naudingumo žemutinė riba ir užtikrinama, kad būtų atliekama neefektyvių pastatų renovacija, o esamiems pastatams ir pastato dalims taikomais minimaliaisiais energinio naudingumo reikalavimais užtikrinama, kad atliekant renovaciją būtų pasiektas būtinas renovacijos laipsnis;
- (29) siekdamos iki 2050 m. sukurti labai efektyviai energiją vartojantį ir nuo iškastinio kuro nepriklausomą pastatų ūkį ir esamus pastatus paversti visai netaršiais, valstybės narės turėtų parengti nacionalinius pastatų renovacijos planus, kurie pakeistų ilgalaikės renovacijos strategijas ir būtų dar patikimesnė, visapusiškai veiksminga planavimo priemonė, kuria remdamosi valstybės narės daugiau dėmesio skirtų finansavimui ir užtikrinimui, kad pastatų renovacijai vykdyti pakaktų tinkamai kvalifikuotų darbuotojų. Savo pastatų renovacijos planuose valstybės narės turėtų nustatyti nacionalinius pastatų renovacijos tikslus. Remiantis Reglamento (ES) 2018/1999 21 straipsnio b punkto 7 papunkčiu ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1060⁴⁰ nustatytais reikiamomis sąlygomis, valstybės narės turėtų pateikti finansavimo priemonių, taip pat investicijų poreikių ir administracinių išteklių jų pastatų renovacijos planams įgyvendinti apmatus;
- (30) nacionaliniai pastatų renovacijos planai turėtų būti grindžiami suderintu šablonu, kad būtų užtikrintas planų palyginamumas. Siekdama užtikrinti reikiamą užmojį, Komisija turėtų įvertinti planų projektus ir pateikti rekomendacijas valstybėms narėms;
- (31) nacionaliniai pastatų renovacijos planai turėtų būti glaudžiai susieti su Reglamente (ES) 2018/1999 numatytais integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais, o pažangos siekiant nacionalinių tikslų ir pastatų renovacijos planų indėlio siekiant nacionalinių ir Sąjungos tikslų ataskaitos turėtų būti įtraukiamos į pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 kas dvejus metus teikiamas ataskaitas. Atsižvelgiant į tai, kad reikia skubiai didinti renovacijos mastą remiantis patikimais

⁴⁰

2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159).

nacionaliniais planais, pirmojo nacionalinio pastatų renovacijos plano pateikimo data turėtų būti kuo ankstesnė;

- (32) etapinė renovacija gali padėti išspręsti didelių pradinių išlaidų ir gyventojų patiriamos sumaišties problemas, kurios gali kilti renovuojant vienu ypu. Tačiau tokia etapinė renovacija turi būti kruopščiai suplanuota, kad vienas renovacijos etapas netrukdytų būtiniams paskesniems etapams. Renovacijos pase pateikiamas aiškus laipsniškos renovacijos veiksmų planas, padedantis savininkams ir investuotojams planuoti tinkamiausią intervencijos laiką ir mastą. Todėl renovacijos pasai turėtų būti įvesti kaip savanoriška priemonė pastatų savininkams visose valstybėse narėse;
- (33) sąvoka „esminė renovacija“ Sąjungos teisės aktuose dar neapibrėžta. Siekiant įgyvendinti ilgalaikę pastatų viziją, esminė renovacija turėtų būti apibrėžiama kaip renovacija, kuria pastatai paverčiami visai netaršiais pastatais, o pirmajame etape – kaip renovacija, kuria pastatai paverčiami energijos beveik nevartojančiais pastatais. Tokia apibrėžtimi siekiama prisidėti prie pastatų energinio naudingumo didinimo tikslo. Esminė renovacija energinio naudingumo tikslais yra puiki galimybė pasirūpinti kitais aspektais, pvz., pažeidžiamų namų ūkių gyvenimo sąlygomis, atsparumo klimato kaitai didinimu, atsparumu nelaimių rizikai, įskaitant seisminį atsparumą, priešgaisrinę saugą, pavojingųjų medžiagų, įskaitant asbestą, šalinimu ir prieinamumu asmenims su negalia;
- (34) siekiamos skatinti esminę renovaciją, kuri yra vienas iš strategijos „Renovacijos banga“ tikslų, valstybės narės turėtų tokiai renovacijai teikti didesnę finansinę ir administracinę paramą;
- (35) valstybės narės turėtų remti esamų pastatų energinio naudingumo didinimo veiksmus, kurie padeda užtikrinti tinkamą patalpų mikroklimatą, be kita ko, pašalinant asbestą ir kitas kenksmingąsias medžiagas, užkertant kelią neteisėtam tokių medžiagų pašalinimui ir sudarant palankias sąlygas laikytis galiojančių teisėkūros procedūra priimtų aktų, kaip antai Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų 2009/148/EB⁴¹ ir (ES) 2016/2284⁴²;
- (36) tikimasi, kad siekiant mažinti elektros energijos sistemos priklausomybę nuo iškastinio kuro ir didinti jos efektyvumą, visų pirma teikiant lankstumo, balansavimo ir kaupimo paslaugas, ypač taikant agregavimą, esminis vaidmuo teks elektrinėms transporto priemonėms. Šis elektrinių transporto priemonių potencialas būti integruotomis į elektros energijos sistemą ir prisidėti prie sistemos efektyvumo ir didesnio atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos naudojimo, turėtų būti visapusiškai išnaudojamas. Įkrovimą susieti su pastatais yra ypač svarbu, nes būtent pastatuose elektrinės transporto priemonės statomos reguliariai ir stovi ilgą laiką. Lėtas įkrovimas yra ekonomiškai ir įkrovimo prieigos įrengus privačiose erdvėse gali būti suteikta galimybė kaupti energiją su jomis susijusiuose pastatuose ir išmaniojo įkrovimo paslaugas apskritai susieti su sistemų integravimo paslaugomis;
- (37) jei didesnę elektrinėms transporto priemonėms naudojamos elektros energijos dalį sudarys atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija, sumažės su jomis susijęs išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis. Elektrinės transporto priemonės

⁴¹ 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/148/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su asbesto veikimu darbe (OL L 330, 2009 12 16, p. 28).

⁴² 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (OL L 344, 2016 12 17, p. 1).

yra svarbus komponentas vykdant perėjimą prieš švarios energijos, grindžiamą efektyvaus energijos vartojimo priemonėmis, alternatyviaisiais degalais, atsinaujinančiųjų išteklių energija ir novatoriškais energetinio lankstumo valdymo sprendimais. Statybos kodeksai gali būti veiksmingai panaudojami nustatant tikslinius reikalavimus, kuriais siekiama remti įkrovimo infrastruktūros diegimą gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų automobilių stovėjimo aikštelėse. Valstybės narės turėtų šalinti tokias kliūtis kaip skirtingos paskatos ir administracinius sunkumus, su kuriais susiduria individualūs savininkai bandydami įrengti įkrovimo prieigą savo automobilių stovėjimo vietoje;

- (38) iš anksto nutiesiant kabelius sudaromos tinkamos sąlygos sparčiai įrengti įkrovimo prieigas, jeigu ir kai jos yra reikalingos. Lengvai prieinama infrastruktūra sumažins įkrovimo prieigų įrengimo išlaidas individualiems savininkams ir užtikrins, kad elektrinių transporto priemonių naudotojai turėtų galimybę naudotis įkrovimo prieigomis. Sąjungos lygmens elektromobilumo srities reikalavimų dėl automobilių stovėjimo vietų išankstinio pritaikymo ir įkrovimo prieigų įrengimo nustatymas yra veiksmingas būdas artimoje ateityje populiarinti elektrines transporto priemones, kartu sudarant sąlygas tolesnei plėtrai mažesniais kaštais vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu. Kai techniškai įmanoma, valstybės narės turėtų užtikrinti įkrovimo prieigų prieinamumą asmenims su negalia;
- (39) išmanusis įkrovimas ir abikryptis įkrovimas suteikia galimybę integruoti pastatų energetikos sistemas. Įkrovimo prieigos tose vietose, kur elektrinės transporto priemonės paprastai stovi ilgesnį laiką, pvz., kur žmonės stato automobilius, nes ten gyvena arba dirba, yra labai svarbios integruojant energetikos sistemas, todėl reikia užtikrinti išmaniojo įkrovimo funkcijas. Tais atvejais, kai abikryptis elektrinių transporto priemonių įkrovimas padėtų didinti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos naudojimą transporto sektoriuje ir apskritai elektros energijos sistemoje, tokia funkcija taip pat turėtų būti prieinama;
- (40) žaliojo judumo skatinimas yra svarbi Europos žaliojo kurso dalis ir pastatai gali atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant būtiną infrastruktūrą ne tik elektrinėms transporto priemonėms, bet ir dviračiams įkrauti. Perėjimas prie tausojamojo judumo, pvz., dviračių, gali gerokai sumažinti transporto išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Kaip nustatyta 2030 m. klimato politikos tikslo įgyvendinimo plane, švaraus ir veiksmingo privačiojo ir viešojo transporto, pavyzdžiui, dviračių transporto, dalies padidėjimas smarkiai sumažins transporto keliamą taršą ir atneš didelės naudos pavieniams piliečiams ir bendruomenėms. Dviračių stovėjimo vietų trūkumas tiek gyvenamuosiuose, tiek negyvenamuosiuose pastatuose yra pagrindinė kliūtis naudotis dviračiais. Reikalavimų dėl minimalaus dviračių stovėjimo vietų skaičiaus nustatymas statybos kodeksuose gali veiksmingai padėti pereiti prie švaresnio judumo;
- (41) bendrosios skaitmeninės rinkos ir energetikos sąjungos darbotvarkės turėtų būti suderintos tarpusavyje ir jomis turėtų būti siekiama bendrų tikslų. Energetikos sistemos skaitmeninimas lemia sparčius pokyčius energetikos sektoriuje – nuo atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimo iki pažangiųjų tinklų ir išmaniosioms technologijoms diegti parengtų pastatų. Siekiant suskaitmeninti pastatų sektorių, svarbu įgyvendinti Sąjungos sujungiamumo tikslus ir didelio pralaidumo ryšių tinklų plėtos užmojus, kurie padeda kurti išmaniuosius namus ir sujungtąsias bendruomenes. Turėtų būti numatytos kryptingos iniciatyvos, populiarinančios išmaniosioms technologijoms diegti parengtas sistemas ir apstatytoje aplinkoje pritaikomus skaitmeninius sprendimus. Tai atvertų naujų energijos taupymo galimybių,

vartotojams suteikiant tikslesnės informacijos apie jų vartojimo modelius ir sudarant sąlygas sistemos operatoriui efektyviau valdyti tinklą;

- (42) siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas konkurencingai ir novatoriškai išmaniųjų pastatų paslaugų rinkai, kuria prisidedama prie efektyvaus energijos vartojimo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimo pastatuose ir remiamos investicijos į renovaciją, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad suinteresuotosios šalys turėtų tiesioginę prieigą prie pastatų sistemų duomenų. Siekdamos išvengti pernelyg didelių administracinių išlaidų, kurias patiria trečiosios šalys, valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas visiškam paslaugų ir keitimosi duomenimis Sąjungoje sąveikumui;
- (43) vertinant galimybes pastate naudoti informacines ir ryšių technologijas bei elektronines sistemas, kurios leistų pritaikyti pastato eksploataciją pagal jo naudotojų ir tinklo poreikius ir padidinti pastato energijos vartojimo efektyvumą ir bendrą energinį naudingumą, turėtų būti naudojamas pažangiojo parengtumo rodiklis. Pažangiojo parengtumo rodiklis turėtų padėti geriau informuoti pastato savininkus ir naudotojus apie pastato automatizavimo ir techninių pastatų sistemų elektroninės stebėsenos naudą ir pastato naudotojams turėtų suteikti tikrumo dėl tų naujų patobulintų funkcijų faktinių galimybių taupyti energiją. Pažangiojo parengtumo rodiklis ypač naudingas dideliems pastatams, kuriems reikia daug energijos. Kitiems pastatams pastatų pažangiojo parengtumo reitingavimo sistemą valstybės narės turėtų galėti taikyti savanoriškai;

↓ 2010/31/ES 18 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (44) ⇒ kad būtų pasiekti 2030 ir 2050 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslai, labai svarbu užtikrinti pakankamą finansavimą. ⇐ ~~Siekiant paskatinti su efektyviu energijos vartojimu susijusias priemones~~ ⇒ padėti gerinti pastatų energinį naudingumą ⇐, ~~įgyvendinamos arba pritaikomos~~ ☒ nustatytos arba pritaikytos ☒ Sąjungos finansinės ir kitos priemonės. ⇒ Naujausios iniciatyvos, kuriomis siekiama padidinti galimybes gauti finansavimą Sąjungos lygmeniu, apima, *inter alia*, su renovacija susijusį Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/241⁴³ nustatytos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės pavyzdinį komponentą ir Reglamentu (ES).../... įsteigtą Socialinį klimato fondą. Remiantis 2021–2027 m. daugiamete finansine programa, energijos renovacija gali būti remiama ir pagal kelias kitas pagrindines ES programas, įskaitant sanglaudos politikos fondus ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/523⁴⁴ įsteigtą „InvestEU“ fondą. Pagal mokslinių tyrimų ir inovacijų bendrąsias programas Sąjunga investuoja į dotacijas ir paskolas, skirtas geriausioms technologijoms diegti ir pastatų energiniam naudingumui didinti, be kita ko, per partnerystes su pramonės subjektais ir valstybėmis narėmis, kaip antai perėjimo prie švarios energijos partnerystę ar partnerystę „Built4People“. ⇐ ~~Tokios finansinės priemonės Sąjungos lygiu, *inter alia*, apima: 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1080/2006 dėl Europos~~

⁴³ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18).

⁴⁴ 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017 (OL L 107, 2021 3 26, p. 30).

~~regioninės plėtros fondo⁴⁵, iš dalies pakeistą siekiant sudaryti sąlygas didesnėms investicijoms į būsto energijos vartojimo efektyvumą; viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę dėl Europos efektyviai energiją vartojančių pastatų iniciatyvos, skirtos skatinti ekologiškas technologijas ir efektyviai energiją vartojančias sistemas bei efektyvų energijos vartojimą užtikrinančias medžiagas, naudojamas naujuose ir renovuojamuose pastatuose; EB ir Europos investicijų banko (toliau – EIB) „ES tvarios energijos finansavimo iniciatyvą“, kuria siekiama sudaryti sąlygas, inter alia, investicijoms energijos vartojimo efektyvumo srityje, taip pat EIB vadovaujamam 2020 m. Europos energetikos, kovos su klimato kaita ir infrastruktūros fondui (Marguerite fondui), 2009 m. gegužės 5 d. Tarybos direktyvą 2009/47/EB, iš dalies keičiančią Direktyvos 2006/112/EB nuostatas, susijusias su lengvatiniiais pridėtinės vertės mokesčio tarifais⁴⁶; struktūrinių ir sanglaudos fondų priemonę Jeremie (Bendros Europos lėšos mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms); energijos vartojimo efektyvumo finansinę priemonę; Konkurencingumo ir inovacijų bendrąją programą, įskaitant Pažangios energetikos Europai II-ąją programą, konkrečiai skirtą pašalinti rinkos kliūtis, susijusias su energijos vartojimo efektyvumu ir atsinaujinančių išteklių energija pasitelkiant, pavyzdžiui, techninės pagalbos priemonę ELENA (European Local Energy Assistance); Merų pakta; Verslumo ir inovacijų programą; 2010 m. IRT politikos rėmimo programą ir Mokslinių tyrimų septintąją bendrąją programą. Be to, Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas teikia finansavimą, skirtą su energijos vartojimo efektyvumu susijusioms priemonėms skatinti.~~

↓ 2010/31/ES 19 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (45) Sąjungos finansinės priemonės turėtų būti naudojamos tam, kad šios direktyvos tikslai būtų įgyvendinti praktikoje, tačiau jos neturėtų pakeisti nacionalinių priemonių. Visų pirma, ⇒ atsižvelgiant į reikiamų renovacijos pastangų mastą, ⇐ jos turėtų būti naudojamos siekiant užtikrinti tinkamas ir novatoriškas finansavimo priemones siekiant skatinti investicijas į ⇒ pastatų energinį naudingumą ⇐ ~~energijos vartojimo efektyvumo priemonės~~. Šios priemonės galėtų būti svarbios kuriant nacionalinius, regionų ir vietos energijos vartojimo efektyvumo fondus, priemones ar mechanizmus, ~~per kuriuos tokiomis finansavimo galimybėmis naudojasi~~ ☒ kurie suteikia tokias finansavimo galimybes ☒ privataus turto savininkai ms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms ir energijos vartojimo efektyvumo paslaugų įmonėms;

⇓ naujas

- (46) energinei pastatų renovacijai skirti finansiniai mechanizmai, paskatos ir finansų įstaigų mobilizavimas turėtų būti vieni svarbiausių nacionalinių pastatų renovacijos planų elementų ir aktyviai skatinami valstybėse narėse. Tokios priemonės turėtų apimti raginimą sertifikuotoms energijos vartojimo efektyvumą didinančioms pastatų renovacijoms suteikti efektyvų energijos vartojimą remiančias hipotekas ir valdžios institucijų skatinimą investuoti į efektyviai energiją vartojančių pastatų ūkį, pvz.,

⁴⁵ OL L 210, 2006 7 31, p. 1.

⁴⁶ OL L 116, 2009 5 9, p. 18.

pasitelkiant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes ar sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo arba mažinant suvokiamą investicijų riziką;

- (47) vien tik finansavimas nepadės patenkinti renovacijos poreikių. Siekiant sukurti tinkamą galimybių atveriančią sistemą ir pašalinti renovacijos kliūtis, be finansavimo priemonių, būtina sukurti ir prieinamų bei skaidrių patariamųjų ir paramos priemonių, kaip antai vieno langelio sistemų, kurios teiktų integruotas energinės renovacijos paslaugas arba lengvinimo galimybes, taip pat įgyvendinti kitas priemones ir iniciatyvas, kaip antai nurodytąsias Komisijos pažangiojo išmaniųjų pastatų finansavimo iniciatyvoje;
- (48) neefektyvūs pastatai dažnai yra susiję su energijos nepriteklumi ir socialinėmis problemomis. Pažeidžiami namų ūkiai daugiausia kenčia dėl energijos kainų didėjimo, nes jie didesnę savo biudžeto dalį išleidžia energiniams produktams. Pastatų renovacija gali padėti sumažinti pernelyg dideles sąskaitas už energiją ir taip padėti žmonėms išbristi iš energijos nepritekliaus ir taip pat užkirsti jam kelią. Visgi pastatų renovacija nėra nemokama ir labai svarbu užtikrinti, kad būtų kontroliuojamas pastatų renovacijos išlaidų socialinis poveikis, visų pirma pažeidžiamiems namų ūkiams. Renovacijos banga neturėtų nė vieno palikti nuošalyje ir turėtų būti išnaudota kaip proga pagerinti pažeidžiamų namų ūkių padėtį, taip pat turėtų būti užtikrintas sąžiningas perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos. Todėl finansinės paskatos ir kitos politikos priemonės pirmiausia turėtų būti skirtos pažeidžiamiems namų ūkiams ir energijos nepriteklių patiriantiems ar socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims, o valstybės narės turėtų imtis priemonių užkirsti kelią iškeldinimui dėl renovacijos. Komisijos pasiūlyme dėl Tarybos rekomendacijos dėl sąžiningo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos užtikrinimo nustatoma bendra sistema ir vienodas supratimas, kuriais grindžiama išsami politika ir investicijos, reikalingos užtikrinti, kad perėjimas būtų sąžiningas;

↓ 2010/31/ES 20 konstatuojamoji dalis

~~Siekiant, kad Komisijai būtų teikiama tinkama informacija, valstybės narės turėtų parengti kitų nei reikalaujama pagal šią direktyvą galiojančių ir siūlomų priemonių, įskaitant finansinio pobūdžio priemones, kuriomis padedama siekti šios direktyvos tikslų, sąrašus. Valstybių narių į sąrašus įtrauktos galiojančios ir siūlomos priemonės gali būti tokios, kuriomis siekiama sumažinti esamas teisinės ir rinkos kliūtis ir kuriomis skatinamos investicijos ir (arba) kita veikla, skirta naujų ir esamų pastatų energiniam naudingumui didinti, taip padedant mažinti energinį skurdą. Tokios priemonės gali apimti: nemokamą arba subsidijuojamą techninę pagalbą ir konsultacijas, tiesiogines subsidijas, subsidijuojamų paskolų schemas ar paskolas mažomis palūkanomis, dotacijų schemas ir paskolų garantijų schemas, tačiau jomis neapsiriboja. Tas finansinio pobūdžio priemonės teikiančios viešosios valdžios institucijos ir kitos institucijos tokių priemonių taikymą galėtų susieti su nurodytu energiniu naudingumu ir energinio naudingumo sertifikatuose pateikiamomis rekomendacijomis.~~

↓ 2010/31/ES 21 konstatuojamoji dalis

~~Siekiant sumažinti valstybėms narėms tenkančią ataskaitų teikimo naštą, reikėtų suteikti galimybę ataskaitas, kurių reikalaujama pagal šią direktyvą, integruoti į 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo~~

~~efektyvumo ir energetinių paslaugų⁴⁷ 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus energijos efektyvumo veiksmų planus. Kiekvienos valstybės narės viešasis sektorius turėtų būti pastatų energinio naudingumo srities pavyzdžiu, todėl nacionaliniuose planuose reikėtų nustatyti ambicingesnius tikslus viešosios valdžios institucijų užimamiems pastatams.~~

↓ 2010/31/ES 22 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

(49) ⇒ siekiant užtikrinti, kad būsimi pirkėjai arba nuomininkai ankstyvame proceso etape galėtų atsižvelgti į pastatų energinį naudingumą, parduodami ar nuomojami pastatai ar pastato vienetai turėtų turėti energinio naudingumo sertifikatą, o jų energinio naudingumo klasė ir rodiklis turėtų būti nurodyti visuose skelbimuose. ⇐ Būsimam pastato ar pastato vieneto pirkėjui ☒ arba ☒ ~~ir~~ nuomininkui teisinga informacija apie pastato energinį naudingumą ir praktiniai patarimai apie tokio naudingumo didinimą ☒ turėtų būti ☒ pateikiami energinio naudingumo sertifikate. ~~Informavimo kampanijos taip pat galėtų padėti skatinti savininkus ir nuomininkus didinti jų pastatų ar pastato vienetų energinį naudingumą. Komercinės paskirties pastatų savininkus ir nuomininkus taip pat reikėtų skatinti keisti informaciją apie faktinį energijos suvartojimą, siekiant užtikrinti, kad būtų prieinami visi duomenys, reikalingi pagrįstiems sprendimams dėl būtinų pagerinimų priimti.~~ Energinio naudingumo sertifikate taip pat ~~reikėtų pateikti informaciją~~ ☒ turėtų būti pateikiama informacija apie pastato suvartojamą ☒ ~~apie faktinį šildymo ir vėdinimo poveikį pastato energijos reikmėms, pirminės energijos ☒ kiekį ☒ vartojimą~~ ⇒, jo pagaminamą atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį ⇐ ir ⇒ eksploataavimo metu išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ⇐ ~~išmetamo anglies dvideginio emisijai;~~

↓ naujas

(50) pastatų ūkio stebėseną palengvina galimybė naudotis skaitmeninėmis priemonėmis surinktais duomenimis, taip sumažinant administracines išlaidas. Todėl turėtų būti sukurtos nacionalinės pastatų energinio naudingumo duomenų bazės, o jose pateikiama informacija turėtų būti perduodama ES pastatų ūkio stebėsenos centrui;

↓ 2010/31/ES 23 konstatuojamoji dalis

~~Viešosios valdžios institucijos turėtų rodyti pavyzdį ir siekti įgyvendinti energinio naudingumo sertifikate pateikiamas rekomendacijas. Valstybės narės į savo nacionalinius planus turėtų įtraukti priemones, skirtas padėti viešosios valdžios institucijoms pirmiems atlikti su energijos vartojimo efektyvumo didinimu susijusius pagerinimus ir, pagal galimybes, kuo greičiau įgyvendinti energinio naudingumo sertifikate pateiktas rekomendacijas.~~

⁴⁷

OL L 114, 2006 4 27, p. 64.

↓ 2010/31/ES 24 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (51) ~~viešosios~~ valdžios institucijų užimami pastatai ir visuomenės dažnai lankomi pastatai turėtų tapti pavyzdžiu, kaip atsižvelgiama į aplinkos apsaugos ir energijos taupymo aspektus, todėl tų pastatų energinis naudingumas turėtų būti periodiškai sertifikuojamas. Visuomenei turėtų būti sudarytos ☒ geresnės ☒ sąlygos susipažinti su informacija apie energinį naudingumą visiems matomoje vietoje skelbiant ~~šiuos~~ ☒ tuos ☒ energinio naudingumo sertifikatus, ypač tam tikro dydžio pastatuose, kuriuos užima ~~viešosios~~ valdžios institucijos arba kuriuos dažnai lanko visuomenė, pavyzdžiui, ☒ savivaldybių pastatuose, mokyklose, ☒ parduotuvėse ir prekybos centruose, restoranuose, teatruose, bankuose ir viešbučiuose;

↓ 2010/31/ES 25 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (52) paskutiniu metu Europos šalyse padaugėjo oro kondicionavimo sistemų. Dėl to susidarė nemažų sunkumų ~~didžiausios~~ ☒ pikinės ☒ apkrovos metu, ☒ dėl kurių ☒ padidėjo išlaidos elektros energijai ir buvo pažeistas energijos balansas. Pirmenybė turėtų būti teikiama toms strategijoms, kuriomis didinamas pastatų šiluminis naudingumas vasaros sezonu. Tuo tikslu daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama priemonėms, padedančioms išvengti perkaitimo, pavyzdžiui, pastatų apsaugai nuo saulės ir pakankamai pastato konstrukcijų šiluminei talpai, bei tolesniam pasyviojo vėsinimo metodų, pirmiausia tų, kurie gerina ~~pastatų vidaus klimato~~ ☒ patalpų mikroklimato ☒ sąlygas ir mikroklimatą ~~juose~~ ☒ aplink pastatus ☒ , plėtojimui;

↓ 2010/31/ES 26 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (53) kvalifikuotam personalui periodiškai prižiūrint ir tikrinant šildymo ☒ , vėdinimo ☒ ir oro kondicionavimo sistemas ~~jos tiksliau sureguliuojamos pagal gaminio specifikacijoje pateiktus reikalavimus,~~ ☒ padedama užtikrinti, kad jos būtų tinkamai sureguliuotos pagal gaminio specifikaciją, ☒ ir taip ~~užtikrinamas~~ ☒ palaikomas ☒ ~~optimalus veikimas aplinkos, saugos ir energijos požiūriu~~ ☒ aplinkos, saugos ir energijos požiūriu optimalus veikimas ☒ . Nepriklausomas visos šildymo ☒ , vėdinimo ☒ ir oro kondicionavimo sistemos vertinimas turėtų būti atliktas periodiškai per visą jos gyvavimo ciklą, ypač prieš ją ~~keičiant~~ ☒ pakeičiant ☒ ar atnaujinant. Siekdamas sumažinti pastatų savininkams ir nuomininkams tenkančią administracinę naštą valstybės narės turėtų stengtis kuo labiau tikrinimus derinti su sertifikavimu;

↓ 2010/31/ES 27 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (54) bendras požiūris į ~~kvalifikuotų ir (arba) akredituotų ekspertų, kurių nepriklausomumas turi būti pagrįstas objektyviais kriterijais, vykdomą~~ pastatų energinio naudingumo

sertifikavimą ⇒ , renovacijos pasus, pažangiojo parengtumo rodiklius ⇐ ir šildymo bei oro kondicionavimo sistemų tikrinimą ☒ , vykdomą kvalifikuotų ir ☒ ⇒ sertifikuotų ⇐ ☒ ekspertų, kurių nepriklausomumas turi būti pagrįstas objektyviais kriterijais, ☒ ~~padės padeda~~ užtikrinti vienodas sąlygas valstybėms narėms imantis ☒ dedant ☒ energijos taupymo ~~priemonių~~ pastatų sektoriuje ☒ pastangas ☒ ir ~~leis~~ ☒ užtikrins ☒ būsimiems savininkams ar naudotojams ~~sūžinti tikslų~~ ☒ informacijos apie ☒ energinį naudingumą Sąjungos nekilnojamojo turto rinkoje ☒ skaidrumą ☒. Siekiant visoje Sąjungoje užtikrinti energinio naudingumo sertifikatų ⇒ , renovacijos pasų, pažangiojo parengtumo rodiklių ⇐ ir šildymo bei oro kondicionavimo sistemų tikrinimo kokybę, kiekvienoje valstybėje narėje reikėtų nustatyti nepriklausomos kontrolės tvarką;

↓ 2010/31/ES 28 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (55) atsižvelgiant į tai, kad vietinėms ir regionų valdžios institucijoms tenka lemiamas vaidmuo, kad ši direktyva būtų sėkmingai įgyvendinta, prireikus, laikantis taikomų nacionalinės teisės aktų, su jomis turėtų būti konsultuojamasi ir jos turėtų dalyvauti sprendžiant planavimo klausimus, kuriant informavimo, mokymo ir informuotumo didinimo programas bei įgyvendinant šią direktyvą nacionaliniu ar regionų ~~lygiu~~ ☒ lygmeniu ☒. Tokios konsultacijos taip pat ~~padėtų~~ ☒ gali paskatinti ☒ teikti tinkamas gaires vietiniams ~~partneriams~~ ⇒ planuotojams ⇐ ir statybų inspektoriams, kaip įvykdyti reikiamas užduotis. Be to, valstybės narės turėtų sudaryti galimybę architektams ir planuotojams tinkamai atsižvelgti į optimalų energinio naudingumo didinimo, ~~atsinaujinančių~~ ☒ atsinaujinančiųjų ☒ išteklių energijos ☒ naudojimo ☒ bei centrinio šildymo ir vėsinimo naudojimo derinimą planuojant, projektuojant, statant ir renovuojant pramoninius bei gyvenamuosius rajonus;

↓ 2010/31/ES 29 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (56) įrenginių montavimo ir statybų paslaugų teikėjai yra itin svarbūs, kad ši direktyva būtų sėkmingai įgyvendinta. Todėl ☒ reikėtų užtikrinti, kad ☒, organizuojant mokymus ir taikant kitas priemones, pakankamas įrenginių montavimo ir statybų paslaugų teikėjų skaičius ~~turėtų turėti~~ ☒ įgytų ☒ tinkamo lygio kompetenciją reikiamų efektyvaus energijos vartojimo ir ~~atsinaujinančios~~ ☒ atsinaujinančiųjų išteklių ☒ energijos technologinių įrenginių montavimui ir integravimui;

↓ 2010/31/ES 30 konstatuojamoji dalis

~~Valstybės narės ekspertų, su kuriais susiję klausimai sprendžiami šioje direktyvoje, kvalifikacijos abipusio pripažinimo klausimu turėtų atsižvelgti į 2005 m. rugšėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo⁴⁸⁾, o Komisija turėtų ir toliau rengti gaires ir rekomendacijas dėl tokių ekspertų mokymo standartų pagal Pažangios energetikos Europai programą.~~

48

OL L 255, 2005 9 30, p. 22.

↓ 2010/31/ES 31 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~Siekiant padidinti negyvenamųjų pastatų energinio naudingumo rinkoje skaidrumą Sąjungoje, turėtų būti nustatytos vienodos savanoriškos bendros negyvenamųjų pastatų energinio naudingumo sertifikavimo sistemos sąlygos. Laikantis SESV 291 straipsnio pagal įprastą teisėkūros procedūrą priimtu reglamentu iš anksto nustatomi valstybių narių vykdomos kontrolės, kai Komisija naudojasi įgyvendinimo įgaliojimais, mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai. Iki bus priimtas naujas reglamentas, 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 1999/468/EB, nustatantis Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką⁴⁹ taikomas toliau, išskyrus reguliavimo procedūrą su tikrinimu, kuri yra netaikoma.~~

↓ 2010/31/ES 32 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (57) ~~☒~~ siekiant remti tikslą pagerinti pastatų energinį naudingumą ~~☒~~, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti ~~suteikti ☒~~ deleguoti ~~☒~~ įgaliojimai priimti ~~deleguotus teisės aktus~~, ~~derinant su technikos pažanga tam tikras I priede išdėstytas bendrosios sistemos dalis ir bendros metodikos principus, skirtus nustatyti sąnaudų atžvilgiu optimalius energinio naudingumo reikalavimų lygius~~ ⇒ dėl tam tikrų I priede išdėstytos bendrosios sistemos elementų suderinimo su technikos pažanga, dėl kaštų atžvilgiu optimalių minimaliųjų pastatų energinio naudingumo reikalavimų lygių apskaičiavimo metodikos principų nustatymo, dėl visai netaršiams pastatams taikomų viršutinių ribų pritaikymo ir visuotinio atšilimo potencialo per gyvavimo ciklą apskaičiavimo metodikos, dėl Europos bendrosios renovacijos pasų sistemos nustatymo ir dėl Sąjungos pastatų pažangiojo parengtumo reitingavimo sistemos ~~☒~~. ~~Labai svarbu, kad parengiamųjų darbų metu Komisija tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu.~~ ☒ Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁵⁰ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose; ☒

↓ naujas

- (58) siekdama užtikrinti veiksmingą šios direktyvos nuostatų įgyvendinimą, Komisija remia valstybes nares įvairiomis priemonėmis, pavyzdžiui, techninės paramos priemone⁵¹, pagal kurią teikiamos specialiai pritaikytos techninės žinios, kad būtų

⁴⁹ ~~OL L 184, 1999 7 17, p. 23.~~

⁵⁰ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

⁵¹ 2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/240, kuriuo nustatoma techninės paramos priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 1).

galima rengti ir įgyvendinti reformas, įskaitant tas, kuriomis siekiama iki 2030 m. padidinti metinę gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų energinės renovacijos normą ir skatinti esminę energinę renovaciją. Techninė parama yra susijusi, pavyzdžiui, su administracinių gebėjimų stiprinimu, politikos formavimo ir įgyvendinimo rėmimu ir dalijimusi atitinkama geriausia patirtimi;

↓ 2010/31/ES 33 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (59) kadangi šios direktyvos ~~tikslas~~ ☒ tikslų ☒, t. y. pastatų energinio naudingumo didinimo ⇒ ir pastatų išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo, ⇐ valstybės narės negali deramai pasiekti dėl pastatų sektoriaus sudėtingumo ir nacionalinių būsto rinkų ~~nesugebėjimo~~ ☒ nepajėgumo ☒ tinkamai spręsti energijos vartojimo efektyvumo problemas, ~~ir kadangi dėl veiksmų masto ir poveikio to tikslas būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, Sąjunga gali patvirtinti priemones,~~ ☒ o dėl veiksmo masto arba poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, ☒ laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo ☒ Sąjunga gali patvirtinti priemones ☒. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina ~~tam tikslui~~ ☒ nurodytiems tikslams ☒ pasiekti;

↓ naujas

- (60) šios iniciatyvos teisinis pagrindas yra SESV 194 straipsnio 2 dalis, kuria Sąjungai suteikiami įgaliojimai nustatyti priemones Sąjungos energetikos politikos tikslams pasiekti. Pasiūlymu padedama siekti SESV 194 straipsnio 1 dalyje nustatytų Sąjungos energetikos politikos tikslų, visų pirma didinti pastatų energinį naudingumą ir mažinti jų išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kurie padės išsaugoti ir gerinti aplinką;

↓ 2010/31/ES 36 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (61) pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros⁵² ~~4434~~ punktą valstybės narės ~~skatinamos~~ ☒ turėtų ☒ dėl savo ir Sąjungos interesų parengti lenteles, kurios kuo geriau parodytų šios direktyvos ir jos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitiktį, ir viešai tas lenteles paskelbti. ⇒ Pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad šios direktyvos atveju tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas, visų pirma atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą byloje Komisija prieš Belgiją (byla C-543/17); ⇐

52

OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

↓ 2010/31/ES 34 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (62) pareiga perkelti į nacionalinę teisę šios direktyvos nuostatas turėtų būti taikoma tik tu nuostatomis, ☒ šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, ☒ kurios iš esmės skiriasi nuo ~~Direktyvos 2002/91/EB~~ ☒ ankstesnės direktyvos ☒ nuostatų, ~~atžvilgiu. Pagal tą direktyvą kyla pareiga perkelti nepakeistas nuostatas.~~ ☒ Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas atsiranda pagal anksčiau priimtą direktyvą; ☒

↓ 2010/31/ES 35 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (63) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su ~~Direktyvos 2002/91/EB~~ ☒ VIII priedo B dalyje nurodytų direktyvų ☒ perkėlimo į nacionalinę teisę ☒ terminu ☒ ir taikymo pradžios ~~terminais~~ ☒ data ☒,

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas

1. Šia direktyva skatinama didinti pastatų energinį naudingumą ⇒ ir mažinti pastatų išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ⇐ Sąjungoje ⇒ , kad iki 2050 m. pastatų ūkis taptų visai netaršus, ⇐ atsižvelgiant į išorės klimato sąlygas ir vietos ypatybes ☒ sąlygas ☒, taip pat į patalpų mikroklimato reikalavimus ir ekonominį efektyvumą.
2. Šioje direktyvoje nustatomi reikalavimai dėl:
 - a) ~~bendrų~~ pastatų ir pastato vienetų integruoto energinio naudingumo apskaičiavimo metodikos ☒ bendrųjų ☒ principų;
 - b) ~~minimalių reikalavimų~~ ☒ minimaliųjų ☒ naujų pastatų ir naujų pastatų vienetų ~~energiniam naudingumui~~ ☒ energinio naudingumo reikalavimų ☒ taikymo;
 - c) ~~minimalių reikalavimų energiniam naudingumui~~ ☒ minimaliųjų energinio naudingumo reikalavimų ☒ taikymo:
 - i) esamiems pastatams, ☒ ir ☒ pastato vienetams ~~ir pastatų dalims~~, kuriems reikia kapitalinės renovacijos;
 - ii) pastato dalims, kurios sudaro dalį pastato ~~atitvaro~~ ☒ apvalkalo ☒ ir kurios daro didelį poveikį pastato ~~atitvarui~~ ☒ apvalkalo ☒ energiniam naudingumui, kai jos modernizuojamos ar ~~keičiamos~~ ☒ pakeičiamos ☒; ~~ir~~
 - iii) pastato techninėms sistemoms, kai jos įrengiamos, ~~keičiamos~~ ☒ pakeičiamos ☒ ar atnaujinamos;

↓ naujas

- d) minimaliųjų energinio naudingumo standartų taikymo esamiems pastatams ir esamiems pastato vienetams;
- e) renovacijos pasų;
- f) nacionalinių pastatų renovacijos planų;
- g) darnaus judumo infrastruktūros pastatuose ir šalia jų ir
- h) išmaniųjų pastatų;

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

- ~~d) nacionalinių planų, kuriais siekiama, kad būtų kuo daugiau beveik nulinės energijos pastatų;~~
- ie) pastatų ar pastato vienetų energinio ☒ naudingumo ☒ sertifikavimo;
- jf) periodinių pastatų šildymo ⇒ , vėdinimo ⇐ ir oro kondicionavimo sistemų tikrinimų; #
- kg) energinio naudingumo sertifikatų ⇒ , renovacijos pasų, pažangiojo parengtumo rodiklių ⇐ ir tikrinimo ataskaitų nepriklausomos kontrolės sistemų.

3. Šioje direktyvoje nustatyti reikalavimai yra ~~būtiniausi~~ ☒ minimalieji reikalavimai ☒ ir nesudaro kliūčių jokiai valstybei narei toliau taikyti ar patvirtinti griežtesnes priemones. Tokios priemonės turi atitikti ☒ SESV ☒ ~~Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo~~. Apie jas pranešama Komisijai.

2 straipsnis

☒ Terminų ☒ apibrėžtis

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtis:

1. pastatas – stogu dengtas statinys su sienomis, kurio patalpų mikroklimatui palaikyti ~~vartojama~~ ☒ naudojama ☒ energija;

↓ naujas

2. visai netaisus pastatas – labai didelio energinio naudingumo, nustatyto pagal I priedą, pastatas, kuriam vis dar reikalingas labai mažas energijos kiekis yra visas gaunamas iš vietoje pagaminamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos arba tiekiamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos, apibrėžtos Direktyvoje (ES) 2018/2001 [iš dalies pakeistoje Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje], ar centralizuotos šilumos ir vėšumos tiekimo sistemos, laikantis III priede nustatytų reikalavimų;

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

32. ~~beveik nulinės energijos pastatas~~ ☒ energijos beveik nevartojantis pastatas ☒ – pastatas, kurio pagal I priedą nustatytas energinis naudingumas, yra labai ~~aukštas~~ ☒ didelis ☒ ⇒, t. y. ne mažesnis už 2023 m. kaštų atžvilgiu optimalų lygį, apie kurį valstybės narės praneša pagal 6 straipsnio 2 dalį, ir kuriam ⇐ ~~Reikalingos energijos, kuri beveik lygi nuliui arba kurios suvartojama labai mažai, didžiąją dalį turėtų sudaryti atsinaujinančių~~ ☒ reikalingos energijos, kurios beveik nesuvartojama arba suvartojama labai mažai, didžiąją dalį sudaro atsinaujinančiųjų ☒ išteklių energija, įskaitant vietoje ar netoliese pagamintą ~~atsinaujinančių~~ ☒ atsinaujinančiųjų ☒ išteklių energiją;

↓ naujas

4. minimalieji energinio naudingumo standartai – taisyklės, kuriomis reikalaujama, kad pagal platų pastatų ūkio renovacijos planą arba atėjus inicijavimo momentui rinkoje (pardavimui arba nuomai) per tam tikrą laikotarpį arba iki tam tikros datos būtų užtikrinta esamų pastatų atitiktis energinio naudingumo reikalavimui, ir taip skatinama esamų pastatų renovacija;
5. viešosios įstaigos – perkančiosios organizacijos, apibrėžtos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES⁵³ 2 straipsnio 1 punkte;

↓ 2018/844 1 straipsnio 1 dalies a punktas (pritaikytas)
⇒ naujas

62. techninė pastato sistema – pastato ar pastato vieneto patalpų šildymo, patalpų vėsinimo, vėdinimo, buitinio karšto vandens, ~~įmontuoto~~ ☒ įmontuojamojo ☒ apšvietimo, pastato automatizavimo ir kontrolės, ~~elektros~~ ⇒ atsinaujinančiųjų išteklių ⇐ energijos gamybos ⇒ ir kaupimo ⇐ vietoje ☒ techninė įranga ☒ arba ~~šių funkcijų deriniui skirta~~ ☒ kelias iš šių funkcijų atliekanti ☒ techninė įranga, įskaitant tas sistemas, kurioms naudojama ~~atsinaujinančių~~ ☒ atsinaujinančiųjų ☒ išteklių energija;

↓ 2018/844 1 straipsnio 1 dalies b punktas

- 72a. pastato automatizavimo ir kontrolės sistema – sistema, kuri apima visus produktus, programinę įrangą ir inžinerijos paslaugas, galinčius padėti užtikrinti energijos vartojimo požiūriu efektyvų, ekonominį ir saugų techninių pastato sistemų veikimą taikant automatines kontrolės priemones ir palengvinant tų techninių pastato sistemų valdymą rankiniu būdu;

⁵³

OL L 94, 2014 3 28, p. 65.

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)

84. pastato energinis naudingumas – apskaičiuotas arba ☒ skaitikliu ☒ išmatuotas energijos kiekis, reikalingas patenkinti su įprastu pastato naudojimu siejamą energijos poreikį, įskaitant, *inter alia*, energiją šildymo, vėsinimo, vėdinimo, karšto vandens ir ~~pastate~~ apšvietimo reikmėms;
95. pirminė energija – ~~atsinaujinančių ir neatsinaujinančių energijos~~ ☒ atsinaujinančiųjų ir neatsinaujinančiųjų ☒ išteklių energija, kuri nebuvo ~~kaip nors~~ ☒ niekaip ☒ konvertuota ar transformuota;

↓ naujas

10. pirminės neatsinaujinančiųjų išteklių energijos koeficientas – konkretaus energijos nešiklio pirminės neatsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekis, įskaitant patiektą energiją ir apskaičiuotus energijos nuostolius, patirtus patiekiant energiją į naudojimo taškus, padalytas iš patiektos energijos kiekio;
11. pirminės atsinaujinančiųjų išteklių energijos koeficientas – iš vietoje, netoliese arba toli esančio energijos šaltinio gautos pirminės atsinaujinančiųjų išteklių energijos, patiekiamos per tam tikrą energijos nešiklį, kiekis, įskaitant patiektą energiją ir apskaičiuotus energijos nuostolius, patirtus patiekiant energiją į naudojimo taškus, padalytas iš patiektos energijos kiekio;
12. bendras pirminės energijos koeficientas – konkretaus energijos nešiklio pirminės atsinaujinančiųjų ir neatsinaujinančiųjų išteklių energijos koeficientų svertinė suma;

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

136. ~~atsinaujinančių~~ ☒ atsinaujinančiųjų ☒ išteklių energija – ~~atsinaujinančių~~ ☒ atsinaujinančiųjų ☒ neiškastinių išteklių energija, visų pirma, vėjo, saulės ⇒ (saulės šiluminė ir saulės fotovoltinė) ⇐ ☒ ir geoterminė ☒ energija, ~~aeroterminiai, geoterminiai, hidroterminiai~~ ⇒ aplinkos energija, potvynių, bangų ⇐ ~~ištekliai~~ ir ☒ kitokia ☒ vandenynų energija, hidroenergija, biomasė, sąvartynų dujos, nuotekų ~~perdirbimo~~ ☒ valymo ☒ įrenginių dujos ir ~~biologinės dujos~~ ☒ biodujos ☒.
147. pastato ~~atitvaros~~ ☒ apvalkalas ☒ – integruoti pastato elementai, atskiriantys jo vidų nuo išorinės aplinkos;
158. pastato vienetas – sekcija, aukštas arba butas pastate, ~~skirtas arba jį pakeitus pritaikytas atskiram naudojimui~~ ☒ skirti arba pakeitus pritaikyti naudoti atskirai ☒.
169. pastato dalis – techninė pastato sistema arba pastato ~~atitvarų~~ ☒ apvalkalo ☒ dalis;

↓ naujas

17. būstas – kambarys ar kambariai nuolatiniame pastate arba struktūriškai atskirta pastato dalis, skirta gyventi vienam privačiam namų ūkiui ištikus metus;

18. renovacijos pasas – dokumentas, kuriame pateikiamas individualus keliais etapais atliekamos konkretaus pastato renovacijos, labai pagerinsiančios pastato energinį naudingumą, veiksmų planas;
19. esminė renovacija – renovacija, kai pastatas arba pastato vienetas pertvarkomas
- a) iki 2030 m. sausio 1 d. – į energijos beveik nevartojantį pastatą;
- b) nuo 2030 m. sausio 1 d. – į visai netaršų pastatą;
20. etapinė esminė renovacija – esminė renovacija, atliekama keliais etapais, laikantis renovacijos pase pagal 10 straipsnį išdėstytos sekos;

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)

~~2140.~~ kapitalinė renovacija – pastato renovacija, kai:

- a) visa pastato ~~atitvarų~~ ☒ apvalkalo ☒ arba techninių pastato sistemų renovacijos kaina sudaro daugiau kaip 25 % pastato vertės, neįskaitant žemės sklypo, ant kurio stovi pastatas, vertės; arba
- b) renovuojama daugiau nei 25 % pastato ~~atitvarų ploto~~ ☒ apvalkalo paviršiaus ☒.

Valstybės narės pasirinktinai gali taikyti a arba b punktą;

↓ naujas

22. eksploataavimo metu išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, susijęs su techninių pastato sistemų energijos vartojimu pastato naudojimo ir eksploataavimo metu;
23. per visą gyvavimo ciklą išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – bendras šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, išmestas per visus pastato gyvavimo ciklo etapus: nuo pradinio etapo (pastato statybai naudojamų žaliavų gavybos), prie medžiagų gamybos ir apdorojimo, iki pastato eksploataavimo ir pašalinimo (pastato išmontavimo ir jo medžiagų pakartotinio panaudojimo, perdirbimo, kitokio panaudojimo ar pašalinimo);
24. visuotinio atšilimo potencialas per gyvavimo ciklą (GWP) – rodiklis, kuriuo kiekybiškai įvertinamas pastato visuotinio atšilimo potencialas per visą jo gyvavimo ciklą;
25. skirtinga paskata – skirtinga paskata, apibrėžta [nauja redakcija išdėstytos EVED] 2 straipsnio 52 punkte;
26. energijos nepriteklis – energijos nepriteklis, apibrėžtas [nauja redakcija išdėstytos EVED] 2 straipsnio 49 punkte;
27. pažeidžiamas namų ūkis – energijos nepriteklių patiriantis namų ūkis arba namų ūkis, įskaitant mažesnes vidutines pajamas gaunančius namų ūkius, kuris ypač kenčia dėl didelių energijos išlaidų ir lėšų pastatui, kuriame įsikūręs, renovuoti stygiaus;

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)

- ~~2844.~~ Europos standartas – Europos standartizacijos komiteto, Europos elektrotechnikos standartizacijos komiteto arba Europos telekomunikacijų standartų instituto priimtas ir viešai skelbiamas standartas;
- ~~2942.~~ energinio naudingumo sertifikatas – valstybės narės ar jos paskirto juridinio asmens pripažintas sertifikatas, kuriame nurodomas pastato arba pastato vieneto energinis naudingumas, apskaičiuotas pagal metodiką, priimtą vadovaujantis ~~42~~ straipsniu;
- ~~3043.~~ kogeneracija – ~~vienu metu vykstanti šilumos energijos ir elektros ir (arba) mechaninės energijos gamyba;~~ ☒ vienu metu vykdomas vienas šilumos energijos ir elektros arba mechaninės energijos gamybos procesas; ☒
- ~~3144.~~ ~~sąnaudų~~ ☒ kaštų ☒ atžvilgiu optimalus lygis – ~~energijos vartojimo efektyvumo~~ ☒ energinio naudingumo ☒ lygis, užtikrinantis ~~mažiausias sąnaudas~~ ☒ mažiausius kaštus ☒ per numatomą ekonominio gyvavimo ciklą, kai:
- a) ~~mažiausios sąnaudos apskaičiuojamos~~ ☒ mažiausi kaštai apskaičiuojami ☒ atsižvelgiant į;

↓ naujas

i) atitinkamo pastato kategoriją ir naudojimą;

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

- ii) investicijų, susijusių su energija, ~~sąnaudas~~ ☒ kaštus ☒ ⇒ , grindžiamus oficialiomis prognozėmis ☒ ;
- iii) priežiūros ir eksploataavimo ~~sąnaudas~~ ☒ kaštus ☒ , įskaitant energijos ~~sąnaudas~~ ☒ išlaidas ☒ ir ~~sutaupyta energija,~~ ⇒ , atsižvelgiant į šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų išlaidas; ☒

↓ naujas

iv) išorinį energijos naudojimo poveikį aplinkai ir sveikatai;

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

- v) ~~atitinkamo pastato kategoriją ir~~ atitinkamais atvejais, pelną iš ☒ vietoje ☒ pagamintos energijos;
- vi) ~~bei,~~ atitinkamais atvejais, ~~į eksploatacijos nutraukimo~~ ☒ atliekų tvarkymo ☒ ~~sąnaudas~~ ☒ išlaidas ☒; ir
- b) ☒ kiekviena valstybė narė nustato ☒ numatomą ekonominio gyvavimo ciklą ~~nustato kiekviena valstybė narė, jis~~ ☒ , kuris ☒ nurodo likusį numatomą pastato ekonominio gyvavimo ciklą tais atvejais, kai energinio naudingumo reikalavimai nustatomi visam pastatui, arba likusį numatomą pastato dalies

ekonominio gyvavimo ciklą tais atvejais, kai energinio naudingumo reikalavimai nustatomi pastato dalims.

~~Sąnaudų~~ ☒ Kaštų ☒ atžvilgiu optimalus lygis turi patekti į naudingumo lygių, kuriems esant ~~sąnaudų~~ ☒ kaštų ☒ ir naudos analizės, skaičiuojant per ~~apytikrą~~ ☒ numatomą ☒ ekonominio gyvavimo ciklą, rezultatai yra teigiami, intervalą;

↓ naujas

- 32. įkrovimo prieiga – įkrovimo prieiga, apibrėžta [ADIR] 2 straipsnio 41 punkte;
- 33. atskira mikrosistema – su kitomis sistemomis nesujungta sistema, 2022 m. suvartojusi mažiau nei 500 GWh;
- 34. išmanusis įkrovimas – išmanusis įkrovimas, apibrėžtas Direktyvos (ES) 2018/2001 [iš dalies pakeistos AIED] 2 straipsnio 14 punkto l papunktyje;
- 35. abikryptis įkrovimas – abikryptis įkrovimas, apibrėžtas Direktyvos (ES) 2018/2001 [iš dalies pakeistos AEID] 2 straipsnio 14 punkto n papunktyje;
- 36. hipotekos portfelio standartai – mechanizmai, kuriais hipotekos skolintojai skatinami didinti portfelyje esančių pastatų, kuriems taikoma jų hipoteka, vidutinį energinį naudingumą ir motyvuoti potencialius klientus didinti savo nekilnojamojo turto energinį naudingumą, atsižvelgiant į Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo užmojų ir atitinkamus energetikos tikslus energijos vartojimo pastatuose srityje ir remiantis ES taksonomijoje nustatyta tvarios ekonominės veiklos apibrėžtimi;
- 37. skaitmeninis pastato žurnalas – bendra visų atitinkamų pastato duomenų, įskaitant su energiniu naudingumu susijusius duomenis, pvz., energinio naudingumo sertifikatus, renovacijos pasus ir pažangiojo parengtumo rodiklius, saugyklą, kuri padeda pastatų savininkams ir naudotojams, finansų įstaigoms ir valdžios institucijoms priimti pagrįstus sprendimus ir dalytis informacija statybos sektoriuje;

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)

3815. oro kondicionavimo sistema – ~~sudėtinių dalių, reikalingų patalpos orui ruošti, kad jo temperatūra galėtų būti būtų kontroliuojama ar galėtų būti mažinama, visuma;~~ ☒ patalpų orui tam tikru būdu reguliuoti reikalingų techninių komponentų rinkinys, kuris palaiko arba gali sumažinti temperatūrą; ☒

↓ 2018/844 1 straipsnio 1 dalies c punktas (pritaikytas)
⇒ naujas

- 3915 a. šildymo sistema – ~~sudėtinių dalių, reikalingų patalpos orui ruošti, kad būtų didinama jo temperatūra, derinys;~~ ☒ patalpų orui tam tikru būdu reguliuoti reikalingų techninių komponentų rinkinys, kuris padidina temperatūrą ☒
- 4015 b. šilumos generatorius – šildymo sistemos dalis, ⇒ I priede nustatytoms reikmėms ⇐ gaminanti ~~naudingą~~ ☒ naudingą ☒ šilumą vienu ar daugiau iš šių būdų:
- a) deginant kurą, pavyzdžiui, šildymo katilė;

- b) panaudojant Džaulio reiškinių elektrinės varžinio kaitinimo sistemos kaitinimo elementuose;
- c) surenkant šilumą iš aplinkos oro, vėdinimo šalinamo oro arba vandens ar grunto šilumos šaltinio, panaudojant šilumos siurbį;

~~4145e.~~ Sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo – sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, kaip apibrėžta ~~Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES⁵⁴ Direktyvos (ES) .../... [nauja redakcija išdėstytos Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos]~~ 2 straipsnio ~~2729~~ punkte;

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)

- ~~4216.~~ ~~šildyme~~ katilas – katilo korpuso ir degiklio sistema, skirta kuro degimo metu išskiriamą šilumą perduoti skysčiui;
- ~~4317.~~ vardinė atiduodamoji galia – didžiausia šiluminė galia, matuojama kW, kurią, kaip nurodo ir užtikrina gamintojas, galima pasiekti nepertraukiamos eksploatacijos metu esant gamintojo nurodytam šiluminio naudingumo koeficientui;
- ~~18.~~ ~~šilumos siurblys – mechanizmas, įtaisas ar įrenginys, kuriuo šiluma iš natūralios aplinkos, pvz., oro, vandens ar grunto, perduodama į pastatus ar pramonės įrenginius natūralų šilumos srautą pakeičiant taip, kad šiluma būtų perduodama iš žemesnės temperatūros aplinkos į aukštesnės temperatūros aplinką. Reversiniai šilumos siurbliai šilumą taip pat gali perduoti iš pastato į natūralią aplinką;~~
- ~~4419.~~ centralizuotas šildymas arba centralizuotas vėsinimas ☒ šilumos arba vėsumos tiekimas ☒ – šiluminės energijos paskirstymas garų, karšto vandens ar ataušintų skysčių forma ☒ paskirstymas tinklu ☒ iš centrinio gamybos šaltinio ~~tinklu pastatų arba vietų grupei~~ ☒ į įvairius pastatus ar aikšteles ☒ erdvės ar procesų šildymui ar aušinimui ☒ vėsinimui ☒;

↓ naujas

- 45. naudingasis grindų plotas – pastato grindų plotas, reikalingas kaip parametras konkrečioms naudojimo sąlygoms grindų ploto vienetu kiekybiškai įvertinti ir paprastinimams bei zonavimo ir (per)skirstymo taisyklėms taikyti;
- 46. atskaitinis grindų plotas – grindų plotas, naudojamas kaip atskaitinis dydis vertinant pastato energinį naudingumą, apskaičiuojamas kaip pastato apvalkale esančių erdvių, pagal kurias vertinamas energinis naudingumas, naudingojo grindų ploto suma;
- 47. vertinamosios erdvės ribos – erdvės, į kurią patiekiamos ir iš kurios eksportuojamos energijos kiekis yra matuojamas arba skaičiuojamas, ribos;
- 48. vietoje – valdoje ir sklype, kuriuose yra pastatas, ir pačiame pastate;
- 49. netoliese pagaminta atsinaujinančiųjų išteklių energija – vertinamo pastato vietos ar rajono teritorijoje pagaminta atsinaujinančiųjų išteklių energija, atitinkanti visas šias sąlygas:

⁵⁴ ~~2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).~~

- a) ji gali būti platinama ir naudojama tik toje vietos ar rajono teritorijoje per tam skirtą skirstymo tinklą;
- b) pagal jos kiekį galima apskaičiuoti konkretų pirminės energijos koeficientą, galiojantį tik toje vietos ar rajono teritorijoje pagamintai atsinaujinančiųjų išteklių energijai, ir
- c) ją galima naudoti vertinamo pastato vietoje per tam skirtą jungtį su energijos gamybos šaltiniu, kuriai naudoti reikalinga speciali įranga, leidžianti saugiai tiekti energiją vertinamo pastato savoms reikmėms ir išmatuoti skaitikliais jos duomenis;
50. pastatų energinį naudingumą veikiančios paslaugos – tokios paslaugos kaip šildymas, vėsinimas, vėdinimas, buitinio karšto vandens tiekimas, apšvietimas ir kt., į kurioms sunaudojamą energijos kiekį atsižvelgiama vertinant pastato energinį naudingumą;
51. energijos reikmės – energijos kiekis, kuris turi būti patiekiamas į kondicionuojamą erdvę arba iš jos išgaunamas, kad tam tikrą laikotarpį toje erdvėje būtų palaikomos norimos sąlygos nepaisant techninės pastato sistemos trūkumų;
52. sunaudojamas energijos kiekis – energijos kiekis, tiekiamas energinį naudingumą veikiančią paslaugą teikiančiai techninei pastato sistemai, skirtas energijos reikmei patenkinti;
53. naudojama savoms reikmėms – tokia vietoje arba netoliese pagamintos atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis, kuri naudojama vietoje esančiose techninėse sistemose pastatų energinį naudingumą veikiančioms paslaugoms teikti;
54. naudojama vietoje kitoms reikmėms – tokia energija, kuri naudojama vietoje ne energinį naudingumą veikiančioms paslaugomis, o kitoms reikmėms, kaip antai prietaisams, įvairios papildomoms ir šalutinėms apkrovoms arba elektromobilumo priemonių įkrovimo priegoms;
55. skaičiavimo intervalas – atskiras laiko intervalas, naudojamas energiniam naudingumui apskaičiuoti;
56. patiekto energijos kiekis – energijos nešikliui apskaičiuotas energijos kiekis, tiekiamas techninėms pastato sistemoms iš už vertinamosios erdvės ribų, skirtas reikmėms, į kurias atsižvelgiama jį apskaičiuojant, patenkinti arba eksportuojamai energijai gaminti;
57. eksportuojamos energijos kiekis – energijos nešikliui ir pirminės energijos koeficientui apskaičiuota atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis, kuri yra ne naudojama vietoje savoms arba kitoms reikmėms, o eksportuojama į energijos tinklą.

↓ 2018/844 1 straipsnio 1 dalies d punktas

- ~~20. atskira mikrosistema – mikrosistema, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/72/EB⁵⁵ 2 straipsnio 27 punkte.~~

⁵⁵ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 55).

↓ 2018/844 1 straipsnio 2 dalis
(pritaikytas)

32a straipsnis

⊗ Nacionalinis pastatų renovacijos planas ⊗ ~~ilgalaikė renovacijos strategija~~

↓ 2018/1999 53 straipsnio 1 dalies
a punktas (pritaikytas)
⇒ naujas

2. Kiekviena valstybė narė ~~nustato~~ ⊗ parengia ⊗ ~~ilgalaikę renovacijos strategiją~~
⇒ nacionalinį pastatų renovacijos planą ⇐, ~~kuria būtų remiama~~ ⇒ kuriuo
užtikrinama, ⇐ ~~nacionalinio viešosios paskirties ir privačių gyvenamųjų ir
negyvenamųjų pastatų ūkio renovacija, užtikrinant, kad pastatų ūkyje energija būtų
vartojama ypač efektyviai ir kad jis iki 2050 m. taptų nepriklausomas nuo iškastinio
kuro~~ ⊗ kad iki 2050 m. nacionalinis viešųjų ir privačių gyvenamųjų ir
negyvenamųjų pastatų ūkis būtų renovuotas ir taptų labai efektyviai energiją
vartojančiu ir nuo iškastinio kuro nepriklausomu pastatų ūkiu, ⊗ ~~sudarant
palankesnes sąlygas ekonomiškai efektyviam esamų pastatų pertvarkymui į beveik
nulinės energijos pastatus~~ ⇒ siekdama esamus pastatus paversti visai netaršiais ⇐.

Į kiekvieną ~~ilgalaikę renovacijos strategiją~~ ⇒ pastatų renovacijos planą ⇐ įtraukiama:

↓ 2018/844 1 straipsnio 2 dalis
⇒ naujas

- a) nacionalinio pastatų ūkio apžvalga ⇒ pagal įvairias pastatų rūšis, statybos
laikotarpius ir klimato zonas ⇐, grindžiama atitinkamai statistine atranka ir
~~numatoma renovuotų pastatų dalimi 2020 m.~~ ⇒ pagal 19 straipsnį sukurta
nacionaline energinio naudingumo sertifikatų duomenų baze, rinkos kliūčių ir rinkos
nepakankamumo apžvalga ir statybos, energijos vartojimo efektyvumo ir
atsinaujinančiųjų išteklių energijos sektorių pajėgumų apžvalga ⇐;
- b) ~~nustatyti ekonomiškai efektyvūs renovavimo būdai pagal pastato tipą ir
klimato zoną, atsižvelgiant į galimus aktualius inicijavimo momentus, kai taikytina,
per pastato gyvavimo ciklą;~~
- c) ~~politika ir veiksmai, kuriais skatinama ekonomiškai efektyvi esminė pastatų
renovacija, įskaitant keliais etapais vykdomą esminę renovaciją, ir remiamos
tikslinės priemonės ir renovacija, kuriomis užtikrinamas išlaidų ekonominis
efektyvumas, pavyzdžiui, nustatant neprivalomą pastato renovacijos pasų sistemą;~~
- d) ~~politikos ir veiksmų, kuriais būtų sprendžiami klausimai, susiję su prasčiausiai
veikiančiais nacionalinio pastatų ūkio segmentais, skirtingų pastatų dilemomis ir
rinkos nepakankamumo atvejais, apžvalga ir atitinkamų nacionalinių veiksmų,
kuriais prisidedama prie energijos nepritekliaus mažinimo, apibendrinimas;~~
- e) ~~politika ir veiksmai, kuriais būtų sprendžiami su visais viešaisiais pastatais
susiję klausimai;~~

~~f) nacionalinių iniciatyvų, kuriomis būtų skatinamos išmaniosios technologijos ir sujungti pastatai bei bendruomenės, taip pat igūdžiai ir švietimas statybos ir energijos vartojimo efektyvumo sektoriuose, apžvalga ir~~

~~g) įrodymais pagrįstas numatomos sutaupyti energijos ir platesnio masto naudos, kaip antai, susijusios su sveikata, sauga ir oro kokybe, įvertinimas.~~

↓ naujas

b) veiksmų gairės su nacionaliniu lygmeniu nustatytais tikslais ir išmatuojamais pažangos rodikliais, atitinkančios 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą, kuriomis siekiama iki 2050 m. sukurti labai efektyviai energiją vartojantį ir nuo iškastinio kuro nepriklausomą nacionalinį pastatų ūkį ir esamus pastatus paversti visai netaršiais;

c) įgyvendintos ir planuojamos politikos ir priemonių, kuriomis remiamas veiksmų gairių įgyvendinimas pagal b punktą, apžvalga ir

d) investicijų poreikių pastatų renovacijos planui įgyvendinti, finansavimo šaltinių ir priemonių, taip pat pastatų renovacijai skirtų administracinių išteklių apmatai.

Į b punkte nurodytas veiksmų gaires įtraukiami 2030, 2040 ir 2050 m. nacionaliniai tikslai, susiję su metine energinės renovacijos norma, nacionalinio pastatų ūkio suvartojamu pirminės ir galutinės energijos kiekiu ir jo išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimu; konkretūs terminai, per kuriuos iki 2040 m. ir 2050 m. pastatai turi būti perkelti į aukštesnes energinio naudingumo klases nei nurodytos 9 straipsnio 1 dalyje, laikantis nacionalinio pastatų ūkio pertvarkymo į visai netaršų plano; įrodymais pagrįstas numatomo sutaupyti energijos kiekio ir platesnio masto naudos įvertis; įvertintas pastatų renovacijos plano indėlis įgyvendinant valstybės narės privalomą nacionalinį šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslą pagal Reglamentą (ES) .../... [peržiūrėtą Pastangų pasidalijimo reglamentą], Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslus pagal Direktyvą (ES) .../... [nauja redakcija išdėstyta EVED], Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslus, įskaitant orientacinį atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies pastatų sektoriuje tikslą pagal Direktyvą (ES) 2018/2001 [iš dalies pakeistą AIED], Sąjungos 2030 m. klimato politikos tikslą ir 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą pagal Reglamentą (ES) 2021/1119.

3. Kas penkerius metus kiekviena valstybė narė parengia ir pateikia Komisijai savo pastatų renovacijos plano projektą, naudodama II priede pateiktą šablono. Kiekviena valstybė narė savo pastatų renovacijos plano projektą pateikia kaip integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekto, nurodyto Reglamento (ES) 2018/1999 9 straipsnyje, dalį, o jei projektas atnaujinamas – kaip to reglamento 14 straipsnyje nurodyto atnaujinto projekto dalį. Nukrypstant nuo to reglamento 9 straipsnio 1 dalies ir 14 straipsnio 1 dalies, pirmąjį pastatų renovacijos plano projektą valstybės narės Komisijai pateikia ne vėliau kaip 2024 m. birželio 30 d.

↓ 2018/844 1 straipsnio 2 dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

~~2. Kiekviena valstybė narė savo ilgalaikėje renovacijos strategijoje išdėsto veiksmų gaires, kuriose numatomos priemonės ir vidaus mastu nustatyti išmatuojami pažangos rodikliai, atsižvelgiant į ilgalaikį 2050 m. tikslą Sąjungoje išmetamą šiltnamio efektą~~

sukeliančių dujų kiekį sumažinti 80-95 %, palyginti su 1990 m., siekiant užtikrinti, kad nacionaliniame pastatų ūkyje energija būtų vartojama ypač efektyviai ir kad jis būtų nepriklausomas nuo iškastinio kuro, bei siekiant sudaryti palankesnes sąlygas ekonomiškai efektyviam esamų pastatų pertvarkymui į beveik nulinės energijos pastatus. Veiksmų gairėse taip pat numatomi orientaciniai 2030 m., 2040 m. ir 2050 m. tarpiniai tikslai ir nurodoma, kaip jie padeda pasiekti Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslus pagal Direktyvą 2012/27/ES.

3. Kad būtų remiamas investicijų į renovavimą, būtina 1 dalyje nurodytiems tikslams pasiekti, mobilizavimas, valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas naudotis tinkamais mechanizmais siekiant:

- a) jungti projektus, be kita ko, naudojant investavimo platformas arba grupes ir mažųjų ir vidutinių įmonių konsorciumus, kad būtų suteikta prieiga investuotojams ir suteikta galimybė pasiūlyti kompleksinius sprendimus galimiems klientams;
- b) mažinti numanomą energijos vartojimo efektyvumo operacijų riziką investuotojams ir privačiajam sektoriui;
- c) naudoti viešąjį finansavimą papildomoms privačiojo sektoriaus investicijoms pritraukti arba konkreitiems rinkos nepakankamumo atvejams šalinti;
- d) nukreipti investicijas į efektyviai energiją vartojanti viešųjų pastatų ūkį, vadovaujantis Eurostato gairėmis, ir
- e) taikyti prieinamas ir skaidrias patiriamąsias priemones, kaip antai, vieno langelio sistemas vartotojams ir konsultavimo energetikos klausimais paslaugas, susijusias su atitinkamomis energijos vartojimo efektyvumui didinti skirtomis renovacijomis ir finansavimo priemonėmis.

4. Komisija renka ir bent viešosios valdžios institucijoms platina geriausią praktiką, susijusią su sėkmingomis energijos vartojimo efektyvumui didinti skirtų renovacijų viešojo ir privačiojo finansavimo programomis, ir informaciją apie mažų energijos vartojimo efektyvumui didinti skirtų renovacijų projektų jungimo programas. Komisija nustato ir platina geriausią praktiką, susijusią su finansinėmis paskatomis renovuoti žvelgiant iš vartotojo perspektyvos, atsižvelgiant į išlaidų veiksmingumo srities skirtumus valstybėse narėse.

35. Siekdama remti savo ilgalaikės renovacijos strategijos ⇨ pastatų renovacijos plano ⇨ plėtojimą, kiekviena valstybė narė, prieš pateikdama Komisijai savo ilgalaikę renovacijos strategiją ⇨ pastatų renovacijos plano projektą ⇨, surengia dėl jos ☒ jo ☒ viešas konsultacijas. ⇨ Viešose konsultacijose visų pirma dalyvauja vietos ir regionų valdžios institucijos ir kiti socialiniai ir ekonominiai partneriai, įskaitant pilietinę visuomenę ir įstaigas, kurių veikla susijusi su pažeidžiamais namų ūkiais. ⇨ Kiekviena valstybė narė savo surengtų viešų konsultacijų rezultatų santrauką prideda prie savo ilgalaikės renovacijos strategijos ⇨ pastatų renovacijos plano projekto ⇨.

Kiekviena valstybė narė nustato įtraukaus konsultavimosi įgyvendinant savo ilgalaikę renovacijos strategiją tvarką.

↓ naujas

4. Komisija įvertina nacionalinius pastatų renovacijos planų projektus, atsižvelgdama visų pirma į tai, ar:

- a) nacionaliniu lygmeniu nustatytų tikslų užmojis yra pakankamas ir atitinka nacionaliniuose integruotuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose nustatytus nacionalinius įsipareigojimus klimato ir energetikos srityse;
- b) politika ir priemonės yra pakankamos nacionaliniu lygmeniu nustatytiems tikslams pasiekti;
- c) planui įgyvendinti skirta pakankamai biudžeto ir administracinių išteklių;
- d) pagal 3 dalį surengtos viešos konsultacijos buvo pakankamai įtraukios ir
- e) planai atitinka 1 dalies reikalavimus ir II priede pateiktą šabloną.

Pasikonsultavusi su komitetu, įsteigtu pagal 30 straipsnį, Komisija gali pateikti konkrečioms valstybėms narėms skirtas rekomendacijas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 9 straipsnio 2 dalį ir 34 straipsnį.

Su pirmuoju pastatų renovacijos plano projektu susijusias konkrečiomis valstybėms narėms skirtas rekomendacijas Komisija gali pateikti ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo dienos, kurią valstybė narė tą planą pateikė.

5. Kiekviena valstybė narė savo galutiniam nacionaliniam pastatų renovacijos plane deramai atsižvelgia į visas Komisijos rekomendacijas. Jei atitinkama valstybė narė į rekomendaciją arba esminę jos dalį neatsižvelgia, ji pateikia Komisijai pagrindimą ir jame nurodytas priežastis paskelbia viešai.

6. Kas penkerius metus kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai savo pastatų renovacijos planą, naudodama II priede pateiktą šabloną. Kiekviena valstybė narė savo pastatų renovacijos planą pateikia kaip integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano, nurodyto Reglamento (ES) 2018/1999 3 straipsnyje, dalį, o jei planas atnaujinamas – kaip to reglamento 14 straipsnyje nurodyto atnaujinto plano dalį. Nukrypstant nuo to reglamento 3 straipsnio 1 dalies ir 14 straipsnio 2 dalies, pirmąjį pastatų renovacijos planą valstybės narės Komisijai pateikia ne vėliau kaip 2025 m. birželio 30 d.

↓ 2018/844 1 straipsnio 2 dalis
⇒ naujas

76. Kiekviena valstybė narė išsamiai informaciją apie savo naujausios ilgalaikės renovacijos strategijos ⇒ arba pastatų renovacijos plano ⇐ įgyvendinimą prideda prie savo ⇒ artimiausio paskesnio galutinio pastatų renovacijos plano ⇐ ~~ilgalaikės renovacijos strategijos, įskaitant informaciją apie planuojamą politiką ir veiksmus.~~ ⇒ Kiekviena valstybė narė nurodo, ar buvo pasiekti jos nacionaliniai tikslai. ⇐

↓ naujas

8. Kiekviena valstybė narė į pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 ir 21 straipsnius teikiamas savo integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia informaciją apie šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų nacionalinių tikslų įgyvendinimą ir pastatų renovacijos plano indėlį įgyvendinant valstybės narės privalomą nacionalinį šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslą pagal Reglamentą (ES) .../... [peržiūrėtą Pastangų pasidalijimo reglamentą], Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslus pagal Direktyvą (ES) .../... [nauja redakcija išdėstyta EVED], Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslus, įskaitant orientacinį atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies pastatų sektoriuje tikslą pagal Direktyvą (ES) 2018/2001 [iš dalies pakeistą

AIED], Sąjungos 2030 m. klimato politikos tikslą ir 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą pagal Reglamentą (ES) 2021/1119.

↓ 2018/844 1 straipsnio 2 dalis

~~7. Kiekviena valstybė narė gali naudoti savo ilgalaikę renovacijos strategiją sprendama klausimų, susijusių su priešgaisrine sauga ir pavojais, kuriuos kelia intensyvus seisminis aktyvumas, ir darančius poveikį energijos vartojimo efektyvumui didinti skirtoms renovacijoms ir pastatų gyvavimo trukmei.~~

↓ 2018/1999 53 straipsnio 1 dalies b punktas

~~8. Kiekvienos valstybės narės ilgalaikė renovacijos strategija pateikiama Komisijai kaip valstybės galutinio integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano, nurodyto Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999⁵⁶ 3 straipsnyje, dalis. Nukrypstant nuo to reglamento 3 straipsnio 1 dalies, pirma ilgalaikė renovacijos strategija pagal šio straipsnio 1 dalį pateikiama Komisijai ne vėliau kaip 2020 m. kovo 10 d.~~

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

43 straipsnis

Pastatų energinio naudingumo apskaičiavimo metodikos patvirtinimas

Valstybės narės taiko pastatų energinio naudingumo apskaičiavimo metodiką pagal I priede ~~apibrėžtą bendrą sistemą~~ ☒ apibrėžtus suderintus bendruosius principus ☒.

Ši ☒ Ta ☒ metodika tvirtinama nacionaliniu ar regioniniu lygiu ☒ lygmeniu ☒.

54 straipsnis

~~Minimalių~~ ☒ Minimaliųjų ☒ energinio naudingumo reikalavimų nustatymas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad ~~minimalūs~~ ☒ minimalieji ☒ pastatų ar pastato dalių energinio naudingumo reikalavimai būtų nustatyti ~~siekiant~~ ☒ stengiantis pasiekti ☒ ⇒ bent ☐ ~~sąnaudų~~ ☒ kaštų ☒ atžvilgiu optimalių lygių. Energinis naudingumas apskaičiuojamas pagal 43 straipsnyje nurodytą metodiką. ~~Sąnaudų~~ ☒ Kaštų ☒ atžvilgiu optimalūs lygiai apskaičiuojami pagal 65 straipsnyje ~~nurodytos~~ ☒ nurodytus ☒ lyginamosios metodikos principus, ~~kai jie parengiami.~~

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad pastato dalims, ~~kurias sudaro~~ ☒ kurios priklauso ☒ pastato ~~atitvaras~~ ☒ apvalkalui ☒ ir ~~kurios daro didelį poveikį pastato atitvarų energiniam naudingumui, kai jos keičiamos ar modernizuojamos~~ ☒ kurių

⁵⁶ ~~2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).~~

pakeitimas ar modernizavimas daro didelį poveikį pastato apvalkalo energiniam naudingumui ☒, būtų nustatyti ~~minimalūs~~ ☒ minimalieji ☒ energinio naudingumo reikalavimai, ~~siekiant~~ ☒ stengiantis pasiekti ☒ ~~⇒ bent~~ ☒ ~~sąnaudų~~ ☒ kaštų ☒ atžvilgiu optimalių lygių.

Valstybės narės gali nustatyti skirtingus reikalavimus naujiems ir esamiems pastatams, taip pat įvairių kategorijų pastatams.

~~Šiuose~~ ☒ Tuose ☒ reikalavimuose atsižvelgiama į bendras patalpų mikroklimato sąlygas siekiant išvengti galimų neigiamų pasekmių, kaip antai ~~netinkamas vėdinimas~~ ☒ netinkamo vėdinimo ☒, taip pat į vietos ~~ypatybes~~ ☒ sąlygas ☒ ir numatytą paskirtį bei pastato amžių.

~~Valstybė narė neprivalo nustatyti minimalių energinio naudingumo reikalavimų, kurie sąnaudų požiūriu, skaičiuojant per apytikrą ekonominio gyvavimo ciklą, nėra naudingi.~~

☒ Valstybės narės savo ☒ ~~Minimalūs energinio naudingumo reikalavimai peržiūrimi~~ ☒ minimaliuosius energinio naudingumo reikalavimus peržiūri ☒ periodiškai, ne rečiau kaip kas penkerius metus, ir, esant reikalui, ~~atnaujinami~~ ☒ juos atnaujina ☒, kad juose atsispindėtų technikos pažanga pastatų sektoriuje ⇒ , 6 straipsnyje nustatyto kaštų atžvilgiu optimalių lygių apskaičiavimo rezultatai ir atnaujinti nacionaliniai energetikos ir klimato srities tikslai bei politika ⇐.

↓ naujas

2. Pastatų, kurie oficialiai saugomi kaip tam tikros aplinkos dalis arba dėl jų ypatingos architektūrinės ar istorinės vertės, atveju valstybės narės gali nuspręsti 1 dalyje nurodytus reikalavimus pakoreguoti taip, kad užtikrinant atitiktį tam tikriems minimaliesiems energinio naudingumo reikalavimams netektų nepriimtina keisti pastato savybių ar išvaizdos.

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

32. Valstybės narės gali nuspręsti nenustatyti ar netaikyti 1 dalyje nurodytų reikalavimų šių kategorijų pastatams:

- a) ~~pastatams, kurie oficialiai saugomi kaip tam tikros aplinkos dalys arba dėl savo ypatingos architektūrinės ar istorinės vertės tiek, kiek laikantis tam tikrų minimalių energinio naudingumo reikalavimų nepageidautinai pakistų jų savybės ar išvaizda;~~
- ab) pastatams, kurie naudojami kaip ~~garbinimo ar maldos namai ir vykdyti religinę veiklą~~ ☒ religinių apeigų vieta ir religinei veiklai vykdyti ☒;
- be) laikiniems pastatams, kurie naudojami ne ilgiau kaip dvejus metus, pramoniniams statiniams, dirbtuvėms ir negyvenamiems žemės ūkio pastatams, kuriuose suvartojama nedaug energijos, bei negyvenamiems žemės ūkio pastatams, kuriuos naudoja sektorius, kuriam taikomas nacionalinis ~~sektorinis~~ ☒ sektorių ☒ susitarimas dėl energinio naudingumo;
- ce) gyvenamiesiems pastatams, kurie naudojami ar skirti naudoti trumpiau nei keturis mėnesius per metus arba ~~kitu atveju – skirti naudoti~~ ribotą laiką per metus, kai tikėtinas energijos suvartojimas yra mažesnis nei 25 % energijos, kuri būtų suvartota per ~~vienerius~~ ☒ ištikus ☒ metus;

de) pavieniams pastatams, kurių ☒ bendras ☒ naudingasis ~~vidaus patalpų~~
☒ grindų ☒ plotas yra ~~ne didesnis kaip~~ ⇒ mažesnis nei ⇐ 50 m².

65 straipsnis

~~Sąnaudų~~ ☒ ~~Kaštų~~ ☒ atžvilgiu optimalių ~~minimalių~~ ☒ minimaliųjų ☒ energinio naudingumo reikalavimų lygių apskaičiavimas

1. ~~Iki 2011 m. birželio 30 d. priimtuose deleguotuose teisės aktuose pagal 23, 24 ir 25 straipsnius Komisija nustato~~ ☒ Komisijai pagal 29 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl ☒ lyginamosios metodikos principų, skirtų ~~apskaičiuoti sąnaudų atžvilgiu optimalius minimalių energinio naudingumo reikalavimų, taikomų pastatams ir pastato dalims, lygius~~ ☒ kaštų atžvilgiu optimaliems minimaliųjų energinio naudingumo reikalavimų, taikomų pastatams ir pastato dalims, lygiams apskaičiuoti ☒.
⇒ Ne vėliau kaip 2026 m. birželio 30 d. Komisija peržiūri kaštų atžvilgiu optimalių minimaliųjų energinio naudingumo reikalavimų lygių, taikomų esamiems pastatams ir atskiroms pastato dalims, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, apskaičiavimo lyginamosios metodikos principus. ⇐

Lyginamosios metodikos principai nustatomi vadovaujantis ~~VIII~~ priedu ir ~~juos taikant atskiriami nauji ir esami pastatai, taip pat skirtingų kategorijų pastatai~~ ☒ skiriasi priklausomai nuo to, ar tai naujas, ar esamas pastatas, ir nuo pastato kategorijos ☒.

2. ~~Sąnaudų~~ ☒ ~~Kaštų~~ ☒ atžvilgiu optimalius ~~minimalių~~ ☒ minimaliųjų ☒ energinio naudingumo reikalavimų lygius valstybės narės apskaičiuoja naudodamos lyginamosios metodikos principus, nustatytus pagal 1 dalį, ir atitinkamus parametrus, kaip antai ~~klimato sąlygos bei praktinė galimybė~~ ☒ klimato sąlygas bei praktinę galimybę ☒ pasinaudoti energetikos infrastruktūra, ir ~~šio~~ ☒ to ☒ skaičiavimo rezultatus palygina su galiojančiais ~~minimaliais~~ ☒ minimaliaisiais ☒ energinio naudingumo reikalavimais.

Valstybės narės pateikia Komisijai ~~visus atliekant apskaičiavimus naudotus įvesties duomenis bei prielaidas ir tų apskaičiavimų rezultatus~~ ☒ visų atliekant skaičiavimus naudotų įvesties duomenų bei prielaidų ir tų skaičiavimų rezultatų ataskaitas ☒. Tas ataskaitas valstybės narės ⇒ atnauja ir ⇐ teikia Komisijai periodiškai, bet ne rečiau kaip kas penkerius metus. ~~Pirma ataskaita pateikiama iki 2012 m. birželio 30 d.~~ ⇒ Pirmoji pagal 1 dalį peržiūrėtai metodikos principais grindžiama ataskaita pateikiama ne vėliau kaip 2028 m. birželio 30 d. ⇐

3. Jeigu pagal 2 dalį atlikto palyginimo rezultatai rodo, kad ~~galiojantys minimalūs~~ ☒ galiojančių minimaliųjų ☒ energinio naudingumo reikalavimai ~~ais energetiškai yra ypač neefektyvūs~~ ☒ užtikrinamas energijos vartojimo efektyvumo lygis ☒ ⇒ yra daugiau kaip 15% mažesnis ⇐, palyginus su ~~sąnaudų~~ ☒ kaštų ☒ atžvilgiu optimaliais ~~minimaliais~~ ☒ minimaliųjų ☒ energinio naudingumo reikalavimų lygiais, ~~atitinkamos valstybės narės~~ ☒ atitinkama valstybė narė ☒ Komisijai 2 dalyje nurodytoje ataskaitoje raštu ☒ į Komisijai pateikiamą 2 dalyje nurodytą ataskaitą ☒ ~~pateisina šį skirtumą kartu pridėdamos, tuo atveju, kai skirtumas negali būti pateisinamas,~~ ⇒ įtraukia ⇐ planą, kuriame ~~nustatomos priemonės, kurios labai sumažintų skirtumą~~ ☒ bendrais bruožais išdėsto reikiamus veiksmus, kurių bus imtasi energinio naudingumo reikalavimų peržiūrai atlikti, kaip nurodyta ☒ ~~iki kitos energinio naudingumo reikalavimų peržiūros, kaip nurodyta 54 straipsnio 1 dalyje.~~

4. Komisija paskelbia ataskaitą, kurioje nurodo valstybių narių padarytą pažangą siekiant atitikti ~~sąnaudų~~ ☒ kaštų ☒ atžvilgiu optimalius ~~minimalių~~ ☒ minimaliųjų ☒ energinio naudingumo reikalavimų lygius.

~~76~~ straipsnis
Nauji pastatai

↓ naujas

1. Valstybės narės užtikrina, kad nuo toliau nurodytų datų nauji pastatai būtų visai netaršūs, kaip nustatyta III priede:

- a) nauji pastatai, kuriuos užima valdžios institucijos arba kurie joms priklauso – nuo 2027 m. sausio 1 d., o
- b) visi nauji pastatai – nuo 2030 m. sausio 1 d.

↓ 2018/844 1 straipsnio 3 dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

~~1.~~ ⇒ Kol bus pradėti taikyti pirmoje pastraipoje nurodyti reikalavimai, ~~v~~Valstybės narės ~~imasi būtinų priemonių, siekiant užtikrinti~~ ☒ užtikrina ☒, kad ☒ visi ☒ nauji pastatai ☒ būtų bent beveik nevartojantys energijos ir ☒ atitiktų pagal ~~55~~ straipsnį nustatytus ~~minimalius~~ ☒ minimaliuosius ☒ energinio naudingumo reikalavimus.

↓ naujas

2. Valstybės narės užtikrina, kad visuotinio atšilimo potencialas per gyvavimo ciklą (GWP) būtų apskaičiuojamas pagal III priedą ir nurodomas pastato energinio naudingumo sertifikate:

- a) visų naujų pastatų, kurių naudingasis grindų plotas didesnis nei 2 000 kvadratinų metrų, atveju – nuo 2027 m. sausio 1 d., o
- b) visų naujų pastatų atveju – nuo 2030 m. sausio 1 d.

3. Komisijai pagal 29 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildoma ši direktyva siekiant III priedą suderinti su technologijų pažanga ir inovacijomis, III priede nustatyti pritaikytas renovuotiems pastatams taikomas didžiausias energinio naudingumo ribas ir pritaikyti visai netaršiams pastatams taikomas didžiausias energinio naudingumo ribas.

4. Valstybės narės užtikrina, kad naujuose pastatuose būtų atsižvelgta į šiuos aspektus: tinkamas patalpų mikroklimato sąlygas, prisitaikymą prie klimato kaitos, priešgaisrinę saugą, su dideliu seisminiu aktyvumu susijusią riziką ir prieinamumą asmenims su negalia. Valstybės narės taip pat sprendžia anglies dioksido absorbavimo, susijusio su anglies dioksido saugojimu pastatuose arba ant jų, klausimą.

↓ 2018/844 1 straipsnio 3 dalis

~~2. Valstybės narės užtikrina, kad prieš pradėdant naujų pastatų statybą būtų atsižvelgta į didelio efektyvumo alternatyvių sistemų, jei tokių yra, techninį, aplinkosauginį ir ekonominį pagrindumą.~~

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

87 straipsnis

Esami pastatai

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad kapitališkai renovuojamų pastatų ☒, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, ☒ ar jų ☒ renovuojamų ☒ dalių energinis naudingumas būtų pagerintas taip, kad atitiktų pagal 54 straipsnį nustatytus minimalius ☒ minimaliuosius ☒ energinio naudingumo reikalavimus, kiek tai įmanoma techniniu, funkcinio ir ekonominio požiūriu.

Tie reikalavimai taikomi ⇒ visam ⇐ renovuojamam ⇒ renovuotam ⇐ pastatui ar visam renovuojamam pastato vienetui. Papildomai arba alternatyviai ☒ kaip alternatyva ☒ reikalavimai gali būti taikomi renovuojamoms ⇒ renovuotoms ⇐ pastato dalims.

2. Be to, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad, modernizuojamos ar keičiamos ⇒ modernizavus arba pakeitus ⇐ pastato dalies, kuri yra pastato atitvarų ☒ apvalkalo ☒ sudedamoji dalis ir daro didelį poveikį pastato atitvarų ☒ apvalkalo ☒ energiniam naudingumui, ☒ jos ☒ energinis naudingumas atitiktų minimalius ☒ minimaliuosius ☒ energinio naudingumo reikalavimus, kiek tai įmanoma techniniu, funkcinio ir ekonominio požiūriu.

~~Valstybės narės šiuos minimalius energinio naudingumo reikalavimus nustato pagal 4 straipsnį.~~

↓ 2018/844 1 straipsnio 4 dalis
(pritaikytas)

⇒ naujas

3. Valstybės narės skatina pastatų ☒ pastatuose ☒, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, atžvelgti naudoti didelio efektyvumo alternatyvias sistemas, kiek tai įmanoma techniniu, funkcinio ir ekonominio požiūriu, ir sprendžia klausimus, ☒ Valstybės narės užtikrina, kad pastatuose atliekant kapitalinę renovaciją būtų atsižvelgiama į aspektus, ☒ susijusius su sveikomis ☒ tinkamomis ☒ patalpų mikroklimato sąlygomis, ⇒ prisitaikymu prie klimato kaitos, ⇐ priešgaisrine sauga, ir rizika, kurią kelia intensyvus ☒ didelis ☒ seisminis aktyvumas ⇒, pavojingųjų medžiagų, įskaitant asbestą, pašalinimu ir preinamumu asmenims su negalia ⇐.

↓ naujas

9 straipsnis

Minimalieji energinio naudingumo standartai

1. Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) viešosioms įstaigoms priklausantys pastatai ir pastato vienetai ne vėliau kaip
 - i) nuo 2027 m. sausio 1 d. pasiektų bent į F energinio naudingumo klasę, o
 - ii) nuo 2030 m. sausio 1 d. – bent į E energinio naudingumo klasę;
- b) viešosioms įstaigoms nepriklausantys negyvenamieji pastatai ir pastato vienetai ne vėliau kaip
 - i) nuo 2027 m. sausio 1 d. pasiektų bent į F energinio naudingumo klasę, o
 - ii) nuo 2030 m. sausio 1 d. – bent į E energinio naudingumo klasę;
- c) gyvenamieji pastatai ir pastato vienetai ne vėliau kaip
 - i) nuo 2030 m. sausio 1 d. pasiektų bent į F energinio naudingumo klasę, o
 - ii) nuo 2033 m. sausio 1 d. – bent į E energinio naudingumo klasę.

3 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytose veiksmų gairėse valstybės narės nustato konkrečius šioje dalyje nurodytiems pastatams taikytinus terminus, per kuriuos iki 2040 m. ir 2050 m. pastatai turi pasiekti aukštesnes energinio naudingumo klases, laikydamosi nacionalinio pastatų ūkio pertvarkymo į visai netaršų plano.

2. Be pagal 1 dalį nustatytų minimaliųjų energinio naudingumo standartų, kiekviena valstybė narė gali nustatyti ir visų kitų esamų pastatų renovacijai taikomus minimaliuosius energinio naudingumo standartus.

Minimalieji energinio naudingumo standartai rengiami atsižvelgiant į nacionalines veiksmų gaires ir valstybės narės pastatų renovacijos plane nustatytus 2030, 2040 bei 2050 m. tikslus, taip pat į nacionalinio pastatų ūkio pertvarkymo į visai netaršų iki 2050 m. tikslą.

3. Pagal 15 straipsnį valstybės narės remia atitiktį minimaliesiems energinio naudingumo standartams visais šiais būdais:

- a) taikydamos tinkamas finansines priemones, visų pirma skirtas pažeidžiamiems namų ūkiams, energijos nepriteklių patiriantiems arba socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims, laikydamosi Direktyvos (ES).../... [nauja redakcija išdėstytos EVED] 22 straipsnio;
- b) teikdamos techninę pagalbą, be kita ko, per vieno langelio sistemas;
- c) sukurdamos integruotas finansavimo programas;
- d) šalindamos neekonomines kliūtis, įskaitant skirtingas paskatas, ir
- e) vykdydamos socialinio poveikio, visų pirma pažeidžiamiausioms grupėms, stebėseną.

4. Valstybės narės užtikrina, kad tuo atveju, kai pastatas renovuojamas tam, kad atitiktų minimalųjį energinio naudingumo standartą, būtų laikomasi pagal 5 straipsnį pastato dalims nustatytų minimaliųjų energinio naudingumo reikalavimų, o kapitalinės renovacijos atveju – pagal 8 straipsnį esamiems pastatams nustatytų minimaliųjų energinio naudingumo reikalavimų.

5. Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti 1 ir 2 dalyse nurodytų minimaliųjų energinio naudingumo reikalavimų šių kategorijų pastatams:

- a) pastatams, kurie oficialiai saugomi kaip tam tikros aplinkos dalis arba dėl jų ypatingos architektūrinės ar istorinės vertės, – tokiu mastu, koku užtikrinant atitiktį standartams tektų nepriimtina keisti pastato savybes ar išvaizdą;
- b) pastatams, kurie naudojami kaip religinių apeigų vieta ir religinei veiklai vykdyti;
- c) laikiniams pastatams, kurie naudojami ne ilgiau kaip dvejus metus, pramoniniams statiniams, dirbtuvėms ir negyvenamiems žemės ūkio pastatams, kuriuose suvartojama nedaug energijos, bei negyvenamiems žemės ūkio pastatams, kuriuos naudoja sektorius, kuriam taikomas nacionalinis sektorių susitarimas dėl energinio naudingumo;
- d) gyvenamiesiems pastatams, kurie naudojami ar skirti naudoti trumpiau nei keturis mėnesius per metus arba ribotą laiką per metus, kai tikėtinas energijos suvartojimas yra mažesnis nei 25 % energijos, kuri būtų suvartota per ištikus metus;
- e) pavieniams pastatams, kurių naudingasis grindų plotas yra mažesnis kaip 50 m².

6. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad būtų įgyvendinti 1 ir 2 dalyse nurodyti minimalieji energinio naudingumo standartai, įskaitant tinkamus stebėsenos mechanizmus ir nuobaudas pagal 31 straipsnį.

10 straipsnis

Renovacijos pasai

1. Ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d. Komisija pagal 29 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais ši direktyva papildoma nustatant Europos bendrąją renovacijos pasų sistemą, grindžiamą 2 dalyje nustatytais kriterijais.

2. Ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. valstybės narės įveda renovacijos pasų sistemą, grindžiamą pagal 1 dalį nustatyta bendrąja sistema.

3. Renovacijos pasai atitinka šiuos reikalavimus:

- a) juos po apsilankymo vietoje išduoda kvalifikuotas ir sertifikuotas ekspertas;
- b) juose pateikiamas renovacijos veiksmų planas, kuriame išdėstyta nuosekli renovacijos etapų seka ir kuriuo siekiama ne vėliau kaip iki 2050 m. pastatą paversti visai netaršiu;
- c) jame nurodoma numatoma nauda, susijusi su sutaupyta energija, sumažėjusiomis sąskaitomis už energiją ir eksploataavimo metu išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimu, taip pat platesnio masto nauda, susijusi su sveikata, patogumu ir geresniu pastato prisitaikomumu prie klimato kaitos, ir
- d) jame pateikiama informacija apie galimą finansinę ir techninę paramą.

↓ 2018/844 1 straipsnio 5 dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

11° straipsnis

Techninės pastato sistemos, elektromobilumas ir pažangiojo parengtumo rodiklis

1. Siekdamas, kad būtų optimizuotas techninių pastato sistemų energijos ~~naudojimas~~ ☒ naudojimas ☒, valstybės narės nustato ☒ sistemų reikalavimus, susijusius su ☒ ☒ naujuose arba ☒ esamuose pastatuose įrengtų techninių pastato sistemų bendruo energiniu naudingumu, jų tinkamuo įrengimuo, ir tinkamų jų parametrų bei nustatymų ☒ nuostatių ☒ parinkimuo ir jų kontrolės sistemos reikalavimus. Valstybės narės šiuos sistemų reikalavimus taip pat gali taikyti ir naujiems pastatams. ⇒ Nustatydamos tuos reikalavimus valstybės narės atsižvelgia į projekto sąlygas ir tipines ar vidutines eksploataavimo sąlygas. ☒

Sistemų reikalavimai nustatomi naujoms, pakeistoms ir atnaujintoms techninėms pastato sistemoms, ~~bet~~ ☒ ir ☒ taikomi kiek tai įmanoma techniniu, funkcinio ir ekonominiu požiūriu.

↓ naujas

Valstybės narės gali nustatyti reikalavimus, susijusius su šilumos generatorių išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu arba jų naudojama kuro rūšimi, jei dėl tokių reikalavimų nėra nepagrįstai sudaromos rinkos kliūtys.

Valstybės narės užtikrina, kad jų nustatyti techninėms pastato sistemoms taikomi reikalavimai atitiktų bent naujausius kaštų atžvilgiu optimalius lygius.

↓ 2018/844 1 straipsnio 5 dalis
(pritaikytas)

2. Valstybės narės reikalauja, kad naujuose pastatuose, jeigu tai ~~tikslinga~~ ☒ įmanoma ☒ techniniu ir ekonominiu požiūriu, būtų įrengti automatinio reguliavimo įtaisai, kuriais būtų atskirai reguliuojama temperatūra kiekviename kambaryje arba, kai tai pagrįsta, nustatytoje pastato vieneto šildomoje zonoje. Esamuose pastatuose reikalaujama įrengti tokius automatinio reguliavimo įtaisus tuo atveju, kai juose ~~keičiami~~ ☒ pakeičiami ☒ šilumos generatoriai, jeigu tai ~~tikslinga~~ ☒ įmanoma ☒ techniniu ir ekonominiu požiūriu.

↓ naujas

3. Valstybės narės reikalauja, kad visai netaršiuose pastatuose būtų įrengti matavimo ir reguliavimo įtaisai patalpų oro kokybei stebėti ir reguliuoti. Jei techniškai ir ekonomiškai įmanoma, esamuose pastatuose tokius įtaisus būtina įrengti, kai juose atliekama kapitalinė renovacija.

4. Valstybės narės užtikrina, kad įrengiant techninę pastato sistemą būtų įvertintas pakeistos dalies ir atitinkamais atvejais visos pakeistos sistemos bendras energinis naudingumas. Rezultatai užfiksuojami dokumentuose ir perduodami pastato savininkui, kad

su jais būtų galima bet kada susipažinti ir juos būtų galima panaudoti tikrinant atitiktį pagal 1 dalį nustatytiems minimaliesiems reikalavimams ir išduodant energinio naudingumo sertifikatus.

↓ 2018/844 1 straipsnio 5 dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

12 straipsnis

⊠ Darnaus judumo infrastruktūra ⊠

12. Naujų negyvenamųjų pastatų ir negyvenamųjų pastatų, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, atveju, jeigu pastate yra daugiau kaip ~~dešimt~~ ⇒ penkios ⇐ automobilių stovėjimo vietų~~os~~, valstybės narės užtikrina, kad:

- a) būtų įrengta bent viena įkrovimo prieiga, ~~kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/94/ES⁵⁷.~~

↓ naujas

- b) būtų iš anksto nutiesti kabeliai kiekvienai automobilių stovėjimo vietai, kad vėliau būtų galima įrengti elektrinių transporto priemonių įkrovimo prieigas, ir
- c) prie kiekvienos automobilių stovėjimo vietos būtų įrengta bent viena dviračių stovėjimo vieta,

↓ 2018/844 1 straipsnio 5 dalis
(pritaikytas)

~~ir kabelių kanalų infrastruktūra, t. y. elektros kabelių kanalai, bent kas penktoje automobilių stovėjimo vietoje, kad būtų galima vėliau įrengti elektra varomų transporto priemonių įkrovimo prieigas, kai:~~

~~a) automobilių stovėjimo aikštelė yra pastate, o kapitalinės renovacijos atveju renovacijos priemonės apima automobilių stovėjimo aikštelę ar pastato elektros infrastruktūrą, arba~~

~~b) automobilių stovėjimo aikštelė fiziškai yra ⊠ būtų ⊠ šalia pastato, o kapitalinės renovacijos atveju renovacijos priemonės apima ⊠ apimtų ⊠ automobilių stovėjimo aikštelę ar automobilių stovėjimo aikštelės elektros infrastruktūrą.~~

↓ naujas

Valstybės narės užtikrina, kad iš anksto nutiestų kabelių aprėptis leistų vienu metu naudoti numatytą skaičių įkrovimo prieigų.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos a punkto, valstybės narės užtikrina, kad daugiau kaip penkias automobilių stovėjimo vietas turinčiuose naujuose biurų pastatuose ir biurų pastatuose, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, būtų įrengta bent po vieną įkrovimo prieigą dviem automobilių stovėjimo vietoms.

⁵⁷

~~2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL L 307, 2014 10 28, p. 1).~~

↓ 2018/844 1 straipsnio 5 dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

~~Komisija ne vėliau kaip 2023 m. sausio 1 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl Sąjungos pastatų politikos galimo indėlio siekiant prisidėti prie elektromobilumo skatinimo ir, jei tikslinga, pateikia pasiūlymų dėl priemonių tuo klausimu.~~

~~23. ☒ Valstybės narės užtikrina, kad ☒ Valstybės narės ne vėliau kaip 2025 m. sausio 1 d. nustato minimalaus įkrovimo prieigų skaičiaus įrengimo reikalavimus, taikomus visuose ~~seims~~ negyvenamuosiuose ~~iesiems~~ pastatuose ~~ams~~, kuriuose yra daugiau kaip dvidešimt automobilių stovėjimo vietų ⇒, iki 2027 m. sausio 1 d. būtų įrengta bent po vieną įkrovimo prieigą dešimčiai automobilių stovėjimo vietų ir bent po vieną dviračių stovėjimo vietą kiekvienai automobilių stovėjimo vietai. Valstybės narės užtikrina, kad pastatuose, kurie priklauso valdžios institucijoms arba yra jų užimami, iki 2033 m. sausio 1 d. bent vienoje iš dviejų automobilių stovėjimo vietų būtų iš anksto nutiesti kabeliai. ⇐~~

↓ naujas

4. Tam tikrų kategorijų negyvenamųjų pastatų, į kuriuos atvykti ir iš kurių išvykti dviračiai paprastai mažiau naudojami, atveju valstybės narės 1 ir 2 dalyse nurodytus reikalavimus dėl dviračių stovėjimo vietų skaičiaus gali pakoreguoti.

↓ 2018/844 1 straipsnio 5 dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

~~4. Valstybės narės gali nuspręsti nenustatyti arba netaikyti 2 ir 3 dalyse nurodytų reikalavimų pastatams, kurie priklauso mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB⁵⁸ priedo I antraštinėje dalyje, ir yra jų naudojami.~~

~~45. Naujų gyvenamųjų pastatų ir gyvenamųjų pastatų, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, atveju, jeigu pastate yra daugiau kaip ~~dešimt~~ ⇒ trys ⇐ automobilių stovėjimo vietų ~~uos~~, valstybės narės užtikrina, kad:~~

- ~~a) būtų įrengta kabelių kanalų infrastruktūra, t. y. elektros kabelių kanalai ⇒ iš anksto nutiesti kabeliai ⇐, kad kiekvienoje automobilio stovėjimo vietoje būtų galima vėliau įrengti ~~elektra varomų~~ ☒ elektrinių ☒ transporto priemonių įkrovimo prieigas, ⇒ ir ⇐~~

↓ naujas

- b) būtų įrengtos ne mažiau kaip dvi dviračių stovėjimo vietos kiekvienam būstui.

⁵⁸

~~2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).~~

↓ 2018/844 1 straipsnio 5 dalis
(pritaikytas)

~~kai: a) automobilių stovėjimo aikštelė yra pastate, o kapitalinės renovacijos atveju renovacijos priemonės apima automobilių stovėjimo aikštelę ar pastato elektros infrastruktūrą, arba arba b) automobilių stovėjimo aikštelė fiziškai yra šalia pastato, o kapitalinės renovacijos atveju renovacijos priemonės apima automobilių stovėjimo aikštelę ar automobilių stovėjimo aikštelės elektros infrastruktūrą.~~

↓ naujas

Valstybės narės užtikrina, kad iš anksto nutiestų kabelių aprėptis leistų vienu metu naudoti įkrovimo prieigas visose automobilių stovėjimo vietose. Jeigu vykdant kapitalinę renovaciją neįmanoma užtikrinti dviejų dviračių stovėjimo vietų kiekvienam būstui, valstybės narės užtikrina, kad dviračių stovėjimo vietų būtų kuo daugiau.

↓ 2018/844 1 straipsnio 5 dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

~~56. Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti 12, 23 ir 45 dalių konkrečioms pastatų kategorijoms, ☒ tais atvejais, ☒ kai: a) 2 ir 5 dalių atveju, paraiškos dėl statybos leidimo arba lygiavertės paraiškos buvo pateiktos ne vėliau kaip 2021 m. kovo 10 d.; b) privaloma kabelių ☒ reikalaujamas išankstinis kabelių nutiesimas ☒ kanalų infrastruktūra priklausytų ☒ priklauso ☒ nuo atskirų mikrosistemų arba atokiausiuose regionuose SESV 349 straipsnio prasme esančių pastatų ⇒ pastatai yra SESV 349 straipsnyje nurodytuose atokiausiuose regionuose ⇨, jei dėl to kiltų didelių vietos energetikos sistemos veikimo problemų ir kiltų pavojus vietos tinklo stabilumui.~~

- ~~e) įkrovimo prieigos ir kabelių kanalų įrengimo išlaidos viršija 7 % bendrų pastato kapitalinės renovacijos išlaidų;~~
- ~~d) viešajam pastatui jau taikomi palyginami reikalavimai vadovaujantis nuostatomis, kuriomis Direktyva 2014/94/ES perkeliama į nacionalinę teisę.~~

↓ naujas

6. Valstybės narės užtikrina, kad 1, 2 ir 4 dalyse nurodytos įkrovimo prieigos būtų tinkamos išmaniajam ir atitinkamais atvejais abikrypčiam įkrovimui ir būtų eksploatuojamos remiantis nepatentuotais ir nediskriminaciniais ryšių protokolais ir standartais, sąveikiu būdu ir laikantis visų teisinių standartų ir protokolų, nustatytų pagal Reglamento (ES).../... [ADIR] 19 straipsnio 6 ir 7 dalis priimtuose deleguotuosiuose aktuose.

7. Valstybės narės skatina neviešųjų įkrovimo prieigų operatorius tas prieigas eksploatuoti, kai taikytina, pagal Reglamento (ES).../... [ADIR] 5 straipsnio 4 dalį.

↓ 2018/844 1 straipsnio 5 dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

87. Valstybės narės numato priemones, kuriomis supaprastinamas įkrovimo prieigų diegimas ~~naujai statomuose~~ ☒ naujuose ☒ ir esamuose gyvenamuosiuose bei negyvenamuosiuose pastatuose ir šalinamos ~~galimos~~ reguliavimo kliūtys, įskaitant kliūtis, susijusias su leidimų suteikimo ir patvirtinimo procedūromis, nedarant poveikio valstybių narių nuosavybę ir nuomą reglamentuojančiai teisei. ⇒ Valstybės narės pašalina kliūtis įrengti įkrovimo prieigas gyvenamuosiuose pastatuose, kuriuose yra automobilių stovėjimo vietų, visų pirma reikalavimą gauti nuomotojo arba bendraturčių sutikimą dėl savoms reikmėms skirtos privačios įkrovimo prieigos. ⇐

↓ naujas

Valstybės narės užtikrina, kad įkrovimo prieigas norintys įrengti pastatų savininkai ir nuomininkai galėtų gauti techninę pagalbą.

↓ 2018/844 1 straipsnio 5 dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

98. Valstybės narės ~~vertina poreikį nustatyti nuosekliai~~ ⇒ užtikrina ⇐ pastatų, tausojamojo ir ~~ekologiško~~ ☒ žaliąjo ☒ judumo bei miestų planavimo politiką, ⇒ nuoseklumą ⇐.

9. ~~Valstybės narės užtikrina, kad įrengiant, pakeičiant arba atnaujinant techninę pastato sistemą būtų įvertintas pakeistos dalies ir, kai aktualu, visos pakeistos sistemos bendras energinis naudingumas. Rezultatai užfiksuojami dokumentuose ir perduodami pastato savininkui, kad su jais būtų galima bet kada susipažinti ir juos būtų galima panaudoti tikrinant atitiktį pagal šio straipsnio 1 dalį nustatytiems minimaliems reikalavimams ir išduodant energinio naudingumo sertifikatus. Nedarant poveikio 12 straipsniui, valstybės narės nusprendžia, ar reikalauti, kad būtų išduotas naujas energinio naudingumo sertifikatas.~~

13 straipsnis

☒ Pastatų pažangusis parengtumas ☒

140. Komisija ~~ne vėliau kaip 2019 m. gruodžio 31 d. pagal 2922~~ straipsnį priima ~~deleguotąjį aktą, kuriuo~~ ☒ deleguotuosius aktus dėl ☒ ~~ši direktyva papildoma nustatant~~ neprivalomą bendrosą Sąjungos pastatų ~~vertinimo~~ ☒ reitingavimo ☒ pagal jų pažangųjį parengtumą sistemą. Tas ~~vertinimas~~ ☒ reitingavimas ☒ grindžiamas galimybių pastato arba pastato vieneto eksploataciją pritaikyti pagal jo naudotojo ~~poreikius ir tinklą~~ ☒ ir tinklo poreikius ☒ bei padidinti jo energijos vartojimo efektyvumą ir bendrą energinį naudingumą įvertinimu.

Vadovaujantis ~~IV Ia~~ priedu, ~~neprivaloma bendra Sąjungos pastatų vertinimo pagal jų pažangųjį parengtumą sistema~~ ☒ neprivalomoje bendroje Sąjungos pastatų reitingavimo pagal pažangųjį parengtumą sistemoje nustatoma ☒:

- ~~nustatomas~~ pažangiojo parengtumo rodiklio ~~apibrėžimas~~ ☒ apibrėžtis ☒ ir
- ~~nustatoma~~ metodika, pagal kurią tas rodiklis turi būti apskaičiuojamas.

↓ naujas

2. Komisija ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. pagal 29 straipsnį priima deleguotąjį aktą, kuriuo reikalaujama, kad negyvenamiesiems pastatams, kurių šildymo sistemų arba kombinuotųjų patalpų šildymo ir vėdinimo sistemų vardinė atiduodamoji galia yra didesnė kaip 290 kW, pagal IV priedą būtų taikoma bendroji Sąjungos pastatų pažangiojo parengtumo reitingavimo sistema.

↓ 2018/844 1 straipsnio 5 dalis
(pritaikytas)

~~311.~~ Komisija ne vėliau kaip 2019 m. gruodžio 31 d., pasikonsultavusi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, priima įgyvendinimo aktą, kuriame išsamiai nustatomos ~~šio straipsnio 110~~ dalyje nurodytos sistemos veiksmingo įgyvendinimo techninės sąlygos, įskaitant neįpareigojamojo bandomojo etapo nacionaliniu lygmeniu tvarkaraštį, ir paaiškinamas tos sistemos papildomasis ryšys su ~~1611~~ straipsnyje nurodytais energinio naudingumo sertifikatais.

Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis ~~3026~~ straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

↓ naujas

4. Komisija ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d., pasikonsultavusi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, priima įgyvendinimo aktą, kuriame išsamiai išdėstomos 2 dalyje nurodytos sistemos veiksmingo taikymo negyvenamiesiems pastatams, kurių šildymo sistemų arba kombinuotojo šildymo ir vėdinimo sistemų vardinė atiduodamoji galia yra didesnė kaip 290 kW, techninės sąlygos.

Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 30 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

14 straipsnis

Keitimasis duomenimis

1. Valstybės narės užtikrina, kad pastatų savininkai, nuomininkai ir valdytojai turėtų tiesioginę prieigą prie savo pastatų sistemų duomenų. Jų prašymu prieiga suteikiama arba duomenys pateikiami trečiajai šaliai. Valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas visiškam paslaugų ir keitimosi duomenimis Sąjungoje sąveikumui pagal 6 dalį.

Taikant šią direktyvą pastatų sistemų duomenys apima bent visus duomenis, susijusius su pastato dalių energiniu naudingumu, pastatų įrangos energiniu naudingumu, pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemomis, skaitikliais ir elektromobilumui užtikrinti skirtomis įkrovimo prieigomis.

2. Nustatydamos duomenų tvarkymo ir keitimosi jais taisykles valstybės narės arba, valstybei narei nusprendus, paskirtosios kompetentingos institucijos nurodo taisykles dėl reikalavimus atitinkančių šalių prieigos prie pastato sistemų duomenų remiantis šiuo straipsniu ir taikoma Sąjungos teisine sistema.

3. Pastato savininkas, nuomininkas ar valdytojas nepatiria jokių papildomų išlaidų, susijusių su prieiga prie jų duomenų arba prašymu leisti naudotis jų duomenimis trečiajai šaliai. Valstybės narės atsako už atitinkamų mokesčių, taikomų už prieigos prie duomenų

suteikimą kitoms reikalavimus atitinkančioms šalims, pavyzdžiui, finansų įstaigoms, telkėjams, energijos tiekėjams, energetinių paslaugų teikėjams ir nacionaliniams statistikos institutams ar kitoms už Europos statistinių duomenų plėtrą, rengimą ir sklaidą atsakingoms nacionalinėms institucijoms, nustatymą. Valstybės narės arba atitinkamais atvejais paskirtosios kompetentingos institucijos užtikrina, kad duomenų paslaugas teikiančių reguliuojamų subjektų nustatyti mokesčiai būtų priimtini ir tinkamai pagrįsti.

4. Taikant šią direktyvą prieigos prie duomenų ir duomenų saugojimo taisyklės turi atitikti atitinkamą Sąjungos teisę. Asmens duomenys pagal šią direktyvą tvarkomi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679⁵⁹.

5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose išsamiai nustatomi sąveikumo reikalavimai ir nediskriminacinė bei skaidri prieigos prie duomenų suteikimo tvarka. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 30 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

↓ 2010/31/ES

~~9 straipsnis~~

Beveik nulinės energijos pastatai

~~1. Valstybės narės užtikrina, kad:~~

- ~~a) ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. visi nauji pastatai būtų beveik nulinės energijos pastatai; ir~~
- ~~b) po 2018 m. gruodžio 31 d. viešosios valdžios institucijos, užimančios ir valdančios naujus pastatus, užtikrintų, kad tie pastatai būtų beveik nulinės energijos pastatai.~~

~~Valstybės narės parengia nacionalinius planus, kuriais siekiama padidinti beveik nulinės energijos pastatų skaičių. Šiuose nacionaliniuose planuose gali būti nustatyti pagal pastatų kategorijas diferencijuoti tikslai.~~

~~2. Be to, valstybės narės, atsižvelgdamos į pavyzdinį viešojo sektorių atliekamą vaidmenį, rengia politiką ir imasi priemonių, pavyzdžiui, nustatydamos tikslus, kad būtų skatinamas pastatų pertvarkymas į beveik nulinės energijos pastatus, ir pateikia apie tai informaciją Komisijai 1 dalyje nurodytuose nacionaliniuose planuose.~~

~~3. Nacionaliniame plane turi būti, inter alia, šie elementai:~~

- ~~a) išsamus beveik nulinės energijos pastatų apibrėžties taikymas praktikoje valstybėje narėje, atsižvelgiant į nacionalines, regionines ir vietos sąlygas bei įskaitant suvartojamos pirminės energijos skaitinį rodiklį, išreikštą kWh/m² per metus. Pirminės energijos vartojimui nustatyti naudojami pirminės energijos veiksniai gali būti grindžiami nacionalinėmis arba regioninėmis vidutinėmis metinėmis vertėmis ir juose gali būti atsižvelgiama į atitinkamus Europos standartus;~~
- ~~b) naujų pastatų energinio naudingumo gerinimo tarpiniai tikslai 2015 m., siekiant pasirengti 1 dalies įgyvendinimui;~~

⁵⁹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

e) informacija apie politiką ir finansines ar kitas priemones, kurios buvo patvirtintos pagal 1 ir 2 dalis beveik nulinės energijos pastatams skatinti, įskaitant išsamią informaciją apie nacionalinius reikalavimus ir priemones, susijusias su atsinaujinančių išteklių energijos naudojimu naujuose pastatuose ir kapitališkai renovuojamuose esamuose pastatuose, nustatytus Direktyvos 2009/28/EB 13 straipsnio 4 dalies ir šios direktyvos 6 ir 7 straipsnių taikymo srityje.

4. Komisija įvertina 1 dalyje nurodytus nacionalinius planus, ypač, ar valstybių narių numatytos priemonės yra tinkamos įgyvendinti šios direktyvos tikslus. Komisija, tinkamai atsižvelgusi į subsidiarumo principą, gali paprašyti pateikti daugiau konkrečios informacijos, susijusios su 1, 2 ir 3 dalyse išdėstytais reikalavimais. Tokiu atveju atitinkama valstybė narė per devynis mėnesius nuo Komisijos prašymo pateikia prašomą informaciją arba pasiūlo pakeitimus. Atlikusi vertinimą, Komisija gali parengti rekomendaciją.

↓ 2018/1999 53 straipsnio 3 dalis

5. Teikdama Reglamento (ES) 2018/1999 35 straipsnyje nurodytą energetikos sąjungos būklės ataskaitą Komisija kas ketverius metus Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia valstybių narių padarytos pažangos didinant beveik nulinės energijos pastatų skaičių ataskaitą. Remdamasi šia pateikta informacija, Komisija prireikus parengia veiksmų planą ir pagal Reglamento (ES) 2018/1999 34 straipsnį siūlo rekomendacijas ir priemones, siekiant didinti tokių pastatų skaičių, ir skatina pasinaudoti ekonomiškai efektyviais esamų pastatų transformavimo į beveik nulinės energijos pastatus geriausios praktikos pavyzdžiais.

↓ 2010/31/ES

6. Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti 1 dalies a ir b punktuose nustatytų reikalavimų konkrečiais pateisinamais atvejais, kai sąnaudų ir naudos per ekonominio gyvavimo ciklą analizės rezultatai yra neigiami. Valstybės narės praneša Komisijai atitinkamų tokių teisės aktų principus.

1540 straipsnis

Finansinės paskatos ir rinkos kliūtys

1. Pripažindamos tinkamo finansavimo teikimo ir kitų priemonių svarbą siekiant padidinti pastatų energinį naudingumą ir paspartinti perėjimą prie beveik nulinės energijos pastatų, valstybės narės imasi tinkamų veiksmų įvertinti, kokios priemonės, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, yra tinkamiausios.

↓ naujas

1. Valstybės narės, laikydamosi savo nacionalinių pastatų renovacijos planų ir siekdamos iki 2050 m. savo pastatų ūkį paversti visai netaršiu, užtikrina tinkamą finansavimą ir paramos bei kitas priemones, kuriomis galima šalinti rinkos kliūtis ir skatinti būtinas investicijas į energinę renovaciją.

2. Valstybės narės imasi tinkamų reguliavimo priemonių, kad pašalintų neekonomines pastatų renovacijos kliūtis. Iš daugiau nei vieno pastato vieneto sudarytų pastatų atveju tokios priemonės gali apimti bendros nuosavybės struktūroms taikomo vieningo pritarimo reikalavimo panaikinimą arba galimybę tokioms struktūroms būti tiesioginiais finansinės paramos gavėjais.

3. Valstybės narės kuo tinkamiau ekonomiškai efektyviai naudoja nacionalinį finansavimą ir lėšas, skiriamas pagal Sąjungos lygmens priemones, visų pirma Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, Socialinio klimato fondo ir sanglaudos politikos fondų programas, programą „InvestEU“, taip pat pajamas iš apyvartinių taršos leidimų prekybos aukcionų pagal Direktyvą 2003/87/EB [iš dalies pakeistą ATLPS] ir kitų viešojo finansavimo šaltinių lėšas.

4. Siekdamos remti investicijų telkimą, valstybės narės skatina vystyti galimybių suteikiantį finansavimą ir finansines priemones, kaip antai efektyvų energijos vartojimą remiančias paskolas ir hipotekas pastatams renovuoti, sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, mokesčių paskatas, išsimokėjimo mokant mokesčius ar apmokant sąskaitas už komunalines paslaugas schemas, garantijų fondus, esminei renovacijai skirtus fondus, renovacijai, grindžiamai didele tikslinio energijos sutaupymo minimaliąja riba, skirtus fondus ir hipotekos portfelio standartus. Vadovaudamosi Eurostato gairėmis dėl sutarčių dėl energinio naudingumo registravimo valdžios sektoriaus apskaitoje jos kreipia investicijas į efektyviai energiją vartojančių viešųjų pastatų ūkį.

5. Valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas jungti projektus siekiant suteikti prieigą investuotojams ir sudaryti galimybę pasiūlyti kompleksinius sprendimus galimiems klientams.

Valstybės narės priima priemones, kuriomis užtikrinama, kad finansų įstaigos plačiai ir nediskriminuodamos siūlytų efektyvų energijos vartojimą remiančius paskolų produktus pastatams renovuoti ir kad tie produktai būtų matomi ir prieinami vartotojams. Valstybės narės užtikrina, kad bankai ir kitos finansų įstaigos bei investuotojai gautų informaciją apie galimybes dalyvauti finansuojant pastatų energinio naudingumo didinimą.

6. Valstybės narės užtikrina, kad būtų sukurta techninės pagalbos priemonių, be kita ko, prieinamų per vieno langelio sistemą, kurios būtų skirtos visiems pastatų renovacijoje dalyvaujantiems subjektams, įskaitant namų savininkus ir administracinius, finansinius bei ekonominius subjektus, tarp jų ir mažąsias bei vidutines įmones.

7. Siekdamos užtikrinti, kad pastatų sektoriaus poreikiams patenkinti pakaktų kvalifikuotos darbo jėgos, valstybės narės nustato švietimo ir mokymo skatinimo priemones bei finansavimą.

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

84. Prireikus, Komisija valstybių narių prašymu padeda nustatyti nacionalines ar regionines finansinės paramos programas, kurių tikslas – didinti pastatų, ypač esamų, energinį naudingumą, ~~remdama~~ ☒ remiant ☒ atsakingų nacionalinių arba regioninių institucijų ar įstaigų keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais.

~~Komisija renka ir skleidžia gerąją patirtį, susijusią su sėkmingomis viešojo ir privačiojo sektorių finansavimo schemomis, renovacijos paskatomis ir kitomis politikos kryptimis bei priemonėmis, taip pat informaciją apie nedidelio masto energetinės renovacijos projektų sujungimo schemas. Komisija nustato ir platina geriausią praktiką, susijusią su finansinėmis paskatomis renovuoti žvelgiant iš vartotojo perspektyvos, atsižvelgiant į išlaidų veiksmingumo srities skirtumus valstybėse narėse.~~

5. ~~Siekdama gerinti šios direktyvos įgyvendinimui remti skirtą finansavimą ir tinkamai atsižvelgusi į subsidiarumo principą Komisija, pageidautina iki 2011 m., pateikia analizę, kurioje visų pirma nagrinėjami šie klausimai:~~

~~a) pastatų, ypač gyvenamųjų, energiniam naudingumui didinti naudotų struktūrinių fondų ir bendrųjų programų lėšų panaudojimo veiksmingumas, pakankamumas ir faktiškai panaudotas kiekis;~~

~~b) iš EIB ir kitų viešųjų finansų įstaigų gautų lėšų panaudojimo efektyvumas;~~

~~c) Sąjungos ir nacionalinio finansavimo bei kita forma teikiamos paramos koordinavimas, kuris gali būti naudojamas kaip atsvara investicijoms į energijos vartojimo efektyvumą paskatinti, ir tokių lėšų pakankamumas Sąjungos tikslams pasiekti.~~

~~Remdamasi tos analizės rezultatais ir vadovaudamasi daugiamete finansine struktūra Komisija, jei mano tai esant reikalinga, vėliau Europos Parlamentui ir Tarybai gali pateikti pasiūlymus dėl Sąjungos priemonių.~~

↓ 2018/844 1 straipsnio 6 dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

96. Valstybės narės savo finansines priemones, susijusias su ~~energijos vartojimo efektyvumo~~ ⇒ energinio naudingumo ⇐ didinimu atliekant pastatų renovaciją, susieja su numatoma sutaupyti arba sutaupyta energija, nustatoma taikant vieną ar daugiau toliau nurodytų kriterijų:

- a) renovacijai naudojamos įrangos arba medžiagų energinį naudingumą; šiuo atveju renovacijai naudojamą įrangą arba medžiagas turi įrengti atitinkamai sertifikuotas arba kvalifikuotas įrengėjas ⇒ ir jos turi atitikti pastato dalims taikomus minimaliuosius energinio naudingumo reikalavimus ⇐;
- b) standartines pastatuose sutaupytos energijos apskaičiavimo vertes;
- c) ~~efektyvumo~~ ⊗ energinio naudingumo ⊗ padidėjimą, pasiektą tokia renovacija, palyginant prieš renovaciją ir po jos išduotus energinio naudingumo sertifikatus;
- d) energijos vartojimo audito rezultatus;
- e) kito aktualaus, skaidraus ir proporcingo metodo, kuris parodo energinio naudingumo padidėjimą, rezultatus.

↓ naujas

10. Ne vėliau kaip nuo 2027 m. sausio 1 d. valstybės narės neteikia jokių finansinių paskatų iškastiniu kuru varomiems katilams įrengti, išskyrus atvejus, atrinktus investicijoms iki 2027 m. pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1058⁶⁰ dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo 7 straipsnio 1 dalies h punkto i papunkčio trečią įtrauką ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115⁶¹ dėl BŽŪP strateginių planų 73 straipsnį.

⁶⁰ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo (OL L 231, 2021 6 30, p. 60).

⁶¹ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo

11. Valstybės narės skatina esminę renovaciją ir didelio masto programas, apimančias didelį skaičių pastatų, kuriomis, teikiant didesnę finansinę, mokestinę, administracinę ir techninę paramą, pirminės energijos poreikis iš viso sumažinamas bent 30 %.

Valstybės narės užtikrina, kad viešojo finansavimo paskatomis remiama etapinė esminė renovacija būtų vykdoma renovacijos pase nustatyta seka.

12. Finansinės paskatos pirmiausia skiriamos pažeidžiamiems namų ūkiams ir energijos nepriteklių patiriantiems arba socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims, kaip nustatyta Direktyvos (ES).../... [nauja redakcija išdėstytos EVED] 22 straipsnyje.

13. Teikdamos finansines paskatas pastatų ar pastato vienetų savininkams nuomojamiems pastatams ar pastato vienetams renovuoti, valstybės narės užtikrina, kad finansinės paskatos būtų naudingos tiek savininkams, tiek nuomininkams, visų pirma skirdamos paramą nuomai arba nustatydamos nuomos mokesčio didinimo viršutinės ribas.

↓ 2018/844 1 straipsnio 6 dalis

~~6a. Energinio naudingumo sertifikatams skirtos duomenų bazės turi suteikti galimybę rinkti duomenis apie išmatuotą arba apskaičiuotą energijos suvartojimą atitinkamuose pastatuose, įskaitant bent viešuosius pastatus, kuriems pagal 12 straipsnį buvo išduotas energinio naudingumo sertifikatas, kaip nurodyta 13 straipsnyje.~~

~~6b. Pateikus prašymą statistiniais bei mokslinių tyrimų tikslais ir pastato savininkui pateikiami Sąjungos ir nacionalinius duomenų apsaugos reikalavimus atitinkantys bent suvestiniai anoniminiai duomenys.~~

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

~~7. Šios direktyvos nuostatos valstybėms narėms nedraudžia nustatyti sąnaudų atžvilgiu optimalių lygių neužtikrinančias paskatas, skirtas naujiems pastatams, renovacijai ar pastatų dalims.~~

1611 straipsnis

Energinio naudingumo sertifikatai

1. Valstybės narės parengia būtinąs priemones energinio pastatų naudingumo sertifikavimo sistemai nustatyti.

Energinio naudingumo sertifikatuose ~~nurodomi~~ ☒ nurodomas ☒ pastato energinis naudingumas ⇒, išreikštas suvartojamos pirminės energijos skaitiniu rodikliu kWh kvadratiniam metrui per metus, ⇐ ir referenciniai dydžiai, kaip antai ~~minimalūs~~ ☒ minimalieji ☒ energinio naudingumo reikalavimai ⇒, minimalieji energinio naudingumo standartai, energijos beveik nevartojantiems pastatams taikomi reikalavimai ir visai netaršiams pastatams taikomi reikalavimai ⇐, kad pastato ar pastato vieneto savininkai ar nuomininkai galėtų palyginti ir įvertinti jų energinį naudingumą. ~~Į energinio naudingumo sertifikatą gali būti įtraukta papildoma informacija, pavyzdžiui, metinis energijos suvartojimas~~

plėtrai (EŽŪFKP), remimo taisyklės ir panaikinami Reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 (OL L 435, 2021 12 6, p. 1).

~~negyvenamuosiuose pastatuose ir procentinė atsinaujinančios energijos išteklių dalis visame energijos vartojime.~~

↓ naujas

2. Ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. energinio naudingumo sertifikatas turi atitikti V priede pateiktą šabloną. Jame pagal uždara tik A–G raidžių skalę nurodoma pastato energinio naudingumo klasė. Raidė A žymi 2 straipsnio 2 punkte apibrėžtus visai netaršius pastatus, o raidė G – 15 % nacionalinio pastatų ūkio pastatų, kurie skalės įvedimo metu buvo prasčiausio energinio naudingumo. Valstybės narės užtikrina, kad energinio naudingumo rodiklių diapazonas tarp likusių (B–F) energinio naudingumo klasių būtų išdėstytas tolygiai. Valstybės narės užtikrina, kad energinio naudingumo sertifikatų vaizdinė tapatybė visoje jų teritorijoje būtų vienoda.

3. Valstybės narės užtikrina energinio naudingumo sertifikatų kokybę, patikimumą ir įperkumą. Jos užtikrina, kad energinio naudingumo sertifikatus išduotų nepriklausomi ekspertai po to, kai jie apsilanko vietoje.

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

~~42. Energinio naudingumo sertifikate pateikiamos rekomendacijos dėl pastato ar pastato vieneto ~~sąnaudų atžvilgiu optimalaus arba~~ ekonomiškai efektyvaus energinio naudingumo gerinimo ⇒ ir eksploatavimo metu išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo ⇐, išskyrus atvejus, kai ⇒ pastatas ar pastato vienetas jau atitinka taikomą visai netaršių pastatų standartą ⇐ palyginti su galiojančiais energinio naudingumo reikalavimais, tokio gerinimo galimybė nėra pagrįsta.~~

Energinio naudingumo sertifikate pateikiamos rekomendacijos apima:

- priemonės, susijusias su kapitaline pastato ~~atitvarų~~ ☒ apvalkalo ☒ arba techninės (-ių) pastato sistemos (-ų) renovacija; ir
- priemonės atskiroms pastato dalims, neatsižvelgiant į kapitalinę pastato ~~atitvarų~~ ☒ apvalkalo ☒ arba techninės (-ių) pastato sistemos (-ų) renovaciją.

~~53. Energinio naudingumo sertifikate pateikiamas rekomendacijas turi būti įmanoma techniškai įgyvendinti tame konkrečiame pastate ⇒ ir jose nurodomas numatomas sutaupyti energijos kiekis ir eksploatavimo metu išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas. ⇐ ir jose ☒ Jose ☒ gali būti nurodomi atsipirkimo laikotarpiai arba ekonominė nauda per pastato ekonominio gyvavimo laikotarpį.~~

↓ naujas

6. Rekomendacijose taip pat pateikiamas vertinimas, ar šildymo arba oro kondicionavimo sistemą galima pritaikyti veikti esant efektyvesniems temperatūros nuostaciams, pvz., naudojant nedidelės šilumos skleidimo įtaisus vandeninėse šildymo sistemose, įskaitant reikiamą šiluminės galios atidavimo būdą ir temperatūros bei srauto reikalavimus.

74. Energinio naudingumo sertifikate nurodoma, kur savininkas arba nuomininkas gali gauti išsamesnę informaciją, įskaitant dėl ~~ekonominio efektyvumo~~, energinio naudingumo sertifikate pateiktų rekomendacijų ekonominio ~~naudingumo~~ ☒ efektyvumo ☒. Ekonominio ~~naudingumo~~ ☒ efektyvumo ☒ įvertinimas grindžiamas standartinėmis sąlygomis, kaip antai energijos sutaupymo vertinimu ir bazinėmis energijos kainomis bei preliminariniu ~~sąnaudų~~ ☒ kaštų ☒ prognoze. Be to, jame pateikiama informacija apie rekomendacijoms įgyvendinti reikalingus veiksmus. Savininkui arba nuomininkui taip pat gali būti pateikiama kita informacija susijusiais klausimais, pavyzdžiui, dėl energijos ☒ vartojimo ☒ audito arba finansinio ar kitokio pobūdžio paskatų bei finansavimo galimybių ⇒, arba patarimų, kaip pagerinti pastato atsparumą klimato kaitai ⇐.

5. ~~Laikydamosi nacionalinių taisyklių valstybės narės skatina viešosios valdžios institucijas atsižvelgti į pavyzdinį vaidmenį, kurį jos turėtų atlikti pastatų energinio naudingumo srityje, inter alia, per energinio naudingumo sertifikatų, išduotų joms nuosavybės teise priklausančioms pastatams, galiojimo laikotarpį įgyvendinti į tuos sertifikatus įtrauktas rekomendacijas.~~

86. ~~Pastatų~~ ☒ Pastato ☒ vieneto sertifikatas gali būti išduotas remiantis:

- a) bendru viso pastato sertifikavimu; arba
- b) kito reprezentacinio to paties ~~daugiabučio~~ pastato vieneto, turinčio tokias pačias su energija susijusias savybes, įvertinimu.

97. Vienai šeimai skirtas namas gali būti sertifikuojamas atsižvelgiant į kito reprezentacinio panašiai suprojektuoto ir panašaus dydžio pastato, ~~turinčio panašų faktinį energinį naudingumą~~ ☒ pasižyminčio panašiomis su faktiniu energiniu naudingumu susijusiomis savybėmis ☒, vertinimą, jei tokį atitikimą gali patvirtinti energinio naudingumo sertifikatą išduodantis ekspertas.

108. Energinio naudingumo sertifikatas galioja ne ilgiau kaip ~~10 metų~~ ⇒ penkerius metus ⇐. ⇒ Tačiau pagal 2 dalį nustatytoms A, B arba C energinio naudingumo klasėms priskiriamų pastatų energinio naudingumo sertifikatas galioja ne ilgiau kaip 10 metų. ⇐9.
~~Patikslinavusi su atitinkamais sektoriais, ne vėliau kaip 2011 m. Komisija patvirtina savanorišką bendrą Europos Sąjungos negyvenamųjų pastatų energinio naudingumo sertifikavimo sistemą. Ta priemonė patvirtinama laikantis 26 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros. Valstybės narės raginamos pripažinti arba taikyti sistemą, arba pritaikyti tą sistemą pagal nacionalines aplinkybes naudoti jos dalį.~~

11. Tiems atvejams, kai atnaujinami tik atskiri elementai (pagal bendras arba individualias priemones), valstybės narės nustato supaprastintas energinio naudingumo sertifikato atnaujinimo procedūras.

Valstybės narės supaprastintas energinio naudingumo sertifikato atnaujinimo procedūras nustato ir tiems atvejams, kai įgyvendinamos renovacijos pase nurodytos priemonės.

1712 straipsnis

Energinio naudingumo sertifikatų išdavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad ☒ būtų išduodamas ☒ ⇒ skaitmeninis ☐ energinio naudingumo sertifikatas ☒, skirtas ☒ išduodamas:

- a) ☒ pastatams ar pastato vienetams, kurie yra ☒ statomiems, ⇒, kuriuose atlikta kapitalinė renovacija, ☐ ☒ kurie yra parduodami arba išnuomojami naujiems nuomininkams ☒ ~~parduodamiems arba naujam nuomininkui išnuomojamiems pastatams ar pastato vienetams~~ ⇒ arba kurių nuomos sutartis atnaujinama ☐; ir
- b) pastatams, ~~kurių bendrą naudingąjį didesnę nei 500 m² vidaus patalpų plotą ⇒ kurie priklauso ☐ užima viešosios valdžios institucijos ☒ viešosioms įstaigoms arba kuriuos tokios įstaigos užima ☒ ir kuriuos dažnai lanko visuomenė 2015 m. liepos 9 d. ši 500 m² riba sumažinama iki 250 m².~~

Šis reikalavimas išduoti energinio naudingumo sertifikatą netaikomas tais atvejais, kai pagal Direktyvą ☒ 2010/31/ES ☐ ~~2002/91/EB~~ arba pagal šią direktyvą ~~išduotas sertifikatas tam pastatui ar pastato vienetui yra ☒ yra išduotas tam pastatui ar pastato vienetui skirtas sertifikatas ☒ pateiktas ir ☒ jis dar ☒ galioja.~~

2. Valstybės narės nustato reikalavimą, kad ~~statomų, parduodamų arba nuomojamų pastatų ar pastato vienetų atveju ☒ statant, parduodant ar išnuomojant pastatą ar pastato vienetą ☒ ⇒ arba atnaujinant jo nuomos sutartį ☐ ☒ energinio naudingumo sertifikatas būtų parodomas ☒ potencialiam naujam nuomininkui arba pirkėjui būtų parodomas, o pirkėjui arba naujam nuomininkui įteikiamas ☒~~, jei jis pastatą arba pastato vienetą nusipirko arba išsinuomojo ☐ ~~energinio naudingumo sertifikatas arba jo kopija.~~

3. Tais atvejais, kai pastatas parduodamas ar ~~nuomojamas~~ ☒ išnuomojamas ☐ dar jo nepastčius ⇒ arba dar neatlikus kapitalinės renovacijos ☐, valstybės narės gali, nukrypdamos nuo 1 ir 2 dalių, nustatyti reikalavimą, kad pardavėjas pateiktų to pastato būsimo energinio naudingumo įvertinimą; tokiu atveju energinio naudingumo sertifikatas išduodamas ne vėliau kaip pastčius pastatą ⇒ arba atlikus jo renovaciją ir jis atitinka faktinę pastato būklę ☐.

4. Valstybės narės nustato reikalavimą, kad ☒ parduodami arba nuomojami ☒ ⇒ pastatai ar pastato vienetai turėtų energinio naudingumo sertifikatą ☐ ☒ ir kad to pastato ar pastato vieneto energinio naudingumo rodiklis ☐ ⇒ ir klasė ☐ ☒ atitinkamai būtų nurodomi ☐ ⇒ internetiniuose ir kitokuose ☐ ☒ skelbimuose ☐ ⇒, įskaitant nekilnojamojo turto paieškos svetainėse esančius skelbimus ☐. ~~tais atvejais, kai parduodami arba išnuomojami pastatai, kuriems išduotas energinio naudingumo sertifikatas, pastato vienetai, esantys pastate, kuriam išduotas energinio naudingumo sertifikatas, ir pastato vienetai, kuriems išduotas energinio naudingumo sertifikatas, komercinėse žiniasklaidos priemonėse skelbiamuose skelbimuose praneštas atitinkamai to pastato ar pastato vieneto energinio naudingumo sertifikate nurodytas energijos vartojimo efektyvumo rodiklis.~~

↓ naujas

⇒ Siekdamas užtikrinti, kad būtų laikomasi šių reikalavimų, valstybės narės atlieka atrankines patikras ar taiko kitas kontrolės priemones. ⇐

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)

5. Šio straipsnio nuostatos įgyvendinamos vadovaujantis taikomomis ☒ taisyklėmis dėl bendrosios nuosavybės arba bendro turto ☒ bendrąją jungtinę nuosavybę arba bendrą turta reglamentuojančiomis nacionalinėmis taisyklėmis.

~~6. Valstybės narės šio straipsnio 1, 2, 4 ir 5 dalių gali netaikyti 4 straipsnio 2 dalyje išvardytų kategorijų pastatams.~~

~~67.~~ Dėl galimų su teismo procesais susijusių pasekmių, kurias gali sukelti šie energinio naudingumo sertifikatai, ☒ energinio naudingumo sertifikatų pasekmių ☒ sprendžiama vadovaujantis nacionalinėmis taisyklėmis.

↓ naujas

7. Valstybės narės užtikrina, kad visi išduoti energinio naudingumo sertifikatai būtų įkelti į 19 straipsnyje nurodytą pastatų energinio naudingumo duomenų bazę. Į bazę energinio naudingumo sertifikatas keliamas visas, įskaitant visus pastato energiniam naudingumui apskaičiuoti būtinus duomenis.

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)

1813 straipsnis

Energinio naudingumo sertifikatų skelbimas ☒ matomumas ☒

1. Valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad ☒ tais atvejais, kai ☒ pastatą, kuriam pagal ~~1742~~ straipsnio 1 dalį išduotas energinio naudingumo sertifikatas, ☒ yra užėmusios valdžios institucijos ☒ ir kuri dažnai lanko ☒ jame dažnai lankosi ☒ visuomenė bei kurio bendrą naudingą didesnę kaip 500 m² vidaus patalpų plotą užima viešosios valdžios institucijos, visiems matomoje vietoje būtų skelbiamas žmonėms aiškiai matomas energinio naudingumo sertifikatas ☒ pastebimoje vietoje galėtų aiškiai matyti lankytojai ☒ 2015 m. liepos 9 d. ši 500 m² riba sumažinama iki 250 m².

2. Valstybės narės nustato reikalavimą ☒ užtikrinti, kad tais atvejais, kai didesnėje nei 500 m² pastato, kuriam pagal 17 straipsnio 1 dalį išduotas energinio naudingumo sertifikatas, bendro naudingo grindų ploto dalyje dažnai lankosi visuomenė, energinio naudingumo sertifikatą pastebimoje vietoje galėtų aiškiai matyti lankytojai ☒ , kad pastate, kuriam išduotas energinio naudingumo sertifikatas pagal 12 straipsnio 1 dalį ir kurio didesnę nei 500 m² bendro naudingo vidaus patalpų ploto dalį dažnai lanko visuomenė, visiems matomoje vietoje būtų skelbiamas žmonėms aiškiai matomas energinio naudingumo sertifikatas.

~~3. Šio straipsnio nuostatos nenumato pareigos paskelbti~~ ☒ 1 ir 2 dalių nuostatomis nereikalaujama, kad lankytojai matytų ☒ į energinio naudingumo sertifikatą įtrauktas rekomendacijas.

19 straipsnis

Pastatų energinio naudingumo duomenų bazės

1. Kiekviena valstybė narė sukuria nacionalinę pastatų energinio naudingumo duomenų bazę, kurioje galima rinkti duomenis apie pastatų energinį naudingumą ir bendrą nacionalinio pastatų ūkio energinį naudingumą.

Duomenų bazė suteikia galimybę rinkti duomenis, susijusius su energinio naudingumo sertifikatais, patikrinimais, pastatų renovacijos pasais, pažangiojo parengtumo rodikliais ir apskaičiuotu arba skaitikliais išmatuotu atitinkamų pastatų suvartojamu energijos kiekiu.

2. Duomenų bazė yra vieša ir atitinka Sąjungos bei nacionalines duomenų apsaugos taisykles. Valstybės narės užtikrina, kad prieigą prie viso energinio naudingumo sertifikato turėtų pastato savininkai, nuomininkai bei valdytojai, taip pat finansų įstaigos, jei pastatas priklauso jų investicijų portfeliui. Parduodamų arba nuomojamų pastatų atveju valstybės narės prieigą prie viso energinio naudingumo sertifikato užtikrina ir būsimiems nuomininkams ar pirkėjams.

3. Valstybės narės viešai skelbia informaciją apie energinio naudingumo sertifikatus turinčių pastatų dalį nacionaliniame pastatų ūkyje ir suvestinius arba anonimizuosius duomenis apie jų energinį naudingumą. Viešai prieinama informacija atnaujinama bent du kartus per metus. Valstybės narės, gavusios prašymą, anonimizuoatą arba suvestinę informaciją pateikia viešosioms ir mokslo tiriamosioms institucijoms, pavyzdžiui, nacionalinėms statistikos institucijoms.

4. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinėje duomenų bazėje esanti informacija bent kartą per metus būtų perduodama Pastatų ūkio stebėjimo centrui.

5. Komisija ne vėliau kaip 2024 m. birželio 30 d. priima įgyvendinimo aktą, kuriame nustatomas bendras informacijos teikimo Pastatų ūkio stebėsenos centrui šablonas.

Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 30 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

6. Informacijos suderinamumo ir nuoseklumo sumetimais valstybės narės užtikrina, kad nacionalinė pastatų energinio naudingumo duomenų bazė būtų sąveiki ir integruota su kitomis administracinėmis duomenų bazėmis, kuriose laikoma informacija apie pastatus, pavyzdžiui, nacionaliniu pastatų kadastru ir skaitmeniniais pastatų žurnalais.

2014 straipsnis

~~Šildymo sistemų tikrinimas~~ ☒ Tikrinimai ☒

1. Valstybės narės nustato būtinas priemones, ~~siekiant~~ ☒ siekdamas ☒ užtikrinti, kad būtų reguliariai tikrinamos ~~prieinamos~~ šildymo ☒, vėdinimo ir oro kondicionavimo ☒ sistemų ~~os arba kombinuotųjų oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemų~~, kurių vardinė atiduodamoji galia yra didesnė kaip 70 kW₁ ~~dalis, kaip antai, šilumos generatorius, kontrolės sistema ir cirkuliacinis (-iai) siurblys (-iai), naudojami pastatams~~

šildyti. ⇒ Sistemos efektyvioji vardinė atiduodamoji galia grindžiama šilumos ir oro kondicionavimo generatorių sumine atiduodamąja galia. ⇐

↓ naujas

2. Valstybės narės nustato atskiras gyvenamųjų ir negyvenamųjų namų sistemų tikrinimo sistemas.

3. Valstybės narės gali nustatyti skirtingą tikrinimų dažnumą, priklausomai nuo sistemos tipo ir vardinės atiduodamosios galios, atsižvelgdamos į sistemos tikrinimo išlaidas ir į tai, kiek po patikrinimo gali būti sutaupoma energijos išlaidų. Sistemos tikrinamos ne rečiau kaip kas penkerius metus. Sistemos, kurių generatorių vardinė atiduodamoji galia didesnė nei 290 kW, tikrinamos ne rečiau kaip kas dvejus metus.

4. Patikrinimo metu vertinamas generatorius (-iai), cirkuliaciniai siurbiai, ventiliatoriai ir kontrolės sistema. Valstybės narės gali nuspręsti į tikrinimo sistemas įtraukti visas papildomas I priede nurodytas pastatų sistemas.

↓ 2018/844 1 straipsnio 7 dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

To patikrinimo metu, be kita ko, įvertinamas šilumos generatoriaus ⇒ (-ių) ir jo (jų) pagrindinių sudedamųjų dalių ⇐ ~~naudingumo koeficientas~~ ☒ efektyvumas ☒ ir dydis, palyginti su pastato šildymo poreikiais ☒ reikalavimais ☒, ir ~~, atitinkamais atvejais, atsižvelgiant ☒ atsižvelgiama ☒ į šildymo sistemos arba kombinuotosios patalpų šildymo ir vėdinimo sistemos~~ pajėgumus optimizuoti savo naudingumą tipinėmis arba vidutinėmis eksploataavimo sąlygomis. ⇒ Atitinkamais atvejais per patikrinimą įvertinama, ar sistema gali veikti esant skirtingiems ir efektyvesniems temperatūros nuostačiams, kartu užtikrinant saugų jos veikimą. ⇐

↓ naujas

Pagal tikrinimo sistemą, be kita ko, įvertinamas vėdinimo sistemos dydis, palyginti su pastato reikalavimais, ir atsižvelgiama į vėdinimo sistemos pajėgumus optimizuoti savo naudingumą tipinėmis arba vidutinėmis eksploataavimo sąlygomis.

↓ 2018/844 1 straipsnio 7 dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

Jeigu ☒ po patikrinimo, atlikto pagal šį straipsnį, ☒ šildymo sistemoje ~~arba kombinuotoje patalpų šildymo ir vėdinimo sistemoje~~ nebuvo padaryta jokių pakeitimų ~~arba ☒ ir ☒~~ nepakito pastato šildymo poreikiai ☒ reikalavimai ☒ ~~po pagal šią dalį atlikto patikrinimo,~~ valstybės narės gali nuspręsti nereikalauti pakartotinai atlikti šilumos generatoriaus ⇒ pagrindinės sudedamosios dalies ⇐ dydžio įvertinimo ⇒ arba veikimo esant skirtingai temperatūrai įvertinimo ⇐.

52. 1 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi techninėms pastatų sistemoms, kurioms aiškiai taikomas sutartas energinio naudingumo kriterijus arba ~~sutartinis~~ ☒ sutartimi įformintas ☒ susitarimas, kuriame nurodytas sutartas energijos vartojimo efektyvumo

didinimo lygis, kaip antai, sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo arba kurias valdo komunalinė įmonė arba tinklo operatorius ir kurioms dėl tos priežasties taikomos naudingumo stebėsenos priemonės iš sistemos pusės, su sąlyga, kad bendras tokio požiūrio poveikis būtų lygiavertis poveikiui, atsirandančiam taikant 1 dalį.

~~63. Kaip alternatyva 1 daliai, ir jei bendras poveikis yra lygiavertis poveikiui, atsirandančiam taikant 1 dalį, Valstybės narės gali nuspręsti imtis priemonių užtikrinti, kad naudotojams būtų suteiktos konsultacijos dėl šilumos generatorių pakeitimo, kitų šildymo sistemos arba kombinuotosios patalpų šildymo ir vėdinimo sistemos modifikacijų ir alternatyvių sprendimų, siekiant įvertinti tų sistemų ⇒ naudingumą, ⇐ naudingumo koeficientą ☒ efektyvumą ☒ ir tinkamą dydį ☒, su sąlyga, kad bendras poveikis yra lygiavertis poveikiui, atsirandančiam taikant 1 dalį ☒.~~

Prieš pradėdama taikyti šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas alternatyvias priemones, kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje ☒ dokumentais ☒ pagrindžia tų priemonių poveikio lygiavertiškumą 1 dalyje nurodytų priemonių poveikiui.

↓ 2018/1999 53 straipsnio 5 dalis

~~Tokia ataskaita pateikiama Komisijai kaip valstybės narės integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano, nurodyto Reglamento (ES) 2018/1999 3 straipsnyje, dalis.~~

↓ 2018/844 1 straipsnio 7 dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

74. Valstybės narės nustato reikalavimus, kuriais užtikrinama, kad ne vėliau kaip ⇒ 2024 m. gruodžio 31 d. ⇐ ~~2025 m.~~ negyvenamuosiuose pastatuose, kurių vardinė atiduodamoji šildymo sistemų arba kombinuotųjų patalpų šildymo ir vėdinimo sistemų galia yra didesnė kaip 290 kW, jeigu tai tikslinga techniniu ir ekonominiu požiūriu, būtų įrengtos pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemos. ⇒ Vardinės atiduodamosios galios ribinė vertė ne vėliau kaip 2029 m. gruodžio 31 d. sumažinama iki 70 kW. ⇐

Pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemos turi gebėti:

- nuolat stebėti, registruoti, analizuoti ir suteikti galimybę koreguoti energijos suvartojimą;
- ☒ lyginamuoju būdu ☒ vertinti energijos vartojimo pastate efektyvumą, aptikti techninių pastato sistemų ~~veiksmingumą~~ ☒ efektyvumo ☒ sumažėjimą ir informuoti už patalpas ar techninį pastato valdymą atsakingą asmenį apie efektyvesnio energijos vartojimo galimybes; ir
- suteikti galimybę palaikyti ryšį su prijungtomis techninėmis pastato sistemomis bei kitais pastate esančiais prietaisais ir būti sąveikios su techninėmis pastato sistemomis esant įvairioms patentuotoms technologijoms, įtaisams ir gamintojams.

85. Valstybės narės ⇒ nustato ⇐ ~~gali nustatyti~~ reikalavimus, kuriais užtikrinama, kad ⇒ nuo 2025 m. sausio 1 d. naujuose ⇐ gyvenamuosiuose pastatuose ⇒ ir gyvenamuosiuose pastatuose, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, ⇐ būtų įrengtos:

- nuolatinės elektroninės stebėsenos funkcija, kuria matuojamas sistemų ~~veiksmingumas~~ ☒ efektyvumas ☒ ir informuojami pastato savininkai arba

valdytojai, kai jis smarkiai sumažėja ir kai būtina atlikti sistemos techninę apžiūrą ☒ priežiūrą ☒; ir

- b) efektyvios kontrolės funkcijos, kuriomis užtikrinama optimali energijos gamyba, skirstymas, kaupimas ir vartojimas.

96. Pastatams, kurie atitinka 74 arba 85 dalies reikalavimus, 1 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi.

↓ naujas

10. Valstybės narės nustato tikrinimo sistemas arba alternatyvias priemones, įskaitant skaitmenines priemones, kuriomis patvirtinama, kad atliktų statybos ir renovacijos darbų rezultatai atitinka numatytą energinį naudingumą ir tenkina minimaliuosius energinio naudingumo reikalavimus, nustatytus statybos kodeksuose.

11. Valstybės narės į 3 straipsnyje nurodytą pastatų renovacijos planą kaip priedą įtraukia tikrinimo sistemų apibendrintą analizę ir jų rezultatus. Valstybės narės, pasirinkusios šio straipsnio 6 dalyje nurodytas alternatyvias priemones, pateikia tų alternatyvių priemonių apibendrintą analizę ir rezultatus.

↓ 2018/844 1 straipsnio 7 dalis

15 straipsnis

Oro kondicionavimo sistemų tikrinimas

1. Valstybės narės nustato priemones, kurios būtinos siekiant užtikrinti, kad būtų reguliariai tikrinamos prieinamos oro kondicionavimo sistemų arba kombinuotųjų oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemų, kurių vardinė atiduodamoji galia yra didesnė kaip 70 kW, dalys. To patikrinimo metu, be kita ko, įvertinamas oro kondicionavimo sistemos naudingumo koeficientas ir jos dydis, palyginti su pastato vėsinimo poreikiais, ir, atitinkamais atvejais, atsižvelgiant į oro kondicionavimo sistemos arba kombinuotosios oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemos pajėgumus optimizuoti savo naudingumą tipinėmis arba vidutinėmis eksploataavimo sąlygomis.

Jeigu po pagal šią dalį atlikto patikrinimo oro kondicionavimo sistemoje arba kombinuotojoje oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemoje nebuvo padaryta jokių pakeitimų arba nepakito pastato vėsinimo poreikiai, valstybės narės gali nuspręsti nereikalausti pakartotinai atlikti oro kondicionavimo sistemos dydžio įvertinimo.

Valstybėms narėms, kurios paliko galioti griežtesnius reikalavimus pagal 1 straipsnio 3 dalį, netaikoma pareiga apie juos pranešti Komisijai.

2. 1 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi techninėms pastatų sistemoms, kurioms aiškiai taikomas sutartas energinio naudingumo kriterijus arba sutartinis susitarimas, kuriame nurodytas sutartas energijos vartojimo efektyvumo didinimo lygis, kaip antai sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo arba kurias valdo komunalinė įmonė arba tinklo operatorius ir kurioms dėl tos priežasties taikomos naudingumo stebėsenos priemonės iš sistemos pusės, su sąlyga, kad bendras tokio požiūrio poveikis būtų lygiavertis poveikiui, atsirandančiam taikant 1 dalį.

3. Kaip alternatyva 1 daliai, ir su sąlyga, kad bendras poveikis yra lygiavertis poveikiui, atsirandančiam taikant 1 dalį, valstybės narės gali nuspręsti imtis priemonių užtikrinti, kad

~~naudotojams būtų suteiktos konsultacijos dėl oro kondicionavimo sistemų arba kombinuotųjų oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemų pakeitimo, kitų oro kondicionavimo sistemos arba kombinuotosios oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemos modifikacijų ir alternatyvių sprendimų, siekiant įvertinti tų sistemų naudingumo koeficientą ir tinkamą dydį.~~

~~Prieš pradėdama taikyti šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas alternatyvias priemones, kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje pagrindžia tų priemonių poveikio lygiavertiškumą 1 dalyje nurodytų priemonių poveikiui.~~

↓ 2018/1999 53 straipsnio 6 dalis

~~Tokia ataskaita pateikiama Komisijai kaip valstybės narės integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano, nurodyto Reglamento (ES) 2018/1999 3 straipsnyje, dalis.~~

↓ 2018/844 1 straipsnio 7 dalis

~~4. Valstybės narės nustato reikalavimus, kuriais užtikrinama, kad ne vėliau kaip 2025 m. negyvenamuosiuose pastatuose, kurių vardinė atiduodamoji oro kondicionavimo sistemų arba kombinuotojo oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemų galia yra didesnė kaip 290 kW, jeigu tai tikslinga techniniu ir ekonominiu požiūriu, būtų įrengtos pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemos.~~

~~Pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemos turi gebėti:~~

- ~~a) nuolat stebėti, registruoti, analizuoti ir suteikti galimybę koreguoti energijos suvartojimą;~~
- ~~b) atlikti energijos vartojimo pastate efektyvumo lyginamąją analizę, aptikti techninių pastato sistemų veiksmingumo sumažėjimą ir informuoti už patalpas ar techninį pastato valdymą atsakingą asmenį apie efektyvesnio energijos vartojimo galimybes ir~~
- ~~c) suteikti galimybę palaikyti ryšį su prijungtomis techninėmis pastato sistemomis bei kitais pastate esančiais prietaisais ir būti sąveikios su techninėmis pastato sistemomis esant įvairioms patentuotoms technologijoms, įtaisams ir gamintojams.~~

~~5. Valstybės narės gali nustatyti reikalavimus, kuriais užtikrinama, kad gyvenamuosiuose pastatuose būtų įrengtos:~~

- ~~a) nuolatinės elektroninės stebėsenos funkcija, kuria matuojamas sistemų veiksmingumas ir informuojami pastato savininkai arba valdytojai, kai jis smarkiai sumažėja ir kai būtina atlikti sistemos techninę apžiūrą, ir~~
- ~~b) efektyvios kontrolės funkcijos, kuriomis užtikrinama optimali energijos gamyba, skirstymas, kaupimas ir vartojimas.~~

~~6. Pastatams, kurie atitinka 4 arba 5 dalies reikalavimus, 1 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi.~~

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

2146 straipsnis

Šildymo ~~☒~~ , vėdinimo ~~☒~~ ir oro kondicionavimo sistemų ~~tikrinimo~~ .~~☒~~ patikrinimo~~☒~~ ataskaitos

1. Atlikus šildymo, ~~☐~~ , vėdinimo ~~☐~~ ir ~~☒~~ ar ~~☒~~ oro kondicionavimo sistemos ~~tikrinimą~~ ~~☒~~ patikrinimą ~~☒~~ parengiama ~~tikrinimo~~ ~~☒~~ patikrinimo ~~☒~~ ataskaita. ~~Tikrinimo~~ ~~☒~~ Patikrinimo ~~☒~~ ataskaitoje pateikiami pagal ~~2014 ir 15 straipsnius~~ ~~☒~~ straipsnį ~~☒~~ atlikto ~~tikrinimo~~ ~~☒~~ patikrinimo ~~☒~~ rezultatai ir rekomendacijos, kaip ekonomiškai efektyviai didinti patikrintos sistemos energinį naudingumą.

Rekomendacijos gali būti grindžiamos patikrintos sistemos energinio naudingumo palyginimu su geriausios esamos sistemos, kurią įmanoma įdiegti, energiniu naudingumu ir panašaus tipo sistemos, kurios visos svarbios sudedamosios dalys atitinka energinio naudingumo lygį, reikalaujamą pagal taikytinus teisės aktus, energiniu naudingumu.

2. ~~Tikrintojas tikrinimo ataskaitą perduoda~~ ~~☒~~ Patikrinimo ataskaita perduodama ~~☒~~ pastato savininkui arba nuomininkui.

↓ naujas

3. Inspektavimo ataskaita įkeliamą į nacionalinę pastatų energinio naudingumo duomenų bazę, kaip nurodyta 19 straipsnyje.

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

2247 straipsnis

Nepriklausomi ekspertai

1. Valstybės narės užtikrina, kad ~~pastatų energinio naudingumo sertifikavimą~~ ~~☒~~ pastatų energinį naudingumą sertifikuotų ~~☒~~ ~~☐~~ , renovacijos pasus rengtų, pažangųjį parengtumą vertintų, ~~☐~~ ir šildymo ~~sistemų~~ bei oro kondicionavimo sistemų ~~nepriklausomą~~ tikrinimą atliktų ~~☒~~ nepriklausomi ~~☒~~ kvalifikuoti ir ~~(arba)~~ ~~akredituoti~~ ~~☐~~ sertifikuoti ~~☐~~ savarankiškai arba viešose įstaigose ar privačiose įmonėse dirbantys ekspertai.

Ekspertai ~~akredituojami~~ ~~☐~~ sertifikuojami pagal Direktyvos (ES) .../... [nauja redakcija išdėstytos EVED] 26 straipsnį ~~☐~~ atsižvelgiant į jų kompetenciją.

2. Valstybės narės viešai skelbia informaciją apie mokymus ir ~~akreditavimą~~ ~~☐~~ sertifikavimą ~~☐~~. Valstybės narės užtikrina, kad būtų viešai skelbiami periodiškai ~~atnaujinamų~~ ~~☒~~ atnaujinami ~~☒~~ kvalifikuotų ir ~~(arba)~~ ~~akredituotų~~ ~~☐~~ sertifikuotų ~~☐~~ ekspertų ~~sąrašai~~ arba ~~nuolat atnaujinami~~ tokių ekspertų paslaugas teikiančių ~~akredituotų~~ ~~☐~~ sertifikuotų ~~☐~~ įmonių sąrašai.

↓ naujas

23 straipsnis

Statybos specialistų sertifikavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad integruotos renovacijos darbus vykdančios statybos specialistai turėtų tinkamo lygio kvalifikaciją, kaip nurodyta [nauja redakcija išdėstytos EVED] 26 straipsnyje.
2. Kai tinkama ir įmanoma, valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kurie nėra numatyti Direktyvos (ES) 2018/2001 [iš dalies pakeistos AIED] 18 straipsnio 3 dalyje arba Direktyvos (ES).../... [nauja redakcija išdėstytos EVED] 26 straipsnyje, integruotos renovacijos darbų vykdytojai galėtų pasinaudoti specialistų tvirtinimo sistemomis arba lygiavertėmis kvalifikavimo sistemomis.

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

2418 straipsnis

Nepriklausomos kontrolės sistema

1. Valstybės narės užtikrina, kad ~~laikantis II priedo~~ būtų nustatytos nepriklausomos energinio naudingumo sertifikatų ☒ kontrolės sistemos ☒ ⇒ pagal VI priedą ir nepriklausomos renovacijos pasų, pažangiojo parengtumo rodiklių ☒ ir šildymo bei oro kondicionavimo sistemų tikrinimo ataskaitų kontrolės sistemos. Valstybės narės gali nustatyti atskiras energinio naudingumo sertifikatų ⇒, renovacijos pasų, pažangiojo parengtumo rodiklių ☒ kontrolės ir šildymo bei oro kondicionavimo sistemų tikrinimo ataskaitų kontrolės sistemas.
2. Atsakomybę už nepriklausomos kontrolės sistemos įgyvendinimą valstybės narės gali perduoti kitoms įstaigoms.
Kai valstybės narės nusprendžia perduoti minėtą atsakomybę, jos užtikrina, kad nepriklausomos kontrolės sistemos būtų įgyvendinamos laikantis VII priedo.
3. Valstybės narės reikalauja, kad, pateikus prašymą, 1 dalyje nurodyti energinio naudingumo sertifikatai ⇒, renovacijos pasai, pažangiojo parengtumo rodikliai ☒ ir tikrinimo ataskaitos būtų ~~teikiami~~ ☒ pateikti ☒ kompetentingoms institucijoms arba įstaigoms.

↓ 2018/844 1 straipsnio 8 dalis
(pritaikytas)

⇒ naujas

2519 straipsnis

Peržiūra

Komisija, kuriai padeda ~~pagal 3026 straipsnį įsteigtas~~ ☒ straipsnyje nurodytas ☒ komitetas, ~~ne vėliau kaip 2026 m. sausio 1 d.~~ ⇒ iki 2027 m. pabaigos ☒ atlieka šios direktyvos peržiūrą,

atsižvelgdama į jos taikymo metu sukauptą patirtį ir padarytą pažangą, ir, jei būtina, pateikia pasiūlymus.

Atlikdama tą peržiūrą ⇒ Komisija įvertina, ar taikant šią direktyvą kartu su kitomis teisėkūros priemonėmis, kuriais siekiama didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti pastatų išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, visų pirma apmokestinant anglies dioksidą, užtikrinama pakankama pažanga siekiant iki 2050 m. sukurti visiškai nuo iškastinio kuro nepriklausomą ir visai netaršų pastatų ūkį, ar reikia imtis papildomų privalomų Sąjungos lygmens priemonių, visų pirma įvesti privalomus minimaliuosius energinio naudingumo standartus visam pastatų ūkiui. ⇐ Komisija ☒ taip pat ☒ išnagrinėja, koku būdu valstybės narės galėtų taikyti integruotą rajonais ar apylinkėmis grindžiamą požiūrį Sąjungos pastatų ir efektyvaus energijos vartojimo politikos srityje, kartu užtikrinant, kad kiekvienas pastatas atitiktų ~~minimalius~~ ☒ minimaliuosius ☒ energinio naudingumo reikalavimus, pavyzdžiui, vykdant bendras renovacijos programas, kurios taikomos ~~keliems pastatams erdviniam kontekste~~ ☒ grupei teritoriškai susietų pastatų ☒, o ne atskiram pastatui. ~~Komisija visų pirma įvertina poreikį toliau tobulinti energinio naudingumo sertifikatus pagal 11 straipsnį.~~

↓ 2018/844 1 straipsnio 9 dalis
(pritaikytas)

~~19a~~ straipsnis

~~Galimybių studija~~

~~Anksčiau nei 2020 m. Komisija atlieka galimybių studiją, kurioje paaiškinamos atskirų vėdinimo sistemų tikrinimo ir neprivalomo pastato renovacijos paso, kuris papildytų energinio naudingumo sertifikatus, įdiegimo galimybės ir tvarkaraštis, siekiant, kad konkrečiam pastatui būtų parengtos ilgalaikės laipsniškos renovacijos veiksmų gairės, grindžiamos kokybės kriterijais (atlikus energijos vartojimo auditą), kuriose būtų apibrėžtos atitinkamos priemonės ir renovacijos darbai, kurie galėtų padidinti energinį naudingumą.~~

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

~~26~~20 straipsnis

Informacija

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių informuoti pastatų ar pastato vienetų savininkus arba nuomininkus ⇒ ir visus susijusius rinkos dalyvius ⇐ apie įvairius ~~efektyvesnio energijos vartojimo~~ ☒ energinio naudingumo didinimo ☒ metodus ir būdus. ⇒ Visų pirma valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad pažeidžiamiesiems namų ūkiams būtų teikiama jiems aktualiausia informacija. ⇐

↓ 2018/844 1 straipsnio 10 dalis

2. Valstybės narės visų pirma teikia pastatų savininkams ar nuomininkams informaciją apie energinio naudingumo sertifikatus, įskaitant jų paskirtį ir tikslus, ekonomiškai efektyvias priemones ir, kai tinkama, finansines priemones siekiant padidinti pastato energinį naudingumą, taip pat informaciją apie tai, kaip iškastinį kurą naudojančius katilus pakeisti tvaresnėmis alternatyvomis. Valstybės narės tą informaciją teikia taikydamos prieinamas ir

skaidrias patariamąsias priemones, kaip antai konsultacijas renovacijų klausimais ir vieno langelio sistemas.

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

Valstybių narių prašymu, Komisija padeda valstybėms narėms ~~siekiant 1 dalyje ir šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytų tikslų~~ ☒ 1 dalies ir šios dalies pirmos pastraipos taikymo tikslais ☒ rengti informavimo kampanijas, kurios gali būti numatomos Sąjungos programose.

3. Valstybės narės užtikrina, kad už šios direktyvos įgyvendinimą atsakingi ~~asmenys~~ ☒ subjektai ☒ galėtų gauti konsultacijas ☒ gairių ☒ ir mokymus ☒ mokymų ☒. ~~Tokios konsultacijos ir mokymai turi būti skirti~~ ☒ Gairėse ir mokymuose dėmesys skiriamas ☒ energijos vartojimo efektyvumo didinimo svarbai ir ~~turi sudaryti galimybę įvertinti optimalų~~ ☒ sudaromos sąlygos apsvarstyti, kaip planuojant, projektuojant, statant ir renovuojant pramoninius bei gyvenamuosius rajonus optimaliai suderinti ☒ ~~energinio naudingumo didinimo~~ ☒ energijos vartojimo efektyvumo didinimą ☒, ⇒ išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą, ⇐ ☒ atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą ir centralizuotą šilumos bei vėsumos tiekimą ☒ ~~atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir centrinio šildymo ir vėsinimo naudojimo derinimą planuojant, projektuojant, statant ir renovuojant pramoninius bei gyvenamuosius rajonus.~~ ⇒ Gairėse ir mokymuose taip pat gali būti aptariami struktūriniai patobulinimai, prisitaikymas prie klimato kaitos, priešgaisrinė sauga, su dideliu seisminiu aktyvumu susijusi rizika, pavojingųjų medžiagų, įskaitant asbestą, šalinimas, teršalų (įskaitant smulkias kietąsias daleles) išmetimas ir prieinamumas asmenis su negalia. ⇐

4. ~~Komisijos prašoma~~ ☒ Komisija raginama ☒ nuolat tobulinti ☒ savo ☒ informavimo paslaugas, ypač ~~tinklavietę~~ ☒ svetainę ☒, kuri buvo sukurta kaip piliečiams, specialistams ir ~~viešosios~~ valdžios institucijoms skirtas Europos pastatų energinio naudingumo portalas, ~~kad valstybės narėms būtų teikiama parama vykdam informavimo ir informuotumo didinimo veiksmus~~ ☒ siekiant paremti valstybių narių pastangas teikti informaciją ir didinti informuotumą ☒. ~~Šioje tinklavietėje~~ ☒ Toje svetainėje ☒ pateikiama informacija galėtų apimti nuorodas į atitinkamus Europos Sąjungos ir ~~nacionalinius~~ ☒ nacionalinės ☒, regionų bei vietos teisės aktus, nuorodas į ~~EUROPA~~ portalo ☒ EUROPA ☒ ~~tinklavietes~~ ☒ svetaines ☒, kuriose pateikiami nacionaliniai energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planai, nuorodas į esamas finansines priemones, taip pat geriausios ☒ nacionalinio, regionų ir vietos lygmens ☒ praktikos ~~nacionaliniu, regionų ir vietos lygiu~~ pavyzdžius. ~~Vykdydama~~ ☒ Komisija toliau teikia ir intensyvina su ☒ Europos regioninės plėtros fondo ⇒, Sanglaudos fondo ir Teisingos pertvarkos fondo ⇐ ☒ veikla susijusias informavimo paslaugas, kurių tikslas – padėti pasinaudoti prieinamu finansavimu teikiant ☒ ~~veiklą ir siekdama sudaryti palankesnes sąlygas pasinaudoti turimomis lėšomis,~~ Komisija turi toliau teikti ir aktyvinti informavimo paslaugas ~~suinteresuotiesiems~~ ☒ suinteresuotiesiems ☒ subjektams, įskaitant nacionalines, regionų ir vietos valdžios institucijas, ~~teikdama su finansavimo galimybėmis susijusią paramą bei informaciją apie jas,~~ ~~atsižvelgdama~~ ☒ pagalbą ir informaciją apie finansavimo galimybes, atsižvelgiant ☒ į naujausius reguliavimo ~~aplinkos~~ ☒ sistemos ☒ pasikeitimus.

2724 straipsnis

~~Konsultavimasis~~ ☒ Konsultacijos ☒

Siekiant, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos veiksmingai įgyvendinti šią direktyvą, valstybės narės, vadovaudamosi taikomais nacionalinės teisės aktais, prireikus, konsultuojasi

su susijusiais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas. Tokios konsultacijos yra ypač svarbios taikant ~~9 ir 2620~~ straipsnius.

2822 straipsnis

I priedo derinimas su technikos pažanga

~~Priimdama deleguotus teisės aktus~~ ☒ Komisija ☒ pagal ~~2923, 24 ir 25~~ straipsnius ☒ straipsnį ☒ Komisija I priedo 3 ir 4 punktus derina su technikos pažanga. ☒ priima deleguotuosius aktus dėl I priedo 4 ir 5 punktų suderinimo su technikos pažanga ☒.

↓ 2018/844 1 straipsnio 11 dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

2923 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. ~~65, ⇒ 7, 10, ⇐ 138 ir 2822~~ straipsniuose nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami ~~penkerių metų~~ ⇒ neribotam ⇐ laikotarpiui nuo ~~2018 m. liepos 9 d.~~ ⇒ [šios direktyvos įsigaliojimo datos] ⇐ ~~Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais įgaliojimais atskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.~~
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti ~~65, ⇒ 7, 10, ⇐ 1348 ir 2822~~ straipsniuose nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jam nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal ~~65, ⇒ 7, 10, ⇐ 118 138 ar 2822~~ straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus ~~tam~~ ☒ šiam ☒ laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

3026 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

↓ 2010/31/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

3127 straipsnis

Sankcijos

~~Valstybės narės nustato už pagal šią direktyvą priimtų nacionalinių nuostatų pažeidimus taikytinų sankcijų taisykles ir imasi visų reikiamų priemonių, kad užtikrintų jų įgyvendinimą.~~
☒ Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos ☒. Šios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir ~~atgrasančios~~
☒ atgrasomos ☒. Valstybės narės ~~praneša Komisijai apie tas nuostatas ne vėliau kaip iki 2013 m. sausio 9 d. ir~~ nedelsdamos praneša jai ☒ Komisijai ☒ apie visus ☒ įtakos nuostatomis, apie kurias pranešta pagal Direktyvos 2010/31/ES 27 straipsnį, turinčius ☒ ~~vėlesnius šių nuostatų pakeitimus.~~

3228 straipsnis

Perkėlimas ☒ į nacionalinę teisę ☒

1. ~~Valstybės narės ne vėliau kaip 2012 m. liepos 9 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus įgyvendinti 2–18 straipsnius bei 20 ir 27 straipsnius.~~ ☒ Valstybės narės užtikrina, kad išgaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad ☒ ⇒ 1–3, 5–26, 29 ir 32 ⇐ ☒ straipsnių ir ☒ ⇒ I–III ir V–IX priedų būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo [...] ⇐. ☒ Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą. ☒

~~Kiek tai susiję su 2, 3, 9, 11, 12, 13, 17, 18, 20 ir 27 straipsniais, jos taiko tas nuostatas ne vėliau kaip nuo 2013 m. sausio 9 d. Kiek tai susiję su 4, 5, 6, 7, 8, 14, 15 ir 16 straipsniais, jos taiko tas nuostatas pastatams, kuriuos užima viešosios valdžios institucijos, ne vėliau kaip nuo 2013 m. sausio 9 d., o kitiems pastatams – ne vėliau kaip nuo 2013 m. liepos 9 d. Valstybės narės 12 straipsnio 1 ir 2 dalių taikymą išnuomotiems atskiriems pastato vienetais gali atidėti iki 2015 m. gruodžio 31 d. Tačiau dėl tokio atidėjimo atitinkamoje valstybėje narėje sertifikatų neturi būti išduota mažiau, nei būtų išduota taikant Direktyvą 2002/91/EB. Valstybės narės, patvirtindamos priemones ☒ priimdamos tas nuostatas ☒, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat įtraukia nuostata, ☒ Jos taip pat turi įtraukti teiginį, ☒ kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į Direktyvą 2002/91/EB ☒ direktyvą, kurią panaikina ši direktyva, ☒ laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Tokios nuorodos darymo tvarką ir minėtos nuostatos ☒ minėto teiginio ☒ formuluotę nustato valstybės narės.~~

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės aktų ☒ nacionalinės teisės aktų pagrindinių ☒ nuostatų tekstus.

~~3329~~ straipsnis

Panaikinimas

Direktyva ~~2002/91/EB~~ ☒ 2010/31/ES ☒ su pakeitimais, padarytais ~~IV priedo A dalyje nurodytu reglamentu~~ ☒ aktais, nurodytais VIII priedo A dalyje ☒, panaikinama nuo ~~2012 m. vasario 1 d.~~ ☒ [...], ☒ nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su ~~IV priedo B dalyje numatytais direktyvos~~ ☒ su direktyvų, nurodytų VIII priedo B dalyje, ☒ perkėlimo į nacionalinę teisę ☒ terminais ☒ ir taikymo pradžios ~~terminais~~ ☒ datomis ☒.

Nuorodos į ~~Direktyvą 2002/91/EB~~ ☒ panaikintą direktyvą ☒ laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal ~~IXV~~ priede pateiktą atitikties lentelę.

~~3430~~ straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną ~~nuo~~ ☒ po ☒ jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

☒ 4, 27, 28, 30, 31 ir 33–35 straipsniai ir IV priedas taikomi nuo [kitos dienos po 32 straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytos datos].

☒ ~~3534~~ straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas